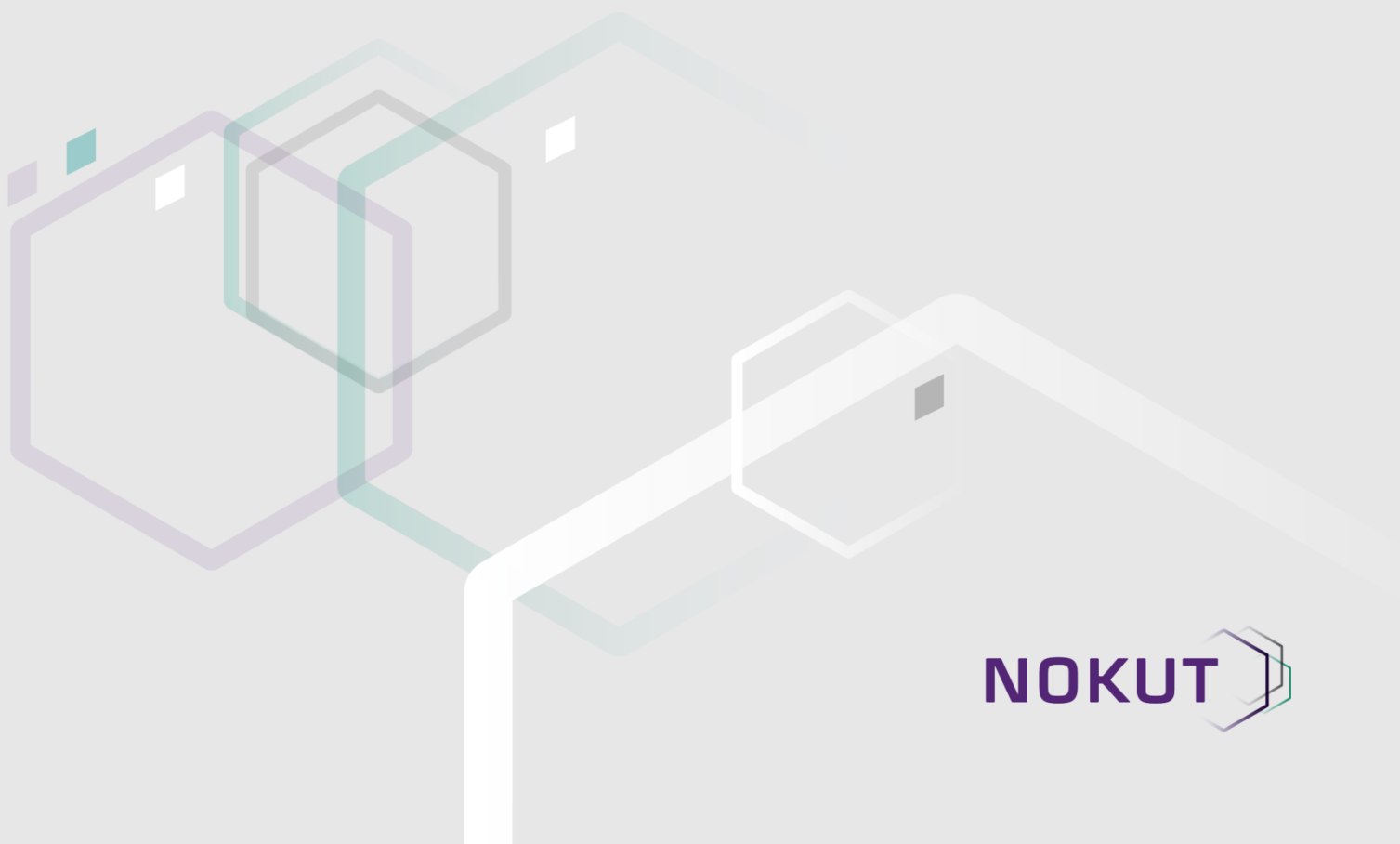

NOKUTs tilsynsrapporter

Tilsyn med bachelorgradsutdanninger i vernepleie

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved lærestedene. Dette gjør vi blant annet gjennom å akkreditere nye utdanningstilbud og føre tilsyn med eksisterende studier.

Institusjon:	Alle institusjoner som tilbyr bachelorgradsutdanninger i vernepleie
Studietilbudets navn:	Bachelor i vernepleie
Grad/Studiepoeng	Bachelor, 180 studiepoeng
Studieform	Stedbaserte studier
Sakkyndige:	Per Ekstrand, Ingeborg Hartz, Øystein Enger, Camilla Jenshus Hansen
Dato for vedtak:	16.02.2018
NOKUTs saksnummer	16/00227 og 16/00056

Forord

NOKUT opprettet tilsyn med alle bachelorgradsutdanningene i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie høsten 2015. Denne tilsynsrapporten omhandler tilsynet med tolv bachelorutdanningene i vernepleie fordelt på elleve institusjoner.

NOKUT oppnevnte sakkyndige som har vurdert utvalgte krav i studietilsynsforskriften. Tilsynet er delt i to deler. I første del av tilsynet ble det utformet rapporter som ble sendt institusjonene 2. februar 2017. Institusjonene fikk frist til 1. oktober 2017 for å kommentere de sakkyndige vurderingene og levere ny dokumentasjon (tilsvar). I andre del av tilsynet har sakkyndige vurdert ny dokumentasjon og om hvorvidt kravene som ble vurdert som ikke oppfylt i første runde, nå er oppfylt.

Denne sluttrapporten fra tilsynet inneholder en innledning skrevet av NOKUT, et kapittel med oppsummeringer av de sakkyndiges vurderinger og råd for videre utvikling og et kapittel med NOKUTs oppsummering. De sakkyndiges vurderinger av hver enkelt utdanning ligger som vedlegg til denne rapporten.

NOKUT takker for verdifulle bidrag fra ansatte og studenter ved institusjonene som har hatt studier som har inngått i tilsynet, og som har bidratt til NOKUTs arbeid gjennom egenrapporter og møter ved institusjonene.

Sammendrag

I første del av tilsynet viste de sakkyndiges vurderinger at det er behov for endringer i læringsutbyttebeskrivelsene for alle bachelorgradsutdanningene i vernepleie. I flere av læringsutbyttebeskrivelsene kan det være vanskelig å kjenne igjen bachelornivået slik det er beskrevet i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Dette gjelder både bruk av nivåbestemmende begreper og innhold. Det er imidlertid kommet endringer som har fått konsekvenser for andre delen av dette tilsynet. Det er vedtatt ny forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger, og Kunnskapsdepartementet har oppnevnt en programgruppe som er i gang med utarbeidelse av nye faglige retningslinjer for bachelorgradsutdanninger i sosialt arbeid. For å sikre en nasjonal samordning, skal retningslinjene blant annet inneholde læringsutbyttebeskrivelser. NOKUT har derfor i dette tilsynet ikke krevd at det skulle utarbeides nye overordnede læringsutbyttebeskrivelser for flertallet av utdanningene som inngår i tilsynet. De sakkyndige konkluderer med at der institusjonene har gjort endringer i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, er disse blitt forbedret.

Alle studieprogrammene har naturlig plassert bacheloroppgaven ved avslutningen av studiet. Ofte er bacheloroppgaven og undervisningen i vitenskapsteori og forskningsmetode knyttet sammen. Men systematisk tilnærming til forskning og utvikling er mer enn en metode for skriving av en bacheloroppgave. Vitenskapsteori og forskningsmetode skal også være redskaper for en systematisk tilnærming til praksis og for at studentene skal kunne nyttiggjøre seg den vitenskapelige litteraturen på pensumlistene i løpet av utdanningen. På grunnlag av dette etterlyste komiteen en tidligere innføring i/undervisning i vitenskapsteori og forskningsmetode i flere av utdanningene. Etter vurderingene i andre del av tilsynet, konkluderer komiteen med at større innslag av vitenskapsteori og forskningsmetode i ulik grad har blitt implementert i utdanningene.

Flere institusjoner har mye kontakt med praksisfeltet ved gjennomføring av praksis for studentene, gjennom ulike prosjekter og ved bruk av gjestelærere fra praksisfeltet. Likevel er det et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra praksis/ avtakerfeltet og rutiner for hvordan tilbakemeldingene fra praksis benyttes i arbeidet med å videreutvikle studiene. Et fåtall innhenter informasjon fra kandidater. Det ser også ut til at det kan være utfordrende å skaffe relevante praksisplasser. I første del av tilsynet etterlyste komiteen tydeligere krav til kompetanse hos eksterne praksisveiledere. Samtlige institusjoner oppgir at praksisveiledere skal ha en tre-årig helse- og sosialfaglig utdanning, noe komiteen mener er et relevant krav.

Det å vurdere hvorvidt arbeids-, undervisnings- og vurderingsformene i henholdsvis farmakologi og legemiddelregning sikrer tilstrekkelig kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innen utføring av forsvarlig legemiddelhåndtering, er komplekst. Det er til dels uklart hvorvidt man sikrer ferdighetstrening i legemiddelhåndtering, som også skal inkludere legemiddelregning og observasjon av virkning (farmakologisk kunnskap), i ulike deler av praksis gjennom studiet. Her bør det stilles tydelige krav til læringsmål i praksis. Ved en del av utdanningene gis det ikke undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er ikke et krav i rammeplanen, men det er en oppgave som kan bli mer aktuell med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Komiteen anbefaler at undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke inngår i alle vernepleierutdanningene.

Når det gjelder fagmiljøene tilknyttet bachelorgradsutdanningene i vernepleie, så oppfyller alle minstekravet om 20 % førstestillingskompetanse i fagmiljøet. Noen institusjoner har ikke dokumentert at de oppfyller kravet om førstestillingskompetanse i sentrale deler av studiet. For å sikre at utdanningene har god profesjonsfaglig forankring, anbefaler de sakkyndig institusjonene å vektlegge rekruttering av førstestillingskompetente med vernepleiefaglig bakgrunn. Flere institusjoner har fusjonert etter at tilsynet ble satt i gang. På sikt vil det kunne innebære større fagmiljøer med høyere andel ansatte med førstestillingskompetanse knyttet til bachelorgradsutdanningene i vernepleie. Noen institusjoner kan dokumentere begrenset med forskning og lite publisering. Økningen av andelen ansatte med førstestillingskompetanse bør på sikt kunne gi resultater i form av mer forskning og publisering.

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Gjennomføring av tilsynet	2
1.2	Krav i studietilsynsforskriften og de sakkyndiges vurderinger	3
2	Sakkyndiges oppsummeringer og råd for videre utvikling av studiene	4
2.2	Læringsutbyttebeskrivelsene	5
2.3	Studiets innhold og oppbygning	6
2.4	Arbeids- og undervisningsformer, eksamensordninger	7
2.5	Relevans for praksis.....	7
2.6	Relevans for videre studier	8
2.7	Farmakologi og legemiddelregning.....	9
2.8	Kobling til forskning og pensumlister	10
2.9	Fagmiljøets kompetanse	10
2.10	Oppsummering	12
3	NOKUTs oppsummering	12
DEL TO		
4	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Oslo og Akershus	14
4.1	Plan for studiet.....	14
4.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	23
4.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen	26
4.4	Samlet konklusjon	26
5	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskulen på Vestlandet, campus Bergen	27
5.1	Plan for studiet.....	27
5.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	37
5.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen	42
5.4	Samlet konklusjon	43
6	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskulen på Vestlandet, campus Sogndal	44
6.1	Plan for studiet.....	44
6.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	53

6.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	59
6.4	Samlet konklusjon	59
7	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Innlandet	60
7.1	Plan for studiet.....	60
7.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	70
7.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	74
7.4	Samlet konklusjon	75
8	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Molde, Vitenskapelig høgskole i logistikk.....	76
8.1	Plan for studiet.....	76
8.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	85
8.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	90
8.4	Samlet konklusjon	90
9	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Sørøst-Norge	91
9.1	Plan for studiet.....	91
9.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	99
9.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	105
9.4	Samlet konklusjon	105
10	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Østfold	106
10.1	Plan for studiet.....	106
10.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	115
10.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	119
10.4	Samlet konklusjon	120
11	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Nord universitet	121
11.1	Plan for studiet.....	121
11.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	130
11.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	135
11.4	Samlet konklusjon	135
12	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved NTNU	136

12.1	Plan for studiet.....	136
12.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	144
12.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	149
12.4	Samlet konklusjon	149
13	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Universitetet i Agder	150
13.1	Plan for studiet.....	150
13.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	159
13.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	163
13.4	Samlet konklusjon	164
14	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved UiT Norges arktiske universitet.....	165
14.1	Plan for studiet.....	165
14.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	174
14.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	178
14.4	Samlet konklusjon	178
15	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved VID	179
15.1	Plan for studiet.....	179
15.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	188
15.3	Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen.....	194
15.4	Samlet konklusjon	194
	Vedlegg.....	195

1 Innledning

NOKUTs styre vedtok 11. juni 2015 å igangsette tilsyn med de rammeplanstyrte bachelorgradsutdanningene i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie (BSV-utdanningene). I Meld. St. 13 (2011-2012) beskrives utfordringer for en rekke helse- og sosialfaglige utdanninger, herunder BSV-utdanningene. En av utfordringene som er beskrevet i meldingen er ulik oppfatning av studienes relevans blant avtakere og utdanningsinstitusjonene. På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet gjennomførte Universitets- og høgskolerådet et oppfølgingsprosjekt for BSV- utdanningene i perioden 2013-2015. Prosjektet bidro blant annet til bred involvering og økt samarbeidsaktivitet mellom utdanningsinstitusjoner og andre involverte parter.

I stortingsmeldingen ble det også pekt på et behov for en helhetlig gjennomgang av utdanningsinstitusjonenes fagmiljø, utdanningstilbud og forskningsinnsats for å øke kvaliteten i utdanningene. På bakgrunn av dette besluttet NOKUT å opprette tilsyn med alle BSV- utdanningene.

Når NOKUT fører tilsyn er et av formålene at tilsynet skal bidra til at samfunnet og studentene skal kunne ha tillit til at institusjonene til enhver tid ivaretar utdanningskvaliteten på en tilfredsstillende måte. Gjennom tilsyn ønsker NOKUT også å stimulere til at institusjonene har løpende oppmerksomhet på utdanningskvaliteten og at forhold som ikke er tilfredsstillende, raskt og effektivt rettes opp. I et tilsyn vurderes normalt kun noen utvalgte krav i studietilsynsforskriften og NOKUT kan be institusjonen om å rette opp forhold som ikke er tilfredsstillende, men akkrediteringen til studiet kan ikke trekkes tilbake uten at det har vært gjennomført en revidering.

Ved en revidering blir *alle* kravene for akkreditering i studietilsynsforskriften grundig vurdert og selve prosessen er mer omfattende. Hvis institusjonen i løpet av revideringsprosessen ikke dokumenterer at alle kravene er oppfylt, vil NOKUT trekke tilbake akkrediteringen.

BSV-tilsynet omfatter 35 utdanninger ved 13 institusjoner. Da tilsynet startet var utdanningene fordelt på 16 institusjoner, men grunnet flere fusjoner er antall institusjoner redusert til 13 fra 01.01.17.

Institusjoner	Bachelor i barnevern	Bachelor i sosialt arbeid	Bachelor i vernepleie
VID (tidligere Diakonhjemmet høyskole)		X	X
Høgskulen på Vestlandet, campus Bergen (Høgskolen i Bergen frem til 01.01.17)		X	X
Høgskolen i Innlandet, studiested Lillehammer (Høgskolen i Lillehammer frem til 01.01.17)	X	X	X
Høgskolen i Molde			X
Høgskolen i Oslo og Akershus (OsloMet-Storbyuniversitetet fra 12.01.18)	X	X	X
Høgskulen på Vestlandet, campus Sogndal (Høgskulen i Sogn og Fjordane frem til 01.01.17)	X	X	X
NTNU (Høgskolen i Sør-Trøndelag frem til 01.01.16)	X	X	X
Høgskolen i Sørøst- Norge (Høgskolen i Telemark frem til 01.01.16)	X		X

Høgskolen i Østfold	X	X	X
Høgskolen i Volda	X	X	
Universitetet i Agder		X	X
Nord Universitet (vernepleierutdanningen ble gitt ved Høgskolen i Nord-Trøndelag frem til 01.01.16)	X	X	X
Universitetet i Stavanger	X	X	
UiT Norges arktiske universitet (hadde to barnevernspedagogutdanninger i første del av tilsynet etter fusjon med Høgskolen i Harstad 01.01.16)	X X	X	X

1.1 Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet ble satt i gang høsten 2015 og institusjonene leverte én egenrapport for hver utdanning i januar 2016.

NOKUT oppnevnte tre sakkyndige komiteer med fire sakkyndige i hver komité, en komité for vurdering av barnevernspedagogutdanningene, en for sosialt arbeid og en for vernepleierutdanningene. De sakkyndige skulle ikke være ansatt eller ha oppgaver ved institusjonene som inngikk i tilsynet.

Sakkyndige for vurdering av bachelorgradsutdanninger i vernepleie:

- Dosent Per Ekstrand, Röda Korsets Högskola i Stockholm
- Professor og prodekan for forskning Ingeborg Hartz, Avdeling for folkehelsefag, Høgskolen i Hedmark
- Psykologspesialist Øystein Enger, privat praksis og Helsedirektoratet, Meldeordningen
- Student Camilla Jenshus Hansen, Universitetet i Agder

I løpet av april 2016 ble alle institusjonene besøkt av representanter fra komiteene og NOKUT. Representanter fra komiteene fikk anledning til å møte studenter, fagmiljøene og ledelsen ved samtlige utdanninger som inngår i tilsynet. De sakkyndige utarbeidet utkast til én rapport for hver utdanning som ble sendt institusjonene, slik at de kunne å påpeke eventuelle feil og mangler i faktagrunnlaget for de sakkyndiges vurderinger. Rapportene er basert på egenrapporter med vedlegg og informasjon fra møtene med institusjonene. Første del av tilsynet ble avsluttet 2. februar 2017 ved at institusjonene fikk tilsendt en samlerapport med vurderinger av alle bachelorgradsutdanningene i sosialt arbeid. Institusjonene fikk frist til 1. oktober 2017 for å kommentere de sakkyndiges vurderinger og til å rette opp påpekt kvalitetssvikt i utdanningene.

Andre del av tilsynet ble startet opp ved at institusjonene leverte ny dokumentasjon 1. oktober 2017. Med unntak for studentrepresentanten, oppnevnte NOKUT de samme sakkyndige på nytt for å vurdere den nye dokumentasjonen.

Denne rapporten inneholder en innledning skrevet av NOKUT, et kapittel med de sakkyndiges oppsummeringer av vurderingene og råd for videre utvikling av studiene og et kapittel med NOKUTs oppsummering. De sakkyndiges vurderinger av hver enkelt utdanning ligger som vedlegg til denne rapporten. Institusjonene har fått anledning til å kommentere eventuelle feil i vurderingsgrunnlaget før denne rapporten ble ferdigstilt.

1.2 Krav i studietilsynsforskriften og de sakkyndiges vurderinger

For alle utdanningene omfatter egenrapportene elleve utvalgte krav fra studietilsynsforskriften. Meld. St. 13 beskriver utfordringer knyttet til fagmiljøenes kompetanse, forskning og utdanningenes relevans, og dette er bakgrunnen for valg av kriterier. Det har ikke inngått i komiteens mandat å vurdere studietilsynsforskriftens § 7-1 (2) om at krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet (KD) skal være oppfylt. Vi gjør oppmerksom på at det er kommet endringer i studietilsynsforskriften som trådte i kraft 9. februar 2017. Jf. overgangsbestemmelsene skal akkrediterte studietilbud oppfylle kravene til akkreditering etter denne forskriften innen utgangen av 2018. Studiene som inngår i tilsynet er derfor vurdert etter bestemmelsene i forskriften som trådte i kraft 28. februar 2013.

I de sakkyndiges vurderinger er kravene i studietilsynsforskriften beskrevet i gule bokser. Vi gjør oppmerksom på at nummeringen i boksene ikke tilsvarer kravets paragrafnummer i studietilsynsforskriften. De sakkyndiges vurderinger er strukturert på samme måte som egenrapportene og inneholder de samme spørsmålene.

I første del av tilsynet ble alle de utvalgte kravene vurdert og det ble konkludert med om kravet var oppfylt eller ikke. Dersom et krav ikke ble vurdert som oppfylt, var det satt inn må-punkter som skulle vise hvilke endringer som måtte gjøres. For alle de vurderte utdanningene, ble det konkludert med at det var ett eller flere krav som ikke var som oppfylt.

Mot slutten av tilsynets første del, varslet KD at det ville komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med felles innholdsdel for alle de helse- og sosialfaglige utdanningene og nye retningslinjer for hver utdanning. KD ønsket blant annet en nasjonal samordning av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for BSV- utdanningene. Ny rammeplan og nye retningslinjer var planlagt implementert fra og med studieåret 2019/2020. Som en konsekvens av de varslede endringene, vurderte NOKUT at institusjonene ikke skulle pålegges å rette opp alle påpekte mangler i rapporten.

NOKUT besluttet at kun et fåtall av utdanningene måtte gjøre endringer i overordnede læringsutbyttebeskrivelser. I og med at det skal innføres felles læringsutbyttebeskrivelser, så NOKUT det som lite hensiktsmessig at hver institusjon skulle utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Dette innebærer at læringsutbyttebeskrivelsene for flertallet av utdanningene, ikke ble vurdert i andre del av tilsynet. Beslutningen om ikke å kreve endringer i henhold til sakkyndiges vurderinger for overordnede læringsutbyttebeskrivelser, fikk også konsekvenser for påleggene om endringer av læringsutbyttebeskrivelser for emner.

For noen av utdanningene ble det påpekt behov for å øke publiseringen. I og med at det ville være vanskelig å dokumentere en større økning i publisering innen 1. oktober 2017, ba NOKUT i slike tilfeller om dokumentasjon på igangsatte tiltak og en fremdriftsplan for økt vitenskapelig publisering.

Informasjon om hvordan institusjonene skulle forholde seg til påleggene i rapporten ble gitt i oversendelsesbrevet da rapportene ble sendt på tilsvar.

I andre del av tilsynet har de sakkyndige kun vurdert kravene som ikke ble vurdert som oppfylt i første del av tilsynet. De vedlagte vurderingene inneholder derfor de sakkyndiges vurderinger fra første runde og en tilleggsvurdering av de kravene som ikke var blitt vurdert som oppfylt. Det er satt inn

informasjon om krav til ny dokumentasjon for de kravene hvor NOKUT har vurdert at institusjonene ikke måtte følge opp alle påleggene fra sakkyndige.

Institusjonene har også blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger, men dette er ikke blitt vurdert av de sakkyndige. De sakkyndige har tatt informasjonen til etterretning og vurderingene inneholder en kort oppsummering av institusjonens redegjørelse.

2 Sakkyndiges oppsummeringer og råd for videre utvikling av studiene

NOKUT oppnevnte i våren 2016 tre komiteer for å føre tilsyn med bachelorutdanningene i sosialt arbeid, barnevern og vernepleie. Komiteene fikk følgende mandat:

2.1.1 Komiteens mandat

- Komiteene skal vurdere om utdanningene bachelor i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie tilfredsstillende utvalgte krav i studietilsynsforskriften.
- Komiteens vurdering skal baseres på institusjonenes egenrapporter og annet skriftlig materiale som NOKUT og /eller komiteen anser som nødvendig for vurderingen, samt informasjon fra møter med institusjonene.
- Sakkyndig komité's faglige vurderinger skal inneholde en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon. Vurderingen skal nedfelles skriftlig.
- Sakkyndig komité's vurderinger skal kunne brukes av institusjonen i sitt videre utviklingsarbeid med studiet.
- Den sakkyndige vurderingen skal kvalitetssikres før den avgis til NOKUT. Vurderingene skal inngå som del av NOKUTs tilsynsrapporter.
- Det formelle vurderingsgrunnlaget til komiteen er: NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften, <http://lovdata.no/forskrift/2013-02-28-237>)

Dette kapitlet inneholder komiteens overordnede vurderinger, refleksjoner og innspill og er ikke pålegg om tiltak eller utbedringer for de enkelte fagmiljøene eller institusjonene. Vi har valgt å beholde vurderingene fra første del av prosjektet i denne oppsummeringen, da vi mener at disse fortsatt er gjeldene. For en del av temaene har vi lagt til nye kommentarer basert på vurderingene vi har gjort i andre del av tilsynet. For å markere dette, har vi benyttet innrykk for teksten fra første del av tilsynet.

2.1.2 Arbeidet i komiteen

Komiteen har høsten 2017 gått igjennom svarene fra hver enkelt institusjon for å vurdere i hvilken grad de har fulgt opp påleggene fra tilsynet som ble gjennomført i 2016.

Etter at tilsynet ble satt i gang har det blitt tatt initiativ til eller blitt gjennomført en rekke andre parallelle prosesser som påvirker sosionomutdanningenes utviklingsarbeid. For det første er det kommet forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger. For det andre har flere av institusjonene vært gjennom fusjonsprosesser som ofte har medført større fagmiljøer og flere har satt i

gang arbeid med utvikling av studieprogrammene, blant annet gjennom utvikling av nye studieplaner. På den ene siden er disse parallelle prosessene positive fordi det betyr at tilsynet inngår i en større sammenheng, på den andre siden er dette kompliserende for institusjonen ettersom utviklingsarbeidet i de enkelte programmene må relateres til ulike krav og utviklingsprosesser. For komiteens del har rammeplanarbeidet og fusjonsprosessene medført at noen krav er blitt nedtonet under arbeidets gang. Først og fremst gjelder dette hvordan læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med NKR.

2.2 Læringsutbyttebeskrivelsene

Komiteens rapport fra første runde konkluderte med følgende om læringsutbyttebeskrivelsene:

Vernepleierutdanningens innhold og oppbygning reguleres i Rammeplan og forskrift for treårig vernepleierutdanning og i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Det har inngått i komiteens oppdrag å vurdere hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med NKR. Læringsutbyttet for et studium defineres i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Rammeplanen angir de fagspesifikke målene.

Komiteen har vurdert om det er mulig å kjenne igjen bachelornivået slik det er beskrevet i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Vi har også vært opptatt av at læringsutbyttebeskrivelsene synliggjør vernepleierutdanningenes særpreg. Gjennomgangen viser at kvalifikasjonsrammeverket generelt er ivaretatt i det totale innholdet i studiet i de fleste utdanningene. Samtidig er det betydelige mangler i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for flertallet av utdanningene. Dette har resultert i at mange av institusjonene er pålagt å endre sine overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

Den viktigste og mest gjennomgående mangelen ved de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene innen vernepleierutdanningene er at beskrivelsene ikke godt nok viser den koblingen som skal være mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis i studiet. Etter de sakkyndiges vurdering, er det sentralt at studentene på bachelorgradsnivå lærer å innhente, kritisk vurdere og anvende forskning i utførelse og utvikling av egen praksis i fremtidig profesjonsutøvelse. Dette bør fremgå tydeligere i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for studiet. De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene må også tilpasses bachelorgradsnivået slik det er beskrevet i NKR.

Vurderingen viser også at flere av utdanningsinstitusjonene ikke er tilstrekkelig presise i beskrivelsen av progresjonen i studiene, dvs. hvordan krav til kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innenfor de ulike områdene er integrert og utvikles i løpet av studietiden. Komiteen mener at de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er svært viktige og utgjør en form for kontrakt mellom studentene og utdanningsinstitusjonene. Det vil være nødvendig å nedlegge et betydelig arbeid for å forbedre læringsutbyttebeskrivelsene. For enkelte av utdanningene har komiteen også påpekt et behov for å endre læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivået, slik at disse på en systematisk og gjennomtenkt måte står i samklang med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

NOKUT påpekte i sine følgebrev til institusjonene at fordi det arbeides med ny styring og felles læringsutbyttebeskrivelser for BSV-utdanningene, var det med noen unntak ikke pålegg om å gjøre endringer i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Vår samlede vurdering er at der det er gjort

endringer i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, er de blitt forbedret. Flere av institusjonene bør imidlertid fortsette arbeidet med videre utvikling av læringsutbyttebeskrivelsene.

2.3 Studiets innhold og oppbygning

Komiteéns rapport fra første runde konkluderte med følgende om studiets innhold og oppbygning:

Studiets oppbygning er ulik ved de forskjellige utdanningsinstitusjonene. Disse ulikhetene gjenspeiler organisatoriske vilkår og fagmiljøenes ulike forutsetninger. Alle utdanningsinstitusjonene tilbyr en generell bachelorutdanning i vernepleie. Noen av studieprogrammene er tydelig profilert eller innrettet uten at det nevnte rammeverket for utdanningen er fraveket.

Komiteen har vært opptatt av at studiene skal ha en god teoretisk og praktisk forankring. Dette kommer vi tilbake til under flere punkter. Vi vil her påpeke noen problemstillinger knyttet til bacheloroppgaven. Størrelsen på bacheloroppgaven varierer mellom institusjonene. For å oppnå målet om at studiene skal forberede for videre studier, er et omfang på 15-20 studiepoeng etter vår vurdering et rimelig for en skriftlig avsluttende oppgave i en treårig bachelorgradsutdanning. Etter vår oppfatning bør denne oppgaven, for å gi tilstrekkelig innsikt i forsknings- og utviklingsarbeid, minst representere et halvt semesters arbeid (15 studiepoeng), gjerne mer.

Alle studieprogrammene har naturlig plassert bacheloroppgaven ved avslutningen av studiet. Ofte er bacheloroppgaven og undervisningen i vitenskapsteori og forskningsmetode knyttet sammen. Men systematisk tilnærming til forskning og utvikling er mer enn en metode for skriving av en bacheloroppgave. Den skal også være et redskap for en systematisk og kunnskapsbasert tilnærming til praksis i en senere profesjonsutøvelse. Det å introdusere studentene for både kvantitativ og kvalitativ vitenskapelig metode og en forskningsbasert arbeidsmåte tidlig i studiet –for å sikre progresjon og modning.

Komiteen etterlyser derfor undervisning i vitenskapsteori og forskningsmetode på et tidligere tidspunkt i flere av utdanningene samt økt bruk av vitenskapelige artikler i undervisning og på pensumlistene, slik at studentene får trening i å ta del i og anvende ny kunnskap på relevante fagområder. Dette gjelder også engelske vitenskapelige artikler. Det er rimelig å tro at studentene av seg selv ikke vil oppsøke og senere ta del i det internasjonale kunnskapstilfanget på sine fagområder, dersom de ikke blir introdusert og får erfaring med dette gjennom studiet.

Alle institusjonene, bortsett fra en, fikk pålegg om å gjøre endringer i læringsutbyttebeskrivelser for emnene. Endringene gikk i hovedsak ut på at koblingen mellom utdanningen, forskning og profesjonell praksis i studiet måtte komme tydeligere frem og at det måtte fremgå av læringsutbyttet for emnene at vitenskapelig teori og forskningsmetode var forsterket i utdanningen.

Noen institusjoner har revidert studieplanen og gjort gjennomarbeidede tilpasninger på emnenivå. Andre institusjoner har gjort små endringer som ikke belyser hvordan progresjonen er ivaretatt gjennom studiet, og det fremstår som noe fragmentert og lite gjennomarbeidet. Noen få institusjoner har ikke gjort noen endringer og viser til at dette skal gjøres ved implementering av nye

retningslinjer. Vi oppfordrer flere av institusjonene til å vektlegge en tydeligere progresjon i studiet og implementere dette i læringsutbytter for emnene i det videre arbeidet med utdanningen.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer, eksamensordninger

Komiteéns rapport fra første runde konkluderte med følgende:

Det benyttes et mangfold av undervisnings- og eksamensformer. I det store og det hele er undervisningsformene godt tilpasset de ulike emnene som studiet består av. Dette gjelder også eksamensformene. Ved noen av institusjonene kunne det imidlertid ha vært positivt med et større mangfold i eksamensformer.

Når det gjelder kravene til og organiseringen av bacheloroppgaven, har vi også merket oss at noen av institusjonene legger opp til at bacheloroppgaven skal skrives som et gruppearbeid. Generelt vil vi påpeke at når en bacheloroppgave eller en hjemmeoppgave gjennomføres som gruppeoppgave, bør det også skje en individuell prøving, for eksempel i form av en individuell muntlig eksamen som sikrer vurdering av om læringsutbyttet er oppnådd for den enkelte.

På bakgrunn av det faktum at Internett i dag åpner for gode muligheter for studentene til å kopiere andres arbeid og dermed innbyr til fusk, anbefales obligatorisk plagiattkontroll på bacheloroppgaven og andre mer omfattende skriveoppgaver. Det gjelder generelt at når det er hjemmeeksamen, bør det gjennomføres en plagiattkontroll. Det er uklart om alle institusjonene har rutiner for dette.

Her var alle komiteens synspunkter formulert som bør-punkter. Vi merker oss at mange har fulgt opp våre anbefalinger, særlig gjelder dette innføring av plagiattkontroll ved hjemmeeksamen.

2.5 Relevans for praksis

Komiteéns rapport fra første runde konkluderte med følgende:

Spørsmålet om hvordan utdanningenes innhold er tilpasset praksisfeltets behov er komplisert. Vernepleiernes praksisfelt er bredt og inneholder en lang rekke ulike virksomheter som skal tilgodese mange ulike gruppers særskilte og sammensatte behov. Å forberede alle studenter på alle typer yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Derimot er det rimelig å kreve at studentene tilegner seg basiskunnskaper og grunnleggende ferdigheter som er en forutsetning for at de kan utvikle profesjonell kompetanse innenfor ulike områder i arbeidslivet. Vi vurderer det slik at innhold og oppbygning i samtlige vernepleierutdanninger ivaretar disse forventningene og på den måten er tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid en forutsetning for fortsatt god praksisrelevans i studiene at det skjer en rekruttering av relevante praksisplasser og kompetente veiledere. Dette er en utfordring som deles av flere av institusjonene. Det bør vurderes om det bør stilles tydeligere krav til innholdet i praksisperioden (e), og til kvalifisering av praksisveiledere.

Flere institusjoner oppgir at de har kontakt med praksisfeltet gjennom ulike prosjekter, praksis, ved bruk av gjestelærere og gjennom at studentene kommer tilbake fra praksis med

kunnskaper om hva praksisfeltet trenger. Likevel er det et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra aktuelle praksisinstitusjoner eller andre institusjoner i avtakerfeltet. Komiteen vil understreke betydningen av at innhenting av informasjon fra praksisfeltet skjer systematisk og blir benyttet til å justere innholdet i utdanningen

Et annet viktig aspekt ved relevans for praksis omhandler institusjonenes ansvar for å utdanne vernepleiere som ligger i kunnskapsfronten i forhold til praksis, og som kan bidra som utviklingsaktører i og for praksis etter endt utdanning. Studenter som har utviklet og blitt fortrolige med en kunnskapsbasert arbeidsmetodikk gjennom studiet, vil kunne bli aktive bidragsytere til utvikling av kvalitet i de vernepleiefaglige tjenestene. Nettopp derfor er det også viktig å utvikle bachelorstudiene slik at koblingen mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis blir tydeligere i læringsutbyttebeskrivelsene og i studiet.

Komiteen mener også at en vurdering av studentenes skikkethet som vernepleiere er viktig i denne type utdanning. Dette oppfatter vi imidlertid som et tema som ligger utenfor denne komiteens mandat. Vi nøyer oss derfor her med å påpeke at dette er en høyst aktuell problemstilling som trenger videre drøfting.

Brukerperspektivet og brukererfaringer er viktige i faglig utviklingsarbeid og et viktig aspekt for utdanningens relevans. Læringsutbyttebeskrivelsene har i liten grad et slikt perspektiv, og vi etterlyser derfor at brukerperspektiver i større grad blir en del av læringsutbyttebeskrivelsene.

Komiteens synspunkter på studiets relevans for praksis var formulert som anbefalinger i første del av tilsynet, det ble ikke gitt pålegg om endringer for noen av utdanningene. Våre synspunkter over er fortsatt gjeldene.

Vi ønsker også å tilføye at enkelte institusjoner fikk pålegg om å sikre at eksterne praksisveiledere har relevant og tilstrekkelig kompetanse. Samtlige institusjoner oppgir at praksisveiledere skal ha en tre-årig helse- og sosialfaglig utdanning, noe komiteen mener er et relevant krav. Flere av utdanningsinstitusjonene har i tillegg kurs og tilbud om utdanning i veiledning, noe vi mener er positivt. Vi oppfordrer samtlige institusjoner til å tilby utdanning i veiledning til eksterne praksisveiledere.

2.6 Relevans for videre studier

Komiteens rapport fra første runde konkluderte med følgende:

Generelt gir studieprogrammene gode teoretiske så vel som ferdighetsrettede kunnskaper for videre studier. Kunnskapene i vitenskapsteori og forskningsmetode er imidlertid et unntak her. Vi mener at på dette feltet er kunnskapskravene lagt for lavt. At ambisjonsnivået er lavt vises for eksempel i at det ofte mangler læringsutbyttebeskrivelser som kan relateres til konkrete metodekunnskaper, særlig når det gjelder kvantitative metoder. Et annet eksempel er den relativt begrensede pensumlitteraturen om forskningsmetode og vitenskapsteori, og det beskjedne innslaget av vitenskapelige artikler som gir trening i å vurdere og bruke forskningsresultater. Det er rimelig at studentene tilegner seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter i å kunne planlegge og gjennomføre en empirisk undersøkelse, både av kvalitativ og kvantitativ karakter, samt å kritisk kunne vurdere forskningsresultater innenfor fagområdet.

Som kommentert tidligere, gjenspeiler flere av de de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene ikke bachelorgradsnivået. En følge av dette er at studiet ikke fremstår som om det er på et nivå som kvalifiserer til videre studier. Spesielt gjelder dette for den vitenskapelige forankringen og studiets kobling til forskning.

Komiteens synspunkter på studiets relevans for videre studier var formulert som anbefalinger i første del av tilsynet, det ble ikke gitt pålegg om endringer for noen av utdanningene. Våre synspunkter over er fortsatt gjeldene.

2.7 Farmakologi og legemiddelregning

Komiteens rapport fra første runde konkluderte med følgende:

Det er komplekst å vurdere hvorvidt arbeids-, undervisnings- og vurderingsformene i henholdsvis farmakologi og legemiddelregning sikrer tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanser innen utføring av forsvarlig legemiddelhåndtering etter forskriftens krav. Hva som tilbys i omfang av rene forelesninger, veiledning, nettbasert undervisning, simulering og andre arbeids- og undervisningsmetoder, varierer fra institusjon til institusjon. Det er noe uklart hvorvidt man, i ulike deler av praksis gjennom studiet, sikrer ferdighetstrening i legemiddelhåndtering, som også skal inkludere legemiddelregning og observasjon av virkning (dvs. farmakologisk kunnskap). Her bør det stilles tydelige krav til læringsmål i praksis.

Det er åpenbart en fordel å kunne introdusere studentene for tematikken legemiddelregning og håndtering tidlig i studiet, slik at dette kan modnes og trenes på gjennom studiet. Legemiddelregning bør vurderes gjennom en skriftlig prøve. Det å vise selve utregningen er vel så viktig for en vurdering av forståelse som 100 % rett svar. Multiple-choice-test i legemiddelregning anbefales derfor ikke som en god vurderingsform.

Det bør også være et krav at man har ansatte med tilstrekkelig legemiddelkompetanse til å kunne dekke undervisningen og til å kunne være en ressurs for studentene. Dette utelukker ikke bruk av ekstern kompetanse som et supplement. Farmakologi, legemiddelhåndtering og -regning er en del av det helsefaglige emnet, men er ikke nødvendigvis en sentral del i studiet, selv om dette er en viktig og vesentlig del av vernepleierstudiet. Det stilles derfor heller ikke tydelige krav til førstestillingskompetanse i denne spesifikke delen av studiet. Det er imidlertid nødvendig at institusjonene har dedikerte personer med helsefaglig bakgrunn og med kompetanse til å ivareta disse emnene gjennom studiet.

Det er også et tankekors at ikke alle institusjonene tilbyr undervisning og ferdighetstrening i å gi injeksjoner og infusjoner. I følge krav i forskrift skiller det ikke mellom legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og andre syke, og slik undervisning og ferdighetstrening burde derfor tilbys ved alle institusjonene.

Komiteens synspunkter rundt farmakologi og legemiddelregning var formulert som anbefalinger i første del av tilsynet, det ble ikke gitt pålegg om endringer for noen av utdanningene. Vi har ikke vurdert dette kravet på nytt og våre synspunkter over er fortsatt gjeldene.

2.8 Kobling til forskning og pensumlister

Komiteens rapport fra første runde konkluderte med følgende:

Økt migrasjon og globalisering medfører at studentene trenger kultursensitiv kompetanse og gode kunnskaper om internasjonale forhold og globale sosiale problemer. En analyse av pensumlistene viser at den litteraturen som i dag benyttes i vernepleierutdanningene i hovedsak er norsk, skrevet av norske forskere og yrkesutøvere. For at studentene skal kunne oppdatere sin kunnskap og ta til seg kunnskap fra fagområdet internasjonalt, er det viktig at pensumlistene og lærebøkene formidler internasjonal forskning av relevans for vernepleierfaglig arbeid. Det bør være et større innslag av engelskspråklig litteratur. Med kjennskap til engelsk fagterminologi, blir studentene også bedre rustet for en flerkulturell yrkesutøvelse.

Videre vil vi påpeke at flere av utdanningsinstitusjonene henviser til formidling av lærernes egen forskning når det gjelder kobling mellom undervisning og forskning. Vi finner imidlertid i liten grad dette igjen i pensumlitteraturen.

Institusjonene har endret pensumlitteraturen i større eller mindre grad. En institusjon har lagt til internasjonale artikler til samtlige emner, noe vi mener vil bidra til at studentene også trenes i å ta del i det internasjonale kunnskapstilfanget. Vi oppfordrer de fleste institusjonene til arbeide videre med å innarbeide nasjonale og internasjonale vitenskapelig artikler og forskningsbasert litteratur i pensumlister.

2.9 Fagmiljøets kompetanse

Komiteens rapport fra første runde konkluderte med følgende:

I oppdraget inngår en vurdering av hvorvidt fagmiljøets samlede kompetanse, sammensetning og størrelse er tilstrekkelig til å gi den undervisning og veiledning som studieplanen legger opp til. Videre har vi vurdert om det er satt av tilstrekkelig tid til å utføre forskning og/eller utviklingsarbeid. Det eneste kvantitative kravet som finnes relatert til fagmiljøets kompetanse er kravene om at:

«Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.»

Når det gjelder fagmiljøets samlede kompetanse finnes det imidlertid ikke kvantitative krav å forholde seg til. Vår vurdering har konsentrert seg om hvordan undervisningsopplegget og rommet for forsknings- og utviklingsarbeid relaterer seg til det antallet årsverk som er avsatt til studiet. Videre har vi sett på om den faglige bakgrunnen er relevant når det gjelder å dekke de emnene/temaene som det skal undervises i. Vår samlede vurdering er at fagmiljøene oppfyller de grunnleggende kravene som stilles til institusjonene for å kunne gi vernepleierutdanning. Det finnes imidlertid utfordringer og fagområder som det er behov for å se spesielt på.

En slik utfordring gjelder antallet årsverk tilknyttet studiet. Her er det forholdsvis store forskjeller. Dette gjenspeiler ulike organisatoriske forhold, muligheter for samarbeid med nærliggende utdanninger og utdanningenes utforming og gjennomføring. De fleste vernepleierutdanningene har et fagmiljø som tilsvarer 14 til 18 årsverk, men det finnes også utdanningsinstitusjoner som gjennomfører studiene med et betydelig lavere antall årsverk. Forholdstallet mellom faglige årsverk og antall studenter er også varierende, fra ca. 15 til 35. For de utdanningene som har et lavt antall faglige årsverk og/eller mange studenter pr. faglige årsverk, kan det være grunn til å overveie i hvilken grad de klarer å tilfredsstille de kravene til arbeidsformer og undervisning som forutsettes i læringsutbyttebeskrivelsene. Institusjonene bør også vurdere hvorvidt fagmiljøene har behov for økte ressurser for å kunne ivareta både undervisning, forskning og utviklingsarbeid på en god måte.

Flere av utdanningsinstitusjonene står foran et generasjonsskifte i lærerkollegiet, og dette kan innebære et problem knyttet til rekruttering av nytt personell med de nødvendige faglige kvalifikasjonene. I arbeidet med tilsynet har vi også sett at det er en mangel på ansatte med doktorgrad og/eller professorkompetanse, og det er en utfordring å rekruttere slike kandidater til stillingene. Det ser ut til å være lettere å rekruttere kandidater med relevant erfaring fra yrkeslivet. Flere miljøer arbeider aktivt for å støtte kompetansestyrking gjennom målrettede forskningsmidler og ph.d.-programmer. Flere institusjoner tilbyr også førstelektorprogrammer.

Det er flere institusjoner som mangler personer med faglig bakgrunn i vernepleie med professorkompetanse, selv om de har ansatte med professorkompetanse innenfor andre relevante fagfelt. For å bygge stabile fagmiljøer i vernepleie og skape forutsetninger for forskningsbasert undervisning, er det svært viktig at samtlige undervisningsinstitusjoner på sikt sikrer at de har professorkompetanse innen fagområdet vernepleie. Vi mener at det er behov for fortsatt systematisk arbeid med kompetansebygging for de ansatte ved de aktuelle høyskolene og universitetene.

Når det gjelder kvantitative krav og sentrale deler av studiet, har de fleste institusjonene angitt alle hoveddelene i rammeplanen som sentrale deler. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av studiet. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler er like sentrale når det gjelder krav til førstestillings-/forskerkompetanse. Vi ser et behov for at flere institusjoner foretar en ny vurdering av hva som er sentrale deler av studiet og begrunner dette. Det er krav om at det skal være førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet. For noen fagområder har dette vært utfordrende for komiteen å vurdere. Vi mener for eksempel at juridisk kunnskap er en viktig del av vernepleierutdanningen, men at dette ikke nødvendigvis må være en sentral del av studiet. Vi vil likevel påpeke at det ved flere av institusjonene er behov for å styrke kompetansen når det gjelder juss. Ved noen institusjoner er det kun én ansatt med kompetanse i juss, noe som gjør fagmiljøet svært sårbart.

Flere institusjoner fikk pålegg om å beskrive sentrale deler av studiet og dokumentere førstestillingskompetanse i disse delene. Det er variasjon i hva de ulike institusjonene oppgir som sentrale deler, og noen institusjoner har ikke dokumentert at de har tilstrekkelig med førstekompetanse i det de har definert som sentrale deler av studiet.

Som påpekt i første del av tilsynet, er det flere institusjoner som ikke har førstekompetente ansatte med vernepleiefaglig profesjonsbakgrunn. For å sikre at grunnutdanningen har en god forankring i profesjonen, bør slik rekruttering være et prioritert mål for alle institusjoner. Institusjoner som har problemer med å rekruttere denne kompetansen eksternt, bør satse på å utvikle kompetansen internt ved å tilby kompetanseheving i form av ph.d- eller førstelektorløp til ansatte med vernepleiefaglig profesjonsbakgrunn, noe også flere institusjoner oppgir at de gjør.

Mange institusjoner har vært og er i en prosess med sammenslåing, noe som gir nye muligheter for å etablere større og mer robuste fag- og forskningsmiljøer på tvers. Dette vil kunne styrke vernepleierutdanningen og bidra til økt forskningsaktivitet og publisering.

2.10 Oppsummering

Komiteens rapport fra første runde konkluderte med følgende:

En hovedkonklusjon i denne rapporten er at det gjøres mye godt arbeid og legges ned mye engasjement i de lokale vernepleierutdanningene. Egenrapportene og våre besøk viser også at mange utdanninger er bevisst på sine respektive mangler, utfordringer og endringsbehov. Det er behov for fortsatt styrking av utdanningenes samlede ressurstilgang. Det bør jobbes med å tydeliggjøre læringsutbyttet, både relatert til utdanningens nivå og til utdanningenes særpreg og profil.

Institusjonene bør også fortsatt ha fokus på å styrke de ansattes kompetanse. Dette gjelder generelt for fagmiljøene og spesielt for rekruttering av personer med doktorgrad/førstestillingskompetanse/professorkompetanse i vernepleie.

Det er et tydelig behov for å styrke utdanningenes kunnskapsbase og forskningsrelaterte innslag i form av vitenskapsteori, forskningsmetode og, i noen tilfeller, formene for og kravene til bacheloroppgaven. Kunnskap om forskning, forskningsmetode og vitenskapsteori er nødvendig for faglig utvikling i praksis. Videre er det behov for mer systematisk utvikling av praksisundervisningen. En god vernepleierutdanning må klare å balansere forankringen i både praksis og forskning.

Våre synspunkter over er fortsatt gjeldene. Komiteen ønsker også å oppfordre institusjonene til å arbeide videre med sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene og innhold i studiet. Ved økt fokus på vitenskap og forskning i læringsutbyttebeskrivelsene, må det eksempelvis sikres at dette gjenspeiles i studiets innhold, litteraturliste og valg av undervisnings- og arbeidsformer.

3 NOKUTs oppsummering

NOKUT avslutter tilsynet med bachelorgradsutdanningene i vernepleie, selv om det for noen av utdanningene fortsatt er enkelte krav som ikke er blitt vurdert som oppfylt. NOKUT følger ikke opp disse utdanningene nå, men forventer at institusjonene sikrer at nødvendige endringer som er påpekt i dette tilsynet, følges opp i det videre arbeidet med implementering av ny rammeplan og nye retningslinjer. Ny felles rammeplan for helse og sosialfagutdanningene ble publisert på Lovdata 6. september 2017 og trer i kraft fra og med opptak til studieåret 2020-2021. Retningslinjene er planlagt

implementert i utdanningene fra samme tidspunkt. Ifølge Kunnskapsdepartementets (KDs) nettside skal retningslinjene vedtas av KD i desember 2018 og institusjonene starter forberedelse av implementeringen i januar 2019. Flere institusjoner har oppgitt at de ønsker å innføre endringene allerede fra høsten 2019 og at de har påbegynt prosessen rundt dette.

I tilsynet er det blitt påpekt mangler i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene og i læringsutbyttebeskrivelser for emnene. De sakkyndige har etterlyst større innslag av vitenskapsteori og forskningsmetode i flere emner og de vektlegger at systematisk tilnærming til forskning og utvikling er mer enn en metode for skriving av en bacheloroppgave. Studentene bør tidlig i studiet settes i stand til å tilegne og nyttiggjøre seg vitenskapelig litteratur og ny forskning slik at de kan lære å validere ulike typer av arbeidsmetoder i praksisfeltet, holde seg faglig oppdatert og benytte ny forskning i utøvelsen av sitt yrke.

Videre etterlyses det mer systematisk samarbeid med praksisfeltet, både for å sikre studiets relevans, øke tilgang på relevante praksisplasser og sikre rett kompetanse hos eksterne praksisveiledere.

De sakkyndige oppfordrer institusjonene til å arbeide videre med kompetanseheving av fagmiljøet, både for å sikre at kvantitative krav til førstestillingskompetanse er oppfylt, for å bygge stabile forskningsmiljøer innen vernepleiefeltet og for å kunne gi forskningsbasert undervisning.

Når det gjelder farmakologi og legemiddelregning, anbefaler de sakkyndige at det utarbeides tydeligere krav for ferdighetstrening i legemiddelhåndtering. Det bør blant annet stilles tydeligere krav til dette i læringsutbyttet for praksis. De anbefaler også at undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blodet), inngår i alle vernepleierutdanninger. Dette er en oppgave som er blitt mer aktuell med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten.

I det videre arbeidet med utvikling av studiene, oppfordrer NOKUT institusjonene til å benytte de sakkyndiges tilbakemeldinger i dette tilsynet. Ved utforming av studiene bør det vektlegges at det overordnede læringsutbyttet er førende for valg av studiets oppbygning, herunder faglig innhold, læringsutbytte for emner og valg av arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer. Forhold som stabile forskningsmiljøer, systematisk samarbeid med praksisfeltet, tilgang på relevante praksisplasser og kompetente praksisveiledere og at studentene tidlig i studiet settes i stand til å tilegne og nyttiggjøre seg vitenskapelig litteratur og ny forskning, vil ha stor betydning for hvorvidt studentene vil oppnå forventet læringsutbytte.

4 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Oslo og Akershus

1.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Kandidaten har etter fullført bachelorstudium i vernepleie ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskap om velferdsstaten, ulike profesjoner, helseutfordringer og sosiale problemer
- har kunnskap om ulike funksjonsvansker, de vanligste somatiske sykdommer, psykisk lidelse og konsekvenser av disse
- har kunnskap om atferdsanalyse og hvordan dette anvendes i omsorgs- eller opplæringsarbeid

Ferdigheter

Kandidaten

- kan møte brukere og samarbeidspartnere med respekt, samt kartlegge brukeres verdier og ønsker
- kan legge til rette for brukermedvirkning og tverrprofesjonelt samarbeid
- kan utføre metodisk miljøarbeid med sikte på trivsel, mestring, deltakelse og inkludering
- kan utføre forsvarlig medikamenthåndtering
- kan gi veiledning, opplæring og grunnleggende pleie til personer med behov for omsorg/habilitering/rehabiliteringstiltak
- kan utføre saksbehandling som bygger på forvaltningsmessige prinsipper, aktuelt lovverk og som ivaretar brukernes behov og rettigheter

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for betydningen av tverrfaglig og tverrprofesjonelt samarbeid

- kan dokumentere, kvalitetssikre og evaluere vernepleiefaglig arbeid i tråd med etiske retningslinjer og relevant teori
- kjenner til juridiske retningslinjer og særskilte etiske problemstillinger som gjelder for vernepleiefaglig arbeid
- anvender kunnskap om mennesker med utviklingshemming og kognitiv funksjonsnedsettelse

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser. Det enkelte studium skal ha en læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med NKR. Beskrivelsen skal i tillegg være fagspesifikk, dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium gjennom å lese læringsutbyttebeskrivelsen på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Læringsutbyttebeskrivelsen for bachelor i vernepleie ved HiOA avviker fra NKR på flere områder.

Kunnskap

Under denne kategorien mangler flere deskriptorer fra NKR og de nivåbestemmende begrepene i NKR anvendes ikke. Dette gjelder spesielt deskriptorer som dekker FoU, oppdatering av kunnskap osv. For eksempel mangler «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet», og «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet». Videre mangler «har bred kunnskap (...)» og «har kunnskap om fagområdets historie, egenart og plass i samfunnet». Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen dekker muligens deler av deskriptoren «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet» med de tre kunnskapsdeskriptorene til sammen. Sammenhengen med NKR er imidlertid ikke tydelig.

Ferdigheter

Under denne kategorien mangler flere deskriptorer fra NKR, og de nivåbestemmende begrepene i NKR anvendes i liten grad. Deskriptorene «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg», «kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling» og «kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning» mangler helt. Deskriptoren «kan beherske relevante verktøy, teknikker og uttrykksformer» anses dekket av den siste deskriptoren under denne kategorien.

Generell kompetanse

Under denne kategorien mangler flere deskriptorer fra NKR, og de nivåbestemmende begrepene i NKR anvendes i liten grad. Dette gjelder for eksempel deskriptorene «kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer» og «kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis». Det samme gjelder «kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser». Det er også utydelig om studentene etter endt studium «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer». Deskriptorene anses imidlertid å dekke krav til innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger.

Læringsutbyttebeskrivelsen på studieprogramnivå er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med NKR. De nivåbestemmende begrepene i NKR benyttes imidlertid i liten grad. Det er derfor vanskelig å gjenfinne det akademiske nivået som viser at det beskrevne studiet er et bachelorgradsstudium (nivå 6 i NKR). Læringsutbyttebeskrivelsen viser i liten grad hvordan koblingen mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis i studiet, gir kandidater de kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som gjør dem til profesjonsutøvere med evne til kritisk tenkning og en kunnskapsbasert arbeidsmetodikk som sikrer kvalitet og utvikling av profesjonell praksis.

Det er imidlertid sentralt at studentene på bachelorgradsnivå lærer sammenhengen mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis, og at de lærer å innhente, kritisk vurdere og anvende forskning og kritisk tenkning i utførelse og utvikling av egen praksis. Dette bør derfor fremgå tydeligere i læringsutbyttebeskrivelsene på studieprogramnivå.

Det er et imidlertid et bestemt inntrykk fra institusjonsbesøkene at vernepleierutdanningen ved HiOA likevel har et innhold som er tilpasset det et studium i vernepleie bør inneholde.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelsen slik at alle deskriptorene i NKR ivaretas
- konkretisere og justere innholdet i læringsutbyttebeskrivelsen der den er uklar
- tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6) i formuleringen av læringsutbyttebeskrivelsen, gjennom i større grad å anvende de nivåbestemmende begrepene i NKR

Om krav til ny dokumentasjon

I dette tilsynet har NOKUT vurdert at noen må-punkter ikke må imøtekommes av institusjonene fordi Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med en felles innholdsdel for alle utdanningene og nye retningslinjer for de enkelte utdanningene. KD ønsker blant annet en nasjonal samordning av læringsutbyttebeskrivelsene for BSV utdanningene. Det er derfor lite hensiktsmessig at hver institusjon skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Det innebærer at HiOA ikke må imøtekomme må-punkter om endring av overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Bachelor i vernepleie ved HiOA er emneorganisert, der hvert emne har et omfang på 10, 15 eller 20 studiepoeng. Heltids- og deltidsstudenter følger samme program-/fagplan. Studiet er organisert slik at det i første studieår fokuseres på viktige teoretiske innføringsemner, etterfulgt av en praksisperiode. I andre og tredje studieår er det undervisning i metodefag, samt analyse og anvendelse av anerkjente miljøterapeutiske tiltak, med påfølgende praksisstudier. I praksisstudiene skal studentene arbeide og delta i aktiviteter på det enkelte praksissted og støtte seg til/benytte relevant teori fra fagemner som er gjennomført i forkant. Praksisstudiene skal bidra til at studentene øker sin forståelse for sammenhengen mellom teori og praktisk arbeid. Praksisstudier og ferdighetstrening er obligatorisk og skal utgjøre minimum 60 studiepoeng, hvorav 48 studiepoeng skal være i direkte brukerkontakt. Praksisstudiene skal knyttes til alle rammeplanens hovedemner, og en av praksisperiodene skal være organisert slik at studentene tilegner seg nødvendig helsefaglig kompetanse og ferdigheter i medikamenthåndtering. Praksisstudiene skal omfatte sentrale arbeidsområder for vernepleiere.

Det er lagt ved en tabell som viser hvordan rammeplanens emner inngår i studiets emner, i tillegg til en matrise som viser hvordan de ulike emnene bidrar inn i studiets overordnede læringsutbytte.

Rammeplanens hovedemner er:

- samfunnsvitenskapelige og juridiske emner
- psykologiske og pedagogiske emner
- helsefaglige emner
- miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid

Det oppgis en gradering, hvorav det framgår hvorvidt de ulike emnene litt, noe eller godt dekker studiets overordnede læringsutbytte. Det gis ikke noen nærmere beskrivelse av de ulike emnene og hvordan de bidrar inn i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen i egenrapporten.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Det er foretatt stikkprøver for å se nærmere på sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og hvordan disse henger sammen med det totale læringsutbyttet for studiet. Et samlet inntrykk er at de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene dekkes gjennom ulike emner og at det er sammenheng og progresjon. Som tidligere beskrevet er ikke de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene fullt ut i samsvar med NKR. Det er likevel et inntrykk at det på emnenivå er innhold som bidrar til utvikling av kritisk tenkning og en forskningsbasert arbeidsmetodikk, som også kommer frem i dialog på institusjonsbesøk. For eksempel så har emnet «vitenskapsteori og velferdsutvikling» i 1. semester læringsutbyttebeskrivelser som «kan lese forskningsrapporter og analysere forskningsresultater» (ferdighet), og «har innsikt i vitenskapelig tenkemåte», og «har innsikt i kunnskapsbaserte arbeidsmetoder i yrkesutøvelsen» (generell kompetanse). Dette bygger man videre på i praksisemnene og i oppgaver hvor problemstillinger skal identifiseres, og ved innhenting og vurdering av litteratur som belyser problemstillingene i praksis. Dette burde i større grad synliggjøres ved en gjennomgang av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- arbeide videre med å synliggjøre sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser og innhold på emnenivå, og det totale læringsutbyttet for studiet.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring og gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

I utdanningen benyttes ulike arbeids- og undervisningsformer som oppgis å fremme integrering av teoretisk og praktisk kunnskap. Følgende arbeids- og undervisningsformer benyttes: forelesninger, inter-teaching, seminarer, gruppearbeid, skriftlige arbeider, praktiske øvelser og praksisstudier. I tillegg forventes det at studentene tilegner seg kunnskap ved selvstudier. De ulike arbeids- og undervisningsformene beskrives generelt, uten at det kobles mot spesifikke læringsutbyttebeskrivelser. Ved institusjonsbesøket ga fagmiljøet en reflektert beskrivelse av hvordan ulike arbeids- og undervisningsformer benyttes for at studentene skal oppnå læringsutbyttet. En samlet vurdering er at de arbeids- og undervisningsformer som benyttes i studiet er varierte og kan være godt tilpasset utdanningen, men i og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsene, er det vanskelig å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet.

Institusjonen bør gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene etter at disse er gjennomgått og ev. revidert, jf. konklusjonen under punkt 2.2 over.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- gjennomgå arbeids- og undervisningsformene i studiet og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det benyttes ulike vurderingsformer gjennom studiet, og disse oppgis å være tilpasset forventet læringsutbytte, faglig innhold og pedagogisk metode/undervisningsformer. Vurderingsformene skal ivareta en kontinuerlig prosess med to formål: å fremme læring og å dokumentere at studenten har oppnådd læringsutbyttet. Det skilles mellom tre typer formelle vurderinger i studiet: 1) arbeidskrav, 2) vurdering i teoretiske emner ved skriftlig individuell eksamen, individuell hjemmeeksamen og prosjekteksamen, og 3) vurdering i praksisemner med midtveis- og sluttevaluering. Sluttevaluering av praksisemner innebærer en evaluering av oppnådde læringsutbytter slik det er definert for praksisemnet. I tillegg gis det en individuell bacheloroppgave. To studenter kan imidlertid etter søknad gis anledning til å skrive oppgave sammen.

I sum gis det i egevalueringen en reflektert beskrivelse av, og begrunnelse for, valg av evalueringsformer i de ulike emnene, og disse ble underbygget i dialogen ved institusjonsbesøket. En samlet vurdering er at de vurderingsordningene som benyttes i studiet er varierte og kan være godt tilpasset utdanningen, men i og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsene, er det vanskelig å vurdere hvorvidt vurderingsformene bidrar til at studentene oppnår læringsutbyttet.

Det er ikke mulig å si noe om hvordan det individuelle læringsutbyttet måles når to studenter skriver oppgaven sammen.

Institusjonen bør vurdere å gjøre en gjennomgang av eksamensordninger og andre vurderingsformer og eventuelt justere disse med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene etter at disse er gjennomgått og revidert, jf. konklusjonen under punkt 2.2 (over).

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- gjøre en gjennomgang av eksamensordninger og andre vurderingsformer og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser
- gjøre en vurdering av hvordan det individuelle læringsutbyttet skal vurderes når flere studenter skriver bacheloroppgave sammen

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Det følger av egenrapporten at HiOA hvert år innhenter informasjon fra avtakere som en del av institusjonens system for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av utdanningene. En

kandidatundersøkelse ble gjennomført for første gang i 2014 og en arbeidsgiverundersøkelse, inkludert frokostseminar med relevante avtakere, våren 2016. HiOA deltar i Profesjonsrådet for forskning og utdanning innen vernepleie, og i fagråd hvor det er representanter fra relevant praksisfelt. Rådet diskuterer blant annet læringsutbytter i praksisemner.

Studiet kvalifiserer til mange ulike videreutdanninger og mastergradsstudier, både ved HiOA og ved andre institusjoner. Imidlertid, og som kommentert tidligere, så gjenspeiler ikke de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, slik de i dag er utformet, et bachelorgradsnivå. En følge av dette er at studiet ikke fremstår som om det er på et nivå som kvalifiserer til videre studier. Spesielt gjelder dette den vitenskapelige forankringen og studiets kobling til forskning. Dette beskrives nærmere også i punkt 2.7 nedenfor.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Som del av høyskolens kvalitetssikringssystem er det utarbeidet egne maler for emneevaluering av praksisemner. Det innhentes uttalelser fra fagråd blant annet når det gjelder læringsutbyttebeskrivelser. Videre benyttes det timelærere fra praksisfeltet for å sikre kontakt mellom høyskolen og praksisfeltet. Høyskolen tilbyr også veilederkurs for veiledere i praksis. Videre er det etablert ordninger for hospitering i praksisfeltet for lærere ved HiOA. Høyskolen tildeler samarbeidsmidler for prosjekter som utføres i samarbeid med praksisfeltet. Samlet er inntrykket at studiet har etablert relevante og gode møtearenaer med avtakerfeltet, som bidrar til å sikre tilpasning av innholdet i studiet til behovene i praksisfeltet og som sikrer studiets relevans for arbeidslivet og videre studier.

Generelt sett er imidlertid spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet komplisert, ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner en rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå, og det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper til å kunne tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er en allmenn utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved HiOA godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdig utlærte vernepleiere etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- ved gjennomgang av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, være oppmerksom på å sikre bachelornivået og synliggjøre at studiet kvalifiserer for videre studier

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Som tidligere beskrevet er de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene på dette området utydelige og mangelfulle. Det er imidlertid elementer på emnenivå som tilsier at det i studiet inngår læringsutbytter knyttet til utvikling av kritisk tenkning og en kunnskapsbasert arbeidsmetodikk. Dette bekreftes også ved institusjonsbesøket. Studentene oppgis å få forskningsbasert undervisning på ulike måter gjennom hele studiet. Fagmiljøet er i ulik grad involvert i FoU-arbeid, og undervisningen er basert på ny kunnskap utviklet gjennom eget og andres FoU-arbeid. Undervisning og veiledning i studiet gis av tilsatte som er forskere og fagutviklere på områder som er relevante for vernepleierutdanningen, og bidrar med sine perspektiver i undervisning og veiledning. Det oppgis konkrete eksempler på FoU-arbeid som direkte berører emner det undervises i. I HiOAs studentundersøkelse («Sisteårsstudenten») oppgis det at flertallet av vernepleierstudentene opplever at lærere ved egen institusjon presenterer sitt FoU-arbeid i undervisningen og at det oppleves som relevant.

Det er likevel de sakkyndiges vurdering at vi savner en tydeligere forskningsforankring gjennom studiet og en derav følgende progresjon i studentenes evne til å kunne identifisere, kritisk lese og anvende forskningslitteratur i praksis. Ved gjennomgang av pensumlistene synes innslaget av engelskspråklig forskningslitteratur å være mangelfull. Dette vil i så fall ikke sette studentene tilstrekkelig i stand til å ta del i og anvende forskningslitteraturen, som også skal inkludere den internasjonale forskningslitteraturen/kunnskapstilfanget av relevans for fagfeltet. Dette inntrykket ble bekreftet ved institusjonsbesøket, og er noe som fagmiljøet selv har reflektert over og oppgir at det skal jobbes med.

Som tidligere påpekt er dette elementer som heller ikke synes i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Fagplanen må gjennomgås for å sikre progresjon i utviklingen av kritisk tenkning og kunnskapsbasert arbeidsmetodikk, og tematikk fra emnenivå må synliggjøres i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- styrke bruken av internasjonal forskningslitteratur i studiet, herunder på pensumlistene

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen har følgende deskriptor under *Ferdigheter*: «Kan utøve forsvarlig legemiddelhåndtering».

Farmakologi og medikamentregning inngår i undervisningen i helsefaglig emne 2 i fjerde semester og i praksis 3 i femte semester. I emnet VERN2310 undervises det blant annet i farmakologi, legemiddeladministrasjon og legemiddelregning. Arbeids- og undervisningsformene er varierte og omfatter forelesninger, gruppearbeid og selvstudium. I tillegg jobber studentene med regneoppgaver og gjennomfører flervalgstester underveis. Det er oppgitt flere arbeidskrav i dette emnet, blant annet en prøve i legemiddelregning som sikrer viktig mengdetrening.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men de sakkyndige ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuell med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Vi ønsker også å påpeke at det i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

Er antall undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig og tilpasset vernepleierutdanningen?

Undervisningen i farmakologi og legemiddelregning foregår i fjerde semester for heltidsstudenter, som en del av emnet VERN2310. Det gis ca. 21 timer undervisning i legemiddelregning og ti timer i generell farmakologi. I emnet undervises det også i kroppens organsystemer, svikt og sykdom i disse, og legemidler brukt ved ulike tilstander, slik at det samlede antall undervisningstimer i farmakologi utgjør 25 timer. Ved institusjonsbesøket oppgis det at man har jobbet systematisk med å utvikle undervisningen i legemiddelregning, og at dette har ført til en reduksjon i strykprosent på 20%.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

Farmakologi inngår som en del av skriftlig individuell firetimers eksamen, som vurderes med karakterene A-F. Det er en totimers prøve i legemiddelregning, som krever 100% rett besvarelse for bestått. Studentene har rett til tre forsøk, med mulighet for å søke om et fjerde forsøk.

En samlet vurdering tilsier at arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer, samt antall undervisningstimer, er egnet til å sikre at studentene har tilstrekkelig kunnskap, ferdighet og kompetanse til å utføre forsvarlig legemiddelhåndtering

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner

4.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Det er totalt nesten 20 årsverk (24 personer) tilknyttet studiet. 5,35 årsverk utgjør førstestilling og andel førstekompetanse er på 26.8%. Samlet FoU-tid er på ca.2,5 årsverk. HiOA har totalt 711 studenter fordelt på studiestedene Sandvika, Oslo og Lillestrøm, hvorav 245 deltidsstudenter. Dette tilsier ca. 35 studenter per faglige årsverk, som er et høyt forholdstall og opp mot det dobbelte av det man finner ved tilsvarende studier ved mange andre institusjoner. De fleste institusjoner som tilbyr vernepleierutdanning har mellom 13-15 studenter per faglig årsverk. HiOA bør på denne bakgrunn vurdere om lærertettheten ved dette studiet er tilstrekkelig tilpasset studiet slik det er beskrevet i fagplanen.

Fagmiljøets samlede kompetanse skal gjenspeile rammeplanens føringer for hvilke emner det skal undervises i. Vernepleierstudiet er tverrfaglig bygd opp, hvilket tilsier et fagmiljø med ulik utdanning og profesjonsbakgrunn samt variert klinisk erfaring. Denne bredden med representanter fra andre helse- og sosialfaglige fag og samfunnsvitere er godt representert i studiets fagmiljø. HiOA har som en del av sitt tverrfaglige fagmiljø mange ansatte med vernepleierutdanning, relevant klinisk erfaring og også flere med ph.d.-utdanning. I tillegg til studiets faste ansatte oppgis det at det benyttes eksterne forelesere med spisskompetanse innen ulike temaer.

En av styrkene til studiet er den tette koblingen fagmiljøet har til øvrige utdanningsprogrammer ved instituttet; masterstudiet i læring i komplekse systemer, bachelorstudiet i læringspsykologi og ph.d.-programmet i atferdsanalyse, der ansatte underviser på tvers av programmene. Fagmiljøets samlede kompetanse synes godt tilpasset studiet.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Samlet FoU-tid er av HiOA oppgitt til ca. 2,5 årsverk. Flere med førstekompetanse har liten eller ingen FoU-tid. Dette anses som en svakhet når det gjelder å ivareta tilstrekkelig FoU-virksomhet, som bør ledes og utvikles av dem som har førstestillingskompetanse.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sikre tilstrekkelig FoU-tid til ansatte med førstestillingskompetanse for ivaretagelse av et aktivt FoU-miljø

- vurdere høyere lærertetthet for å sikre kvalitet i både undervisning og forskning

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i studentene og undervisningen til gode?

Fagmiljøet deltar i en rekke nettverk, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Det er vanskelig ut fra egenrapporten å vurdere om dette i hovedsak er nettverk på institusjonelt nivå, eller om det er enkeltpersoner som deltar. Likevel synes både omfang og relevans av samarbeid og nettverk å være av en slik art at det kommer studiet til gode. Eksempler på dette er HiOAs nettverk for seksualitet og folkehelse, Norsk kompetansesenter for aldring og helse, «Erasmus Intensive Programme for future professionals, an intensive approach to working with children and young people with complex intellectual and developmental needs», og European Association of Service Providers for Persons with Disabilities.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

I en kortfattet egenrapport viser HiOA til at rammeplanens hovedemne 4, Miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid, er et særlig sentralt emne innen vernepleierutdanningen. I tillegg viser HiOA i egenrapporten til at rammeplanens hovedemne 3, Helsefaglige emner, er et sentralt emne fordi vernepleierutdanningen kvalifiserer for en helseprofesjon som gir grunnlag for å søke autorisasjon i henhold til lov om helsepersonell.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Alle ansatte arbeider i team og samarbeider om planlegging av emner, undervisning og veiledning på tvers av kull. Innen hovedemne 4, Miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid, er det seks

ansatte med førstestillingskompetanse, og innen hovedemne 3, Helsefaglige emner, er det to ansatte med førstestillingskompetanse.

Studiet oppfyller krav til andel førstekompetanse og har flere ansatte i kvalifiseringsløp mot førstekompetanse.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Fagmiljøets publiseringsmengde har økt og i 2014 ble det publisert elleve artikler (5,80 publikasjonspoeng), hvilket er en økning fra tidligere, hvor det har ligget på fire til seks artikler per år. Det er stor forskjell på antall publikasjoner på hhv. nivå 1 og 2. Fagmiljøet forventer økt førstestillingskompetanse blant de ansatte som følge av nyansettelser og intern kvalifisering, noe som forventes å ville øke publiseringsmengden ytterligere.

Ved utdanningen oppgis det at det i tillegg foregår fagutvikling som ikke dokumenteres med publikasjonspoeng, slik som pedagogisk utviklingsarbeid og bidrag til lærebøker.

Fagmiljøets FoU synes å være tilfredsstillende, og det er utsikter til en fortsatt positiv utvikling med den forventede økningen i antall ansatte med førstestillingskompetanse. Det er imidlertid en viktig premiss for en god utvikling at det gis tilstrekkelige rammer for FoU-tid.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sikre tilstrekkelig FoU-tid til ansatte med førstestillingskompetanse for ivaretagelse av et aktivt FoU-miljø

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

For å sikre erfaring fra praksisfeltet blant ansatte ved utdanningen, har det vært særlig viktig å rekruttere vernepleiere med bred klinisk erfaring. Det tilrettelegges i tillegg for at faglig ansatte kan hospitere i praksisfeltet, og enkelte ansatte har bistillinger på relevante praksisarenaer.

Krav til eksterne praksisveiledere er treårig høyskole- eller universitetsutdanning innen helse- og sosialfag, pedagogisk eller psykologisk utdanning. Vernepleierutdanningen er en tverrfaglig utdanning med fokus på tverrprofesjonell samarbeidslæring. Det benyttes derfor personer fra følgende relevante profesjoner som praksisveiledere: vernepleier, sosionom, barnevernspedagog, sykepleier, barnehagelærer, lærer/spesialpedagog og psykolog. Det tilbys veilederkurs (studiepoenggivende fra 2017) for praksisveiledere som tar imot studenter.

Samlet er inntrykket at fagmiljøet og eksterne praksisveiledere har hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

4.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. HiOA viser til at utviklingsarbeidet skal ses i sammenheng med implementeringen av de felles læringsutbyttebeskrivelsene for alle helse- og sosialfagutdanninger i forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

4.4 Samlet konklusjon

NOKUT har ikke krevd endringer i læringsutbyttebeskrivelsene grunnet innføring av nye retningslinjer, og dette kravet er ikke blitt vurdert på nytt i andre del av tilsynet.

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved HiOA oppfyller alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

5 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskulen på Vestlandet, campus Bergen

Høgskolen i Bergen ble fusjonert med Høgskulen i Sogn og Fjordane og Høgskolen Stord Haugesund 1. januar 2017 og navnet på den nye institusjonen er Høgskulen på Vestlandet. Tilsynet ble påbegynt før denne fusjonen trådte i kraft og av den grunn benyttes Høgskolen i Bergen (HiB) som navn på institusjonen i første del av vurderingene og Høgskulen på Vestlandet (HVL), campus Bergen i vurderingene som er gjort etter levering av ny dokumentasjon.

5.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Vernepleierutdanningen ved Høgskolen i Bergen (HiB) har følgende overordnede læringsutbyttebeskrivelse:

Studentene skal etter endt bachelorgrad kunne:

Kunnskaper

- identifisere problemstillinger, faglige og etiske dilemma knyttet til selvbestemmelse i nært samarbeid med bruker
- identifisere funksjonshemmende barrierer og bidra til å motvirke disse
- identifisere ressurser hos personen selv og funksjonsfremmende faktorer i personens omgivelser, og bidra til å styrke og utvikle disse
- beskrive årsaker, forekomst, sentrale trekk og relevant behandling og tilrettelegging for helsemessige, pedagogiske og systemiske utfordringer som står sentralt i vernepleierens yrkesfelt
- gjøre rede for sentrale vernepleiefaglige tilnæringsmåter i miljøarbeid og miljøterapi
- beskrive hvordan ulike sosiale, juridiske, organisatoriske og politiske rammer virker inn på funksjonshemmedes rolle og livskvalitet

Ferdigheter

- utøve omsorg på en etisk faglig og forsvarlig måte til personer som ikke klarer å ivareta egenomsorg
- beherske ulike pleieprosedyrer og både vurdere og administrere medikamenter
- vurdere, utvikle og anvende ulike former for tilpasset kommunikasjon og væremåte i samarbeid med brukere

- planlegge, gjennomføre, iverksette og evaluere tiltak knyttet til mestring, utvikling og trivsel sammen med bruker og andre tjenesteytere
- arbeide kunnskapsbasert og bruke vitenskapelig holdbare metoder i systematisk datainnsamling i egen yrkesutøvelse
- identifisere og analysere skjønsmessige vurderinger som inngår i situasjons- og problembeskrivelser, så vel som i konklusjoner om handlings- og behandlingsvalg
- utføre saksbehandling
- veilede brukere, kolleger og studenter
- formidle eget fag

Generell kompetanse

- identifisere sammenhenger mellom individuelle forhold og forhold i omgivelsene som påvirker funksjon, mestring, selvstendighet og deltakelse, og kunne påvirke endring i positiv retning
- levere premisser for beslutninger i hjelpeapparatet lokalt og på overordna politisk plan basert på innsikt i ideologi og virkemidler i helse- og sosialpolitikken
- bruke ressursorienterte, myndiggjørende, kunnskapsbaserte arbeidsmodeller i miljøarbeid, habilitering og rehabilitering i samarbeid med mennesker med sammensatte funksjonsvansker, deres pårørende og andre fagpersoner
- reflektere kritisk over egen og andres fagutøvelse og handle på bakgrunn av refleksjonen
- utvikle samarbeid og bidra til utvikling av miljøarbeid og miljøterapi gjennom kreativitet, nytenkning og entreprenørskap

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder overordnede læringsutbyttebeskrivelser. Det enkelte studium skal i tillegg ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium gjennom å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd læringsutbytte etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Det kan pekes på følgende eksempler på mangler i studiets overordnede læringsutbyttebeskrivelse:

Kunnskap

De nivåbestemmende begrepene fra NKR er ikke benyttet i læringsutbyttebeskrivelsene under denne kategorien, og det fremgår ikke hvilke kunnskaper kandidaten skal ha etter endt utdanning. For eksempel mangler «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet», «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet» og «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner og plass i samfunnet». Beskrivelsen synes til en viss grad formulert som en eksamensoppgave heller enn en læringsutbyttebeskrivelse ved at kandidaten skal kunne «identifisere», «beskrive» og «gjøre rede for».

Ferdigheter

De nivåbestemmende begrepene fra NKR er ikke benyttet i læringsutbyttebeskrivelsene under denne kategorien. For eksempel mangler «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg» og «kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det

belyser en problemstilling». Deskriptoren «reflektere over egen faglig utøvelse og justere den under veiledning» er plassert under kategorien generell kompetanse.

Generell kompetanse

De nivåbestemmende begrepene fra NKR er ikke benyttet i læringsutbyttebeskrivelsene under denne kategorien. For eksempel mangler «kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer», og «kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis».

Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen er inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, men flere av deskriptorene mangler helt eller delvis, eller de er plassert under feil kategori. For eksempel benyttes «å identifisere problemstillinger» i tre av deskriptorene/kulepunktene under rubrikken kunnskap. Det å identifisere en problemstilling krever at en først må ha tilegnet seg nødvendig kunnskap, slik at en kan utvikle en ferdighet basert på denne kunnskapen. For å oppnå en generell kompetanse, må en ha tilegnet seg både kunnskaper og ferdigheter.

I NKR er det en progresjon mellom de ulike utdanningsnivåene hvor det benyttes en rekke nivåbestemmende begreper, slik som bred kunnskap, kjenne til, kunnskap om, bred innsikt, anvende, formidle, vurdere og belyse på bachelorgradsnivå. De nivåbestemmende begrepene som viser at utdanningen ligger på bachelornivå, mangler i mange av læringsutbyttene for denne vernepleierutdanningen.

Vi mener de oppgitte læringsutbyttene for vernepleierutdanningen ved HiB i liten grad refererer til læringsutbyttene som er beskrevet i deskriptorene i NKR. Totalt sett gjenspeiler læringsutbyttebeskrivelsen at utdanningen ivaretar faglig og praktisk kunnskap, et inntrykk som også ble styrket ved institusjonsbesøket. Læringsutbyttebeskrivelsen er fagspesifikk. Det må imidlertid komme tydeligere frem gjennom de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene at kandidaten skal utvikle sin evne til å tenke kritisk, vurdere og anvende forskning. Likeledes må progresjonen i læringsutbyttebeskrivelsen justeres, slik at kandidatnivået kan oppnås.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høyskolen må:

- gjøre en gjennomgang og revisjon av læringsutbyttebeskrivelsene i fagplanen ut ifra NKRs overordnede deskriptorer og nivåbestemmende begreper

Om krav til ny dokumentasjon

I dette tilsynet har NOKUT vurdert at noen må-punkter ikke må imøtekommes av institusjonene fordi Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med en felles innholdsdel for alle utdanningene og nye retningslinjer for de enkelte utdanningene. KD ønsker blant annet en nasjonal samordning av læringsutbyttebeskrivelsene for BSV- utdanningene. Det er derfor lite hensiktsmessig at hver institusjon skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Det innebærer at

Høgskulen på Vestlandet, campus Bergen ikke må imøtekomme må-punkter om endring av overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Vernepleierutdanningens innhold skal bygge på rammeplan for vernepleierutdanning. I egenrapporten blir det gjort rede for at utdanningen er satt sammen av ulike emner som bygger på hverandre, slik at det skjer en progresjon relatert til dette. For eksempel er første året kjennetegnet ved at fokuset er innrettet mot individnivå, og studentene må tilegne seg faktakunnskap i ulike medisinske fag, psykologi og pedagogikk. Disse faktakunnskapene danner grunnlaget for andre års emner og videreføres slik at de kan anvendes i ulike vernepleiefaglige tilnæringsmåter i miljøarbeid, rehabilitering og habilitering. I tredje året er det fokus på ulike system- og rammebetingelser som påvirker funksjon, mestring, selvstendighet og deltakelse for den enkelte og grupper. Bacheloroppgaven er på 15 studiepoeng. Den er lagt til tredje året og kan skrives individuelt eller i gruppe.

I utdanningen blandes teori og praksis på en tiltalende måte. Teori- og kunnskapsgrunnlaget hentes fra fagene medisin, pedagogikk og samfunnsfag. Innholdsdelen består av emner og delemner. 30 studiepoeng tas sammen med andre utdanninger innen helse- og sosialfag. Oppbyggingen av programmet styrkes gjennom at emnene innen studiet tilfører ulike perspektiver som bidrar til en tverrprofesjonell utdanning.

Ved institusjonsbesøket fremkom det at det har pågått et kvalitetsarbeid i løpet av 2015, hvor det har blitt gjort en gjennomgang av hele programmet med fokus på å tydeliggjøre den røde tråden i utdanningen. At det har blitt gjort, går frem av læringsutbyttebeskrivelser for de ulike emnene. HiB løfter også frem at det skjer en progresjon i utdanningen, og mer spesifikt at det er laget en oversikt over områdene forskningsmetodikk og vitenskapsteori, slik at det skjer en progresjon i akademisk skriving i løpet av utdanningen. På bakgrunn av at forskningsbasert kritisk tenkning og forskningsbasert arbeidsmetodikk skal være sentrale deler av studiet, bør dette synliggjøres tydeligere i læringsutbyttebeskrivelsen innenfor rammen av hvert emne.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

HiB har levert en matrise som viser i hvilke emner de ulike overordnede læringsutbyttene inngår. I matrisen er det flere kryss på samme læringsutbytte. Det er ikke tydelig hvordan emnene bygger på hverandre slik at studiets overordnede læringsutbytter oppnås. Et samlet inntrykk er at det bør foretas en gjennomgang og tilpasning av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå. Gjennomgangen må ta utgangspunkt i den revisjon som må gjøres av den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for å bringe denne i samsvar med NKR.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- foreta en gjennomgang av emnebeskrivelsene for å sikre sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet etter at den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen er vurdert og revidert

Om krav til ny dokumentasjon

HVL, campus Bergen må endre læringsutbyttebeskrivelsene for emnene for å sikre sammenheng med det overordnede læringsutbyttebeskrivelsen, og sikre at innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode synliggjøres i utdanningen.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HVL, campus Bergen viser i det oversendte materialet til at institusjonen har foretatt en revidering av læringsutbyttebeskrivelser både på overordnet nivå og på emnenivå. Endringen på emnenivå er gjort i seks emner. I all hovedsak er endringene gjort for å sikre sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet nivå og på emnenivå. Endringene er primært gjort ved at det er satt inn læringsutbyttebeskrivelser som viser at forskningsmetode og vitenskapsteori er ivarettatt i studiet, og at bachelornivået er sikret i samsvar med NKR. Det er ikke lagt ved pensumlistene som bekrefter endringene. De sakkyndige legger til grunn at nødvendige endringer er gjort også her, og anser på denne bakgrunn studietilsynsforskriftens krav som oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

I egenrapporten oppgis det at det legges vekt på å benytte varierte arbeids- og undervisningsformer, som vektlegger læring gjennom samarbeid, handling, refleksjon, dialog og fellesskap. Studiet inkluderer studentaktive læringsformer som spenner fra individuelle litteraturstudier til tilrettelagte gruppeprosesser. For eksempel benyttes innlæring og anvendelse av prosjektmetodikk, ulike former for plenumsforelesninger, gruppearbeid, individuell veiledning, ferdighetstrening, praksisstudier og prosjektarbeid.

Det er veldig positivt at det benyttes en stor variasjon av undervisningsformer som fremmer integrering av teoretisk og praktisk kunnskap gjennom hele utdanningen. HiB benytter også interprofesjonelle seminarer, og 30 studiepoeng av utdanningen gis som nevnt felles med studenter på andre utdanningsprogrammer. Det er også av stor verdi at akademisk skriving er inkludert i flere kurs gjennom hele utdanningen. Ved institusjonsbesøket fremkom det imidlertid at det er behov for at utdanningen satser på mer digitalisert undervisning.

Oppsummert er det vår vurdering at variasjonen i undervisningsformer som anvendes, medfører at studentene får mulighet til å øve både individuelt og i gruppe. Videre stimuleres studentens egen aktivitet og deltakelse i utdanningen. Arbeids- og undervisningsmetoder er godt tilpasset utdanningene. I og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsen, er det imidlertid vanskelig å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsmetodene fullt ut er egnet for å oppnå læringsutbyttet. HiB må vurdere om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om det er behov for å endre arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbyttebeskrivelsene blir revidert
- reflektere over, og gjøre en gjennomgang, av hvordan e-læring benyttes og kommer inn i undervisningen i kurs gjennom hele programmet

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

I egenrapporten opplyses det om at det benyttes skriftlig eksamen under tilsyn, hjemmeeksamen, hjemmeoppgaver, praksisvurdering, muntlig eksamen både individuelt og i gruppe, praksisvurdering, skikkethetsvurdering og arbeidskrav som oppgaver eller obligatorisk oppmøte.

Det er positivt at det er stor variasjon i eksamens- og vurderingsformer i programmet. Dette styrker kvaliteten i utdanningen. Bacheloroppgaven skrives ut fra felles retningslinjer for avdelingen for helse- og sosialfag. Studentene skriver som hovedregel bacheloroppgave individuelt, men det gis også mulighet for å skrive i gruppe. I emneplanen for bacheloreksamen fremkommer det ikke hvordan studenten skal oppnå læringsutbyttet ut fra en individuell vurdering når oppgaven skrives i gruppe. Det fremkommer heller ikke om det inngår en muntlig fremførelse.

Vi mener at eksamensordninger og andre vurderingsformer er godt tilpasset utdanningene. I og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsen, er det imidlertid vanskelig å vurdere hvorvidt eksamens- og vurderingsformene fortsatt vil være egnet for å oppnå læringsutbyttet. HiB må vurdere om det er behov for endringer av disse når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt. Et overordnet synspunkt fra sakkyndige er at HiB bør tydeliggjøre hvordan og hvorvidt alle studentene oppnår den kunnskapen, de ferdighetene og den generelle kompetansen som kreves for bachelornivået, når eksamensarbeidet gjennomføres i grupper med flere studenter. Hvordan vurderes det individuelle læringsutbyttet for bachelorgradsoppgaven når flere studenter skriver sammen?

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om det er behov for å endre eksamensordninger og vurderingsformer når læringsutbyttebeskrivelsene eventuelt blir revidert
- reflektere over hvordan utdanningen kan kvalitetssikre at læringsutbyttet for bachelor oppnås når studenter skriver sin bacheloroppgave i grupper

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

I egenrapporten oppgis det at relevansundersøkelse er et av styringsredskapene i høgskolens kvalitetssikringssystem, men at det ikke har vært gjennomført relevansundersøkelse rettet mot praksisfelt og institusjoner der vernepleiere jobber. Det kommer likevel frem at institusjonen har ulike kontaktpunkter med arbeidslivet.

På avdelingsnivå og instituttnivå er det jevnlig samarbeidsmøter med kommuner, helseforetak, NAV og Fylkeslegen. HiB deltar også i et Utdanningsråd med helse- og sosialetatene i Bergen kommune. Det finnes også en ordning med tildeling av samarbeidsmidler til utviklingsprosjekter (praksismidler). Disse prosjektene bidrar til en gjensidig utvikling mellom utdanningen og kommunene/helseforetakene.

Det informeres om et særlig tett samarbeid med etat for funksjonshemmede, Bergen kommune i forbindelse med andre studieår. I disse møtene utveksles det informasjon, og det fokuseres på hva studentenes læringsutbytte skal være, og hva praksisplassene kan tilby.

Utdanningen har også fagutvalg hvor det deltar en ekstern representant fra praksisfeltet, og i møtene diskuteres både resultater av undersøkelser, innholdet i utdanningen, arbeids- og vurderingsformer og læringsutbyttebeskrivelser. I undervisningen benyttes det vernepleiere som foreleser om sine roller i arbeidet, og studentene intervjuer minst en vernepleier i forbindelse med prosjektoppgaven i emnet.

I egenrapporten opplyses det om at det blir tilbudt praksisplasser innen rusfeltet, psykisk helsearbeid og psykisk helsevern, i tjenester til utviklingshemmede, barne- og ungdomsskoler, sykehjem og barnehager. HiB har årlige møter med de ulike kommunale etatene hvor samarbeid og opplegg for praksis diskuteres.

Det fremkommer at utdanningen har gode relasjoner og samarbeider med ulike parter i offentlig sektor innen stat og kommune, frivillige organisasjoner, kompetansesentre etc. Ved institusjonsbesøket ble det opplyst om at brukerens stemmer blir hørt i utdanningen. Vår vurdering er at samarbeidet med ulike parter blant annet bidrar til gode utviklingsmuligheter innen praksis, samt at personer fra praksis bidrar i utdanningen. Ved institusjonsbesøket kom det frem at det fins godt med praksisplasser for studentene, noe som skaper gode forutsetninger for at kvaliteten på praksisplassene også er høy. De sakkyndige er imidlertid usikre på hvor systematisk innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er.

Det kommer også frem at det er muligheter for videre studier gjennom master- og eventuelle påfølgende ph.d.-studier.

Innholdet i studiene forbereder studentene for videre studier, men som påpekt under punkt 2.2, bør det gå tydeligere frem av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene og av læringsutbyttebeskrivelsene innenfor emnene at kandidaten skal utvikle sine evner til å tenke kritisk, vurdere og anvende forskning.

Er utdanningens innhold tilpasset behov i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet, komplisert ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner et rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er generelt en allmenn utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved HiB godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdige utlært/utdannet vernepleiere etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er tilstrekkelig systematisk
- kvalitetssikre bachelornivået i utdanningen som forutsetning for at studentene skal ha tilstrekkelige kunnskaper til å påbegynne en mastergrad

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Det fremkommer at studentene kommer i kontakt med forskning i utdanningen gjennom at lærere i utdanningen benytter egen forskning og forskningen til kolleger og ph.d.-kandidater i undervisningen. Den egne forskningen ved institusjonen er imidlertid liten i omfang, og den er fragmentert. Studentene møter derimot forskning også gjennom litteraturen, som består av lærebøker og originale, vitenskapelige tekster. En del av bøkene er skrevet av ansatte i utdanningen. Videre fremgår det som tidligere nevnt en progresjon av kritisk tenkning i utdanningen. Det finnes imidlertid få internasjonale vitenskapelige artikler på pensumlistene. Dette medfører at studentene har begrensede muligheter for å trene nok på å lese og kritisk granske vitenskapelige artikler og benytte det internasjonale forskningsfeltet innenfor rammen av utdanningen.

Det savnes også en konkret beskrivelse i egenrapporten av hvordan forskning er integrert i det pedagogiske arbeidet. Det oppgis at det finnes et forskningssamarbeid med praksis der studenter er medvirkende i utviklingsprosjekter, og at studenter og faglig ansatte samarbeider tett i disse prosjektene. Institusjonen har også en del praksisnære prosjekter som skjer i samarbeid med praksisfeltet.

Komiteens samlede vurderinger er at HiB bør gjøre en gjennomgang av pensumlister for å sikre at internasjonale vitenskapelige artikler inngår i utdanningen. Videre må det reflekteres over innholdet i vitenskapelig metode, slik at både kvalitative og kvantitative perspektiver ved metodikk blir inkludert i utdanningen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- foreta en gjennomgang av innhold og opplegg i vitenskapelige metoder for å sikre at både kvalitative og kvantitative metoder er del av utdanningen

Høgskolen bør:

- foreta en gjennomgang av kursenes pensumlister og sikre at flere internasjonale, vitenskapelige artikler blir innlemmet i utdanningens ulike emner

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

Høgskolen viser til at det er foretatt endringer i læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå for å sikre at studentene får kunnskap om vitenskapelige metoder, og de sakkyndige merker seg at både kvantitative

og kvalitative metode er i varetatt. Metodekunnskap er koblet til datainnhenting i praksis. Institusjonen viser til at det er foretatt revidering av pensum, og at det bla. er lagt til internasjonale artikler.

De sakkyndige merker seg at institusjonen viser til at det er lagt inn mer undervisning i vitenskapsteori og forskningsmetode i både kvantitative og kvalitative metoder.

Det er ikke lagt ved pensumlister som bekrefter endringene. De sakkyndige legger til grunn at nødvendige endringer er gjort også her, og anser på denne bakgrunn studietilsynsforskriftens krav som oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Det benyttes varierte former for undervisning innen farmakologi og medikamentregning. Det forekommer både forelesninger, gruppearbeid og individuelt arbeid. Studentene er selv aktive og starter allerede første året med å øve på legemiddelberegning, noe studentene og lærerne opplever som positivt. I medikamentregning blir undervisningsmateriell og tilgjengelige internettressurser lagt ut tidlig i første studieår, og det blir gjennomført en ukes intensiv undervisning i medikamentregning der studenten skal identifisere hva som er dose, styrke og mengde, forstå utregningsmetodene og kunne kontrollere egen utregning. I medikamentregning er det en to timers skriftlig eksamen under tilsyn som krever 100 % korrekt utregning før studentene kan starte på andre studieår. Ved første eksamensforsøk i medikamentregning er det mange studenter som stryker (45-60 %), men dette endres ved andre forsøket hvor betydelig flere studenter består. Ved institusjonsbesøket ble det påpekt at resultatene har blitt bedre etter at høyskolen har digitalisert deler av undervisningen. Det blir også gjennomført repetisjon av medikamentregning/medikamenthåndtering i andre og tredje studieår, rett før studentene skal ut i sine respektive praksisperioder.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men de sakkyndige ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuelt med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Den sakkyndige komiteen ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere. Komiteen har imidlertid registrert at Høgskolen i Bergen gir undervisning i medikamentregning som skal gjøre studentene i stand til å administrere intravenøs behandling på en forsvarlig måte, men studentene må få opplæring på praksis-/arbeidsplassen dersom det er aktuelt at de skal sette veneflon.

Er antallet undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig, og er undervisningen tilpasset vernepleierutdanningen?

I medikamentregning er det tolv timers undervisning i første studieår. Før studentene gjennomfører sitt andre forsøk, blir det holdt en repetisjonsforelesning/-undervisning i medikamentregning. Prøve i medikamentregning som må være bestått for at studentene kan gå videre fra første til andre studieår.

I farmakologi er det 18 timers undervisning i første studieår. Undervisningen er knyttet opp mot emnet BVP106 Medisinske fag, og særlig innrettet mot anatomi og fysiologi, som det er 28 timers undervisning i.

Hva er antall eksamensforsøk som tilbys, og hvor stor andel av svarene må være korrekte for at eksamen i henholdsvis farmakologi og medikamentregning kan gi bestått karakter?

Det gis inntil fire eksamensforsøk i medikamentregning, og det kreves 100 % korrekt besvarelse. Eksamen er to timers skriftlig eksamen under tilsyn.

Eksamen i farmakologi inngår i emnet BVP106 Medisinske fag. Vurderingsformen er en fem timers skriftlig skoleeksamen under tilsyn, hvor spørsmålene er delt inn i farmakologi, anatomi/fysiologi og sykdomslære. Alle deler må bestås for at eksamen skal regnes som bestått. Vurderingsuttrykket er en karakterskala fra A-F. Det er tre forsøk på denne eksamenen.

Komiteens vurdering er at antall eksamensforsøk og andel av svarene som må være korrekt, er tilfredsstillende i henhold til kravene som er satt for vurderingen.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner

5.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Det fremgår av egenrapporten at vernepleierutdanningen er en del av Institutt for sosialfag og vernepleie. Fagmiljøet på instituttet er tverrfaglig sammensatt med vektlegging av den kompetansen som trengs for å drive instituttets utdanningsprogrammer. På vernepleierutdanningen er det vektlagt å

ha en god basis med kvalifisert personell i fagene miljøarbeid/habilitering/rehabilitering, pedagogiske/psykologiske fag og helsefag. Tabellen over fagmiljøet viser eksempelvis at flere har bakgrunn som vernepleier, sykepleier, pedagog, samfunnsviter, sosionom og sosialantropolog. I tillegg benyttes det timelærere, blant annet farmasøyter som underviser i farmakologi. Sammensettingen av kompetanse hos lærerne er tverrfaglig, noe som bidrar til å styrke kvaliteten i utdanningen.

HiB har en variasjon av kompetanse blant sine lærere. HiB har fire professorer, to med 20 % stilling og to med 100 % stilling, men ingen av dem er vernepleier. HiB har seks førsteamanuenser og tre førstelektorer. Det er 13 høyskolelektorer med ulike prosentsatser i sine stillinger. Videre har HiB tre høyskolelærere blant sine ansatte knyttet til vernepleierutdanningen.

HiB viser i egenrapporten at fagmiljøet knyttet til vernepleierutdanningen består av 14,35 årsverk, og det er om lag 210 vernepleierstudenter ved HiB. Det innebærer at det er om lag 14 studenter pr. faglige årsverk. En lærertetthet på dette nivået har HiB til felles med flere andre institusjoner i sektoren. Det er likevel en utfordring for HiB å høyne den vitenskapelige kompetansen med flere lærere som har en ph.d.-grad innen vernepleie.

De sakkyndiges samlede vurdering er at fagmiljøet ved HiB har en kompetanse som er tilpasset studiet.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskningen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Det ser ut til å være totalt 30 personer koblet til programmet som helhet (ansatte og eksterne timelærere). HiB har, sammenlignet med andre institusjoner som tilbyr vernepleierutdanning, et høyt antall publikasjonspoeng. Disse gjelder imidlertid for instituttet samlet sett. Vår vurdering er at sammensetningen og den samlede kompetansen ved HiB er tilfredsstillende. For å bygge opp forskningsmiljøet og utvikle forskningsvirksomheten ved vernepleierutdanningen ved HiB bør det likevel tilføres flere lærere med doktorgrad, og strategiske satsinger bør gjøres for å rekruttere flere lærere med doktorgrad. HiB bør også arbeide for å opprette et professorat innen vernepleie.

Den sakkyndige komiteen noterer at strategiske satsninger er i gang for å høyne kompetansen hos lærerne, blant annet gjennom metodekurs og førstelektorprogram.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- arbeide for å øke andelen med førstestillingskompetanse og forskningsvirksomheten innen vernepleierutdanningen

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Ifølge egenrapporten deltar fagmiljøet ved vernepleierutdanningen i et europeisk nettverk som har ansvar for valgemnet «Crossing Borders». Institusjoner fra Holland, Tyskland og USA deltar i nettverket sammen med HiB. Prosjektet «Crossing Borders» gir studentene mulighet til å delta i et undervisningsopplegg sammen med studenter fra andre land. Videre oppgis det at det finnes ulike forskningsnettverk knyttet til ulike forskningsgruppene, og at fagmiljøet ved vernepleierutdanningen har etablert et nasjonalt nettverk for relasjonell praksis, kalt «Etisk praksis».

Ved institusjonsbesøket ble det bekreftet at studentene gis mulighet til å velge et internasjonalt kurs i utdanningen. Samarbeidet og de ulike nettverkene som angår studiet, kommer studentene og utdanningen til gode. Et titall studenter har mulighet til å gjennomføre studier i utlandet hvert år, noe som tilsvarer en ganske liten gruppe studenter. En annen måte å øke internasjonaliseringen i utdanningen på, er å tilføre vitenskapelige artikler ut fra ulike kulturelle kontekster. Se tidligere synspunkt om å legge til flere vitenskapelige artikler på pensumlistene. Et problem som trekkes frem generelt for vernepleierutdanningen når det gjelder lærer- og studentutveksling, er at få land i Europa har en tilsvarende utdanning.

HiB viser i egenrapporten til nasjonale nettverk, men sier ikke noe om hvilke dette er.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sikre at fagmiljøet deltar i nasjonale nettverk som er relevante for studiet

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

I egenrapporten oppgis det at helsefaglige, samfunnsfaglige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner er sentrale deler av studiet i tillegg til miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. Ut fra egenrapporteringen går det frem at utdanningen har sentrale deler som leder frem til offentlig godkjenning som vernepleier, en som skal kunne utføre miljø-, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. Dette er i samsvar med gjeldende rammeplan, og svarer til hva andre institusjoner oppgir som sentrale emner i utdanningen. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av et vernepleierstudium. Det kan imidlertid diskuteres om alle hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse i det aktuelle emnet. HiB må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Som tidligere angitt er kompetansen i fagmiljøet tverrfaglig og dekker helsefaglige, samfunnsfaglige, juridiske, pedagogiske og psykologiske emner. Tabell 8, som er vedlagt egenrapporten, viser at utdanningen har minst 50 % av årsverkene knyttet til hovedstilling, dvs. at 12,6 årsverk av 14,35 årsverk utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. 23,6 % av det samlede fagmiljøet har førstestillingskompetanse, og det betyr at minstekravet om at minst 20 % av fagmiljøet må ha førstestillingskompetanse er oppfylt. Det er imidlertid ikke klart om HiB har førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet. De sakkyndige ser at HiB viser til rammeplanens hoved- og delemner som sentrale i vernepleierutdanning. Dette innebærer at HiB må ha tilsatte i hovedstilling ved institusjonen med førstestillingskompetanse i alle de nevnte emnene. Dette vil for eksempel gjelde juridiske fag. Det fremkommer imidlertid også behov for å rekruttere flere personer med førstestillingskompetanse innen vernepleie. En annen utfordring i fagmiljøet er at det er behov for ansettelse av flere yngre medarbeidere. Det er også flere lærere som er ansatt som timelærere, noe som på sikt må ses på. Som vurdert over, må HiB ta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

Høgskolen bør:

- sikre at flere lærere som ansettes, har en ph.d.-grad

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

I første del av tilsynet i 2016 viste Høgskolen i Bergen til at helsefaglige, samfunnsfaglige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner er sentrale deler av studiet i tillegg til miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. Dette er alle hovedemnene i rammeplanen.

I det den nye dokumentasjonen skriver HVL, Campus Bergen at bærebjelkene i vernepleierutdanningen er habiliterings- og rehabiliteringsarbeid, miljøarbeid og tverrprofesjonelt samarbeid innenfor de sentrale fagområdene.

De sakkyndige finner beskrivelsen av sentrale deler av utdanningen noe utydelig. De sakkyndige ser at HVL, campus Bergen er blitt en del av et større fagmiljø og at høgskolen er på god vei med å sikre at kravene til førstestillingskompetanse er oppfylt. Det er likevel en utfordrende oppgave å vurdere om høgskolen fyller kravene til førstestillingskompetanse i de delene av studiet som de selv definerer som sentrale. Dette gjelder selv om det kan se ut til å være mange vitenskapelig ansatte med førstestillingskompetanse. Flere av de øvrige ansatte har en ph.d., men det kan se ut til at ikke alle disse er blitt vurdert for førstestilling.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsfor skriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Forskningsvirksomheten organiseres innenfor forskningsgrupper. Det følger av egenrapporten at ansatte på vernepleierutdanningen er knyttet til forskningsgrupper ved Senter for omsorgsforskning og Senter for kunnskapsbasert praksis. Videre er ansatte ved vernepleierutdanningen knyttet til forskningsgrupper for psykisk helsearbeid og for samfunnsarbeid.

Forskningsvirksomheten i forskningsgrupper er tverrvitenskapelig sammensatt og organisert. Det fremgår av egenrapporten at den vitenskapelige produksjonen hos lærerne har økt de senere årene. Antall publikasjoner har økt fra fire publikasjoner i 2010 til 23 publikasjoner i 2014. Under institusjonsbesøket at mange av de forskningsaktive lærerne underviser på masterprogrammet, og at de som skriver fagartikler og læremidler, er aktive på bachelorprogrammene. Ved institusjonen arbeider man med å forandre kulturen slik at forskningen skal bli mer til nytte også for utdanningen.

HIBs samlede FoU-produksjon er høy sammenlignet med tilsvarende utdanninger. Det er imidlertid viktig å påpeke at tallene gjelder hele instituttet og ikke bare vernepleierutdanningen. Instituttet har økt sin vitenskapelige publisering, og dette viser at mulighetene for å skape en forskningsbasert utdanning har blitt bedre. Fra januar 2017 kommer HiB til å fusjonere med andre høyskoler, noe som også genererer bedre forutsetninger for å utvikle forskningsmiljøet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sikre at forskningsvirksomheten i utdanningens fagmiljø er på et nivå som er tilfredsstillende for bachelor i vernepleie

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

Det er flere i fagmiljøet som har relevant faglig bakgrunn og lang erfaring fra praksisfeltet. For å sikre at det er oppdatert erfaring fra praksisfeltet i fagmiljøet er det viktig for høyskolen å rekruttere vernepleiere med klinisk erfaring. Det finnes likevel et nært samarbeid med praksis som kommer studentene til nytte i utdanningen. I og med at utdanningen er tverrfaglig og det tverrprofesjonelle samarbeidet gjennomsyrrer utdanningen, er det flere ulike profesjoner med ulike akademiske kvalifikasjoner som kan være aktuelle ved nye ansettelses. Her nevnes sykepleiere, sosionomer, samfunnsvitere, pedagoger og psykologer.

I merknadene i tabellen over fagmiljøet oppgis det at eksterne praksisveiledere skal ha minimum bachelorutdanning, fortrinnsvis være vernepleier og ha veilederutdanning. Høyskolen tilbyr veilederutdanning til eksterne praksisveiledere i tillegg til at det arrangeres samlinger for veiledere.

De sakkyndiges vurdering er at fagmiljøet og eksterne praksisveiledere har den erfaringen som kreves for å kunne veilede innenfor praksisfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

5.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. HVL, Campus Bergen viser til fusjonen mellom de tre høyskolene på Vestlandet og at det er satt i gang et større prosjekt for å samkjøre vernepleierutdanningene ved campus Bergen og campus Sogndal. Dette samordningsarbeidet vil bli gjennomført i tilknytning til implementeringen av forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

5.4 Samlet konklusjon

NOKUT har ikke krevd endringer i læringsutbyttebeskrivelsene grunnet innføring av nye retningslinjer, og dette kravet er ikke blitt vurdert på nytt i andre del av tilsynet.

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved Høgskulen på Vestlandet, campus Bergen oppfyller ikke følgende krav i studietilsynsforskriften:

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse

NOKUT avslutter tilsynet, men forutsetter at institusjonen sikrer at nødvendige endringer som er påpekt i dette tilsynet, følges opp i det videre arbeidet med implementering av ny rammeplan og nye retningslinjer.

6 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskulen på Vestlandet, campus Sogndal

Høgskulen i Sogn og Fjordane ble fusjonert med Høgskolen i Bergen og Høgskolen Stord Haugesund 1. januar 2017 og navnet på den nye institusjonen er Høgskulen på Vestlandet. Tilsynet ble påbegynt før denne fusjonen trådte i kraft og av den grunn benyttes Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF) som navn på institusjonen i første del av vurderingene og Høgskulen på Vestlandet i vurderingene som er gjort etter levering av ny dokumentasjon.

6.1 Plan for studiet

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Kandidaten har etter fullført bachelor i vernepleie ved Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF) følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

- kunnskap om funksjonsnedsetjingar i alle livsfasar, med særleg vekt på kognitive funksjonsnedsetjingar
- kunnskap om helse, folkehelse, habilitering og rehabilitering
- kunnskap om velferdsstaten og om juridiske og organisatoriske rårer som er sentrale i det vernepleiefaglige yrkesfeltet
- kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid som er relevant for vernepleiere

Ferdigheter

- planleggje, gjennomføre og evaluere metodisk miljøarbeid med sikte på trivsel, meistring, deltaking og inkludering
- utøve forsvarleg pleie og omsorg, legemiddelhandtering, og bidra i habilitering og rehabiliteringsprosesser
- kommunisere fagleg, etisk og juridisk forsvarleg med tjenestemottakere og pårørande, og i tverrprofesjonelt samarbeid.
- utføre saksbehandling som byggjer på forvaltningsmessige prinsipp og aktuelt lovverk som ivaretar tenestemottakars behov og rettar

Generell kompetanse

- kombinere kompetanse innan helse- og sosialfaga og på denne måte bidreg til å betre livsvilkåra for mennesker med funksjonsnedsetjingar

- bidra til deltaking på individ, gruppe- og samfunnsnivå ved å identifisere funksjonshemmande barrierer og motverke desse
- gjennomgått ein dannelsingsprosess der dei har utvikla ein forsvarleg fagleg og etisk profesjonskompetanse
- kunnskap om andre profesjonar og betydninga av tverrfagleg og tverretatleg samarbeid

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser. Det enkelte studium skal ha en læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med NKR. Beskrivelsen skal i tillegg være fagspesifikk, dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium gjennom å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for bachelor i vernepleie ved HiSF avviker på flere områder fra NKR:

Kunnskap

Her mangler flere deskriptorer fra NKR. De nivåbestemmende begrepene i NKR på nivå 6 anvendes i liten grad, selv om deskriptoren «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet» er dekket. Deskriptoren «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet» mangler. Det er videre uklart om «bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innen fagområdet» og «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet» er godt nok dekket.

Ferdigheter

Her mangler flere deskriptorer fra NKR. De nivåbestemmende begrepene i NKR på nivå 6 anvendes i liten grad. Deskriptorer under ferdigheter og generell kompetanse blandes. For eksempel er «planlegge, gjennomføre og evaluere metodisk miljøarbeid med sikte på trivsel, meistring, deltaking og inkludering» plassert under ferdigheter mens den mest naturlig hører under generell kompetanse.

Videre mangler «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg», «kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling» og «kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere den under veiledning».

Generell kompetanse

Her mangler flere deskriptorer fra NKR, og de nivåbestemmende begrepene i NKR anvendes ikke. Deskriptoren «kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser» mangler. I tillegg er det utydelig om følgende av NKRs deskriptorer dekkes: «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer», «kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer», og «kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis». Deskriptoren «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger» anses imidlertid dekket, jf. tredje kulepunkt under denne kategorien.

Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med NKR. De nivåbestemmende begrepene i NKR benyttes imidlertid i liten grad. Det er derfor vanskelig å gjenfinne det akademiske nivået som viser at studiet er et bachelorgradsstudium (nivå 6). Læringsutbyttebeskrivelsen viser i liten grad hvordan koblingen mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis i studiet gir kandidater som etter fullført bachelor i vernepleie har kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som gjør dem til profesjonsutøvere med evne til kritisk tenkning og en kunnskapsbasert arbeidsmetodikk.

Det er imidlertid sentralt at studentene på bachelorgradsnivå gjennom studiet lærer sammenhengen mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis, og at de lærer å innhente, kritisk vurdere og anvende forskning og kritisk tenkning i utførelse og utvikling av egen praksis. Dette bør derfor fremgå tydeligere i læringsutbyttebeskrivelsene på studieprogramnivå, og læringsutbyttebeskrivelsene bør tilpasses bachelorgradsnivået slik dette er beskrevet i NKR på disse punktene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelsen slik at alle deskriptorene i NKR ivaretas
- konkretisere og justere innholdet i læringsutbyttebeskrivelsen der den er uklar
- tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6) i formuleringen av læringsutbyttebeskrivelsen, dvs. at de nivåbestemmende begrepene i NKR i større grad anvendes

Om krav til ny dokumentasjon

I dette tilsynet har NOKUT vurdert at noen må-punkter ikke må imøtekommes av institusjonene fordi Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med en felles innholdsdel for alle utdanningene og nye retningslinjer for de enkelte utdanningene. KD ønsker blant annet en nasjonal samordning av læringsutbyttebeskrivelsene for BSV- utdanningene. Det er derfor lite hensiktsmessig at hver institusjon skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Det innebærer at Høgskulen på Vestlandet (HVL), campus Sogndal ikke må imøtekomme må-punkter om endring av overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Det følger av egenrapporten at målet for arbeidet med utvikling av læringsutbyttet for utdanningen har vært å sikre en god faglig progresjon og sikre at samlet læringsutbytte skal gi kandidatene en

sluttkompetanse som er tilpasset behovet i arbeidslivet. Innholdet i vernepleierstudiet samsvarer stort sett med rammeplanen, og fagplanen vitner om både integrerende og fordypningsmessige ambisjoner i løpet av utdanningen. Det er imidlertid vanskeligere å få et tydelig bilde av progresjonen og innholdet ut fra læringsutbyttebeskrivelsene for emnene. Ut fra egenrapporten og emneplanene er det utfordrende å vurdere i hvilken grad studiets innhold og oppbygging gir grunnlag for å oppnå læringsutbyttet.

Under institusjonsbesøket får man et inntrykk av en bedre oppbygning enn det man kan lese seg til i egenrapporten. Samtidig kommer det også frem at HiSF er i en prosess hvor det jobbes med utvikling og harmonisering av studieplaner opp mot det NKR fastsetter av nivå og innhold for bachelorgradsstudier.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

I egenrapporten inngår et vedlegg på om lag tolv sider hvor læringsutbyttet for hvert enkelt emne relateres til utdanningens totale læringsutbytte. I tillegg gjøres det rede for sammenhengen mellom læringsutbyttet for hvert emne og det totale læringsutbyttet for studiet, sammen med en gjennomgang av innholdet i de respektive emnene. De sakkyndiges samlede inntrykk av denne redegjørelsen er at flere av emnene har unødig mange kulepunkter i læringsutbyttebeskrivelsen. Under institusjonsbesøket får man også et inntrykk av at HiSF er bevisste på behovet for å redusere antall læringsutbyttebeskrivelser for emnene, og at disse i sin nåværende utforming gir et uklart bilde av innholdet i utdanningen, samt at visse læringsutbytter/deskriptorer fra NKR savnes. De sakkyndiges vurdering er at HiSF må intensivere arbeidet med å utvikle og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene. Dette gjelder både den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen og beskrivelsene for de fleste emnene.

I likhet med flere andre vernepleierutdanninger, fremstår innslaget av vitenskapsteori og kunnskaper om ulike typer av forskningsmetoder som begrenset. I henhold til rammeplanen skal utdanningen inneholde elementer slik at studentene skal kunne tilegne seg kunnskap om vitenskap og vitenskapelige metoder for å kunne lese forskningsrapporter og nyttiggjøre seg forskningsresultater i sin yrkesutøvelse. Et sentralt tema skal være «ulike metoder for innhenting og bearbeiding av data». Pensumlisten synes å inneholde svært lite litteratur om forskningsmetoder, det finnes bl.a. ingen litteratur om kvantitative metoder. I tillegg er det svært få internasjonale vitenskapelige artikler i utdanningen.

Samlet sett innebærer dette ikke bare at studentene får dårligere forutsetninger for å dra nytte av aktuell forskning som for eksempel vitenskapelige artikler som berører evaluering av metoder og/eller bygger på kvantitativt materiale når de kommer ut i arbeidslivet, men også at de får dårligere forutsetninger for å forberede seg til videre studier på masternivå.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- tydeliggjøre og redusere antall læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå og organisere disse i en eller flere av kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, samt påse at de er tydelig relatert til de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene og viser progresjon i studiet
- forsterke innholdet av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen

Om krav til ny dokumentasjon

HVL, campus Sogndal må sikre at vitenskapsteori og forskningsmetode synliggjøres i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene. I og med at det ikke kreves endringer i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, forventes det ikke at høyskolen dokumenterer at endringene i læringsutbyttebeskrivelsen for emnene er i overensstemmelse med den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen.

Sakkyndig vurdering etter ny dokumentasjon

De sakkyndige merker seg at HVL, campus Sogndal har revidert alle emnebeskrivelsene, og at læringsutbyttebeskrivelsene er inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Beskrivelsene viser progresjon i studiet, jf. revidert fagplan.

De sakkyndige vil peke på at vitenskapsteori og forskningsmetode er lagt inn i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene. HVL, campus Sogndal informerer i tillegg om at denne tematikken er styrket gjennom hele utdanningsløpet, det vil si både i emnebeskrivelser, pensum og undervisning. Det er også lagt inn vitenskapelige artikler på engelsk i pensumlitteraturen. De sakkyndige mener imidlertid fortsatt at pensumlitteraturen er ganske begrenset, og det fremgår ikke tilstrekkelig tydelig om studentene skal få opplæring i både kvalitativ og kvantitativ metode.

Kravene i studietilsynsforskriften synes imidlertid å være tilfredsstillende. Institusjonen bør likevel fortsette det gode utviklingsarbeidet de er i gang med.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurdert krav i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring og gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

I egenrapporten vises det til fagplanen for en generell beskrivelse av arbeids- og undervisningsformer. Det oppgis under institusjonsbesøket at det i arbeidet med revidert fagplan er lagt vekt på å utvikle varierte arbeids- og undervisningsformer gjennom hele utdanningen. Det har tidligere vært mye fellesundervisning i form av forelesninger i BSV-utdanningene. Dette er nå endret slik at det tilbys mer studiespesifikke og varierte arbeids- og undervisningsformer. Kombinasjonen av forelesninger,

gruppearbeid, individuelle oppgaver, muntlige og skriftlige presentasjoner og ferdighetstrening, skal legge bedre til rette for at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Det synes imidlertid som om det fortsatt er mye felles undervisning for BSV-utdanningene ved HiSF, og at denne undervisningsformen er begrunnet i ressurs hensyn snarere enn i hensyn til kvalitet i undervisningen i det enkelte studiet. Høyskolen bør på denne bakgrunn fortsette utviklingsarbeidet med sikte på bedre sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og undervisningsformene for vernepleierstudiet. I og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsene, er det vanskelig å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- fortsette utviklingsarbeidet for å sikre sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og undervisningsformene i det enkelte emnet
- vurdere om det er behov for å endre arbeids- og undervisningsformene når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring og egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

I egenrapporten legger HiSF ved en tabell som gir en oversikt over eksamensordninger og andre vurderingsformer for hvert enkelt emne. Valgene av vurderingsformer er begrunnet. Det tilbys varierte vurderingsformer som skoleeksamen, hjemmeeksamen, mappevurdering og godkjente praktiske øvelser, og valgene av vurderingsformer fremstår som vel begrunnede. Bacheloroppgaven innleveres og vurderes individuelt. Dette bidrar til å sikre individuell vurdering av oppnådd læringsutbytte for den enkelte. I og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsen, er det imidlertid vanskelig å vurdere hvorvidt eksamensordninger og andre vurderingsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om det er behov for å endre eksamensordninger og andre vurderingsformer når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

HiSF har gode koblinger til praksisfeltet og er praksisorienterte. Studiet har en egen studienemnd som møtes to ganger i året. Nemnden har representanter fra én annen institusjon, én representant fra praksisfeltet og representanter for fagtilsatte og studenter ved HiSF. I egenrapporten oppgir HiSF at denne nemnden arbeider med utvikling av utdanningene, utdanningskvalitet og læringsmiljø. HiSF samarbeider også tett med praksisveiledere. Disse veilederne inviteres til lærestedet på et todagers praksisseminar før studentenes praksisperiode starter. I dette seminaret blir læreravtale med praksismål og ferdighetsmål for praksisperioden gjennomgått og forklart. Faglærere møter også i praksis, som er et viktig virkemiddel for innspill til relevans. Evalueringer fra studenter og fra praksisfelt viser at det er god sammenheng mellom teori og praksis.

Det er et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra avtagerfeltet. HiSF har imidlertid oppgitt at de siden 2016 har hatt årlige kandidatundersøkelser hvor det blant annet blir spurt om vurdering av studiets arbeidslivsrelevans og relevans for videre studier. Informasjonen benyttes i utviklingen av utdanningen. Vi oppfordrer HiSF til fortsatt innhenting av informasjon fra avtagere.

Når det gjelder relevans for videre studier så kvalifiserer utdanningen for opptak på ulike etter- og videreutdanninger og på ulike masterprogrammer. Vi viser for øvrig til våre vurderinger i punkt 2.3 og 2.7 om at innholdet av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen må økes. Dette vil også bidra til at studentene vil kunne oppnå bedre forutsetninger for å ta videre studier.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Det virker som om HiSF ikke helt lykkes med en felles strategi for å utdanne kandidater som kan ligge i front for praksisfeltet når det gjelder anvendelse av forskningsbasert arbeidsmetodikk og tilnærming i profesjonsutøvelsen. HiSF bør derfor videreføre interne prosesser og diskusjoner som sikrer utvikling av en felles forståelse i fagmiljøet for hva som ligger i forskningsbasering av utdanninger på bachelornivå.

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet komplisert, ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner en rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper til å kunne tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er en allmenn utfordring. Når det er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved HiSF godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdig utlærte vernepleiere etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er tilstrekkelig systematisk
- fortsette interne prosesser og diskusjoner som sikrer utvikling av en forståelse i fagmiljøet av hva som ligger i det å drive forskningsbaserte utdanninger på bachelornivå

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

I egenrapporten gir HiSF en meget kort beskrivelse av hvordan studentene møter forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning. HiSF gir i denne sammenheng en oversikt over det FoU-arbeid som drives ved avdelingen, og oppgir at studentene særlig får innføring i forskningsarbeid i forbindelse med bacheloroppgaven. HiSF reflekterer i liten grad over koblingen i studiet mellom forskning og utdanning, og betydningen av denne koblingen for å utvikle kritisk tenkning og forskningsbasert arbeidsmetodikk, som bidrag til utvikling og kvalitet i den tjenesten studentene etter endt utdanning skal utføre. Dette gjenspeiles i mangler i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, i emnebeskrivelsene, og i litteraturlistene. Det er svært få, om noen, internasjonale vitenskapelige artikler på litteraturlistene. Slike artikler skal bidra til at studentene introduseres for, og lærer å ta del i, det internasjonale kunnskapstilfanget for fagfeltet de utdannes til. Inntrykket etter institusjonsbesøket er imidlertid at det jobbes aktivt med å bedre koblingen til forskning i studiet. Dette skjer blant annet gjennom diskusjoner i fagmiljøet og ved økning i kompetansen i dette miljøet. Videre utfordres studentene til å søke etter og anvende internasjonal forskningslitteratur for å belyse problemstillinger som er relevante for praksis. Det er viktig at denne prosessen videreføres, og at den utviklingen som skjer i praksis også gjenspeiles i studiets overordnede læringsutbyttebeskrivelser og i emnebeskrivelsene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- videreføre det påbegynte arbeidet med revisjon av læringsutbyttebeskrivelsene både på studieprogramnivå og på emnenivå
- introdusere studentene for vitenskapelig metode, herunder kvantitativ metode, og en forskningsbasert arbeidsmetodikk tidlig i studiet

Høyskolen bør:

- inkludere internasjonal litteratur i pensum

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Temaet, med tilhørende læringsutbyttebeskrivelser, inngår i emnet Menneske, funksjon og utvikling i andre semester. Det gis ti timer undervisning i farmakologi, som også inneholder tema og pensum i legemiddelhåndtering (forelesninger, noe praktiske øvelser).

Det gis 15 timer undervisning i legemiddelregning, som består av en blanding av klasseromsundervisning, øvelser med veiledning, og selvstudium gjennom arbeid med oppgaver i lærebok. Totalt er det tre dager med foreleser fra HiOA med obligatorisk oppmøte i undervisning i både farmakologi og legemiddelregning. HiSF har ikke kompetanse innenfor legemiddelregning i eget fagmiljø. De sakkyndige er av den oppfatningen at denne kompetansen må finnes i fagmiljøet for vernepleierutdanning. Vi viser til vår vurdering i punkt 3.1.

Både legemiddelregning og legemiddelhåndtering inngår som «ferdighet» i læringsutbyttebeskrivelsen for praksisemnet i tredje semester. Av institusjonsbesøket gikk det frem at man har lagt en plan for å øke kompetansen på legemiddelregning i eget fagmiljø. Fagmiljøet inkluderer flere ansatte med vernepleie- og sykepleiebakgrunn som selv har denne grunnkompetansen, og som dermed bør kunne ivareta denne undervisningen internt i fagmiljøet. Det er en svakhet at man i dag ikke kan tilby studentene denne kompetansen som en del av studiets fagmiljø. Legemiddelhåndtering, som inkluderer legemiddelregning, utgjør et viktig ansvarsområde for vernepleiere i praksis.

Er antallet undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig, og er undervisningen tilpasset vernepleierutdanningen?

Antall undervisningstimer er blant de laveste sammenlignet med øvrige institusjoner som tilbyr vernepleierutdanning. Som nevnt er det også en svakhet at fagmiljøet i dag ikke selv tilbyr denne kompetansen til studentene.

Hva er antall eksamensforsøk som tilbys, og hvor stor andel av svarene må være korrekte for at eksamen i henholdsvis farmakologi og medikamentregning kan gi bestått karakter?

Både farmakologi og legemiddelregning evalueres med en totimers test med bestått/ikke bestått, i legemiddelregning kreves 100% rett, tre forsøk, med rett til et fjerde forsøk etter søknad.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om det tilbys tilstrekkelig antall undervisningstimer i hhv. farmakologi og medikamentregning, og om det lave antallet undervisningstimer kan knyttes til at HiSF ikke har slik fagkompetanse i eget miljø

6.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse er tilpasset studiet?

Det er totalt ni faglige årsverk knyttet til studiet. Studiet har totalt 134 studenter fordelt på hel- og deltidsstudenter. Dette innebærer at det er om lag 15 studenter per faglige årsverk, et antall som er på linje med mange av de andre utdanningsinstitusjonene som tilbyr vernepleie. Fagmiljøet er tverrfaglig og sammensatt av vernepleiere med lang yrkeserfaring, sykepleiere, fysioterapeut, pedagog, sosiologer, jurist, psykolog, og én med bakgrunn fra sammenlignende politikk. Fagmiljøet dekker de viktigste områdene i studiet med unntak av farmakologi og medikamentregning, jf. vår vurdering i 2.8. Fagmiljøet suppleres med eksterne forelesere innen ulike fagområder som for eksempel medikamentregning. Oppfølging i praksis blir i hovedsak gjort av vernepleiere og sykepleiere.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Forsker- og førstestillingskompetansen i fagmiljøet vurderes som kritisk lav. Totalt er det i dag én førsteamanuensis i 85% stilling, i tillegg til én førsteamanuensis i 100% stilling. Denne personen har imidlertid på rapporteringstidspunktet 75% permisjon fra sin stilling og skal derfor ikke inngå/telle med i fagmiljøet. Videre har fagmiljøet én førstelektor og én dosent i bistillinger tilknyttet studiet (hhv. 10% og 20% stilling). Det samlede fagmiljøet med førstestillingskompetanse er dermed under minstekravet på 20%. I henhold til egenrapporten skal imidlertid tre avslutte en ph.d.-utdanning og én er i kvalifiseringsløp til førstelektor våren 2016. HiSF er i en fusjonsprosess med HiB og HiSH, noe som også vil kunne gi muligheter for et styrket fagmiljø på sikt, men dette berører imidlertid ikke dagens vurdering av fagmiljø knyttet til vernepleierutdanningen.

Når det gjelder samlet FoU-arbeid, så har det vært en økning i dokumentert aktivitet fra 2013 til 2014 (fra tre til ni artikler). Av oversikten fremgår det imidlertid at mange av de som driver aktiv FoU og publiserer i 2014, ikke lenger er en del av fagmiljøet slik det fremgår av ansatteoversikten. Fagmiljøet fremstår som sårbart, sett opp imot de kravene som stilles til fagmiljø knyttet til et bachelorstudium.

En samlet vurdering er at egenrapporten er noe uklar på dette punktet, og de sakkyndige legger til grunn at det kan være misforståelser knyttet til rapportering av fagmiljø. På bakgrunn av vurderingsgrunnlaget som foreligger, er det imidlertid de sakkyndiges vurdering at fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse synes sårbart og utilstrekkelig. Det vises også til vurderingen under punkt 3.3, siste avsnitt.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- sikre at fagmiljøet knyttet til studiet fyller kravene i studietilsynsforskriften til at fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i studie- og fagplaner

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige viser til at forsker- og førstestillingskompetansen i fagmiljøet ble vurdert til å være kritisk lav i første del av tilsynet i 2016. Det samlede fagmiljøet med førstestillingskompetanse var under minstekravet på 20 prosent.

Det har siden skjedd en utvikling i fagmiljøets kompetanse. HVL, campus Sogndal har lagt ved en oversikt over det samlede fagmiljøets bidrag i studiet. Denne viser at det er totalt 10,41 årsverk ved vernepleierutdanningen, hvorav 3,15 årsverk med førstestillingskompetanse. Totalt har 30, 3 prosent av det samlede miljøet førstestillingskompetanse.

Det er noe uklart om endringen i fagmiljøets samlede kompetanse skyldes nyansettelser eller den nylig gjennomførte fusjonen. Det er ikke førstestillingskompetanse med vernepleierbakgrunn i fagmiljøet, men en ansatt er i ph.d.-løp.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i studentene og undervisningen til gode?

Gjennom emnet Global Knowledge kan studentene gjennomføre praksis i tre måneder i Zambia. Instituttet har et formalisert samarbeid med Manchester Metropolitan University (MMU) sammen med HiOA. Samarbeidet inkluderer forskning og seminaraktivitet. Samarbeidet kan også utvides med studentutveksling og ansattmobilitet. Instituttet har i tillegg samarbeid med Bournemouth University (BU). Dette samarbeidet omfatter lærerutveksling og faglig utviklingsarbeid. Instituttet har samarbeidsavtaler om utveksling med en rekke andre internasjonale universiteter. Det oppgis at fagmiljøet deltar i relevante nasjonale nettverk for vernepleierutdanning, men det oppgis ingen eksempler på dette. I en vedlagt prosjektoversikt inngår nasjonale samarbeidspartnere, som kan antas å utgjøre nasjonale nettverk. Samlet ser det som er rapportert av samarbeid og nettverk ut til å være relevant for vernepleierstudiet, og at det dermed kommer studentene og undervisningen til gode. Derimot er det fremdeles et potensial for å kunne utvikle samarbeid og nettverk både mot nasjonale og internasjonale aktører innen forskning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- utvikle samarbeid og nettverk med nasjonale og internasjonale aktører innen forskning

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Det følger av egenrapporten at de sentrale delene av studiet er:

- samfunnvitenskapelige og juridiske emner
- psykologiske og pedagogiske emner
- helsefaglige emner
- miljøarbeid og habilitering/rehabilitering
- praksis

Dette er også hovedemnene i rammeplanen for studiet, og de fleste institusjonene oppgir disse emnene som de mest sentrale for utdanningen.

HiSF har definert alle rammeplanens hovedemner som sentrale deler av studiet. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at alle rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av et vernepleierstudium. Det kan imidlertid diskuteres om alle hovedemnene er like sentrale deler av

dette studiet, med krav til førstestillings-/forskerkompetanse i det aktuelle emnet. Institusjonen må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i dette vernepleierstudiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Det er vanskelig å tolke egenrapporten på dette punktet, jf. vurderingen under punkt 3.1. Dette skyldes at HiSF synes å gi en beskrivelse av det samlede fagmiljø for hele instituttet som omfatter alle de tre BSV-utdanningene og ikke bare vernepleierutdanningen. Ansatte på instituttet som har barnevern, sosialt arbeid og vernepleie, oppgis å jobbe mye på tvers. Fagmiljøet tilfredsstillter kravet om at minst 50% av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Samlet sett er dette imidlertid en beskrivelse av at det vil skje en forbedring i løpet av våren hvor flere vil være kvalifisert til førsteamanuensis/førstelektor.

Institusjonen har i egenrapporten oppgitt at alle deler av rammeplanen er sentrale deler av vernepleierstudiet. Dette innebærer at det er krav om førstestillingskompetanse i alle disse hovedemnene, også i rettsvitenskap.

Det er også uklart utfra egenrapporten (side 35) om HiSF på egenrapporteringstidspunktet fylte kravet til at minst 20% av fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse. Det vises til vurderingen av fagmiljøets bidrag i studiet under punkt 3.1, og vurderingene i punkt 3.1 og 3.3 sees her samlet for vernepleierstudiet ved HiSF.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av studiet som er sentrale
- sikre at det er personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet
- sikre at minst 20% av det samlede fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse

Sakkyndig vurdering etter levering av dokumentasjon

De sakkyndige viser til at i første del av tilsynet i 2016 definerte HiSF alle rammeplanens hovedemner som sentrale deler av studiet. Høgskolen skriver nå at de mest sentrale delene av studiet er emner som retter seg mot arbeid med mennesker i utsatte livssituasjoner, pedagogikk, samfunnsfag og helsefag, og det vises til et utvalg av aktuelle emner. Disse er bl.a. VPL5- 106 (Vernepleieprofesjonen i hjelpeapparatet), VPL5-107 (Menneske, funksjon og utvikling) og VPL5 -209 (Helsefag).

Det er fremdeles noe uklart for de sakkyndige hvilke deler av studiet som er sentrale, og hvorvidt det er nødvendig førstestillingskompetanse i disse delene. De sakkyndige legger imidlertid til grunn at emner knyttet til arbeid med mennesker i utsatte situasjoner faller inn under emnet miljø, habiliterings- og rehabiliteringsfag. På det grunnlag vurderer vi at kravet til førstestillingskompetanse i sentrale deler av studiet er oppfylt.

Det vises for øvrig til de sakkyndiges tilleggsvurdering under pkt. 3.1.hvor det nå fremkommer at det er over 20% førstestillingskompetanse i fagmiljøet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Egenrapporten inkluderer en omfattende tabell over alle ansattes deltakelse i ulike prosjekter som er relevant for studiet, eksempelvis funksjonshemming og fysisk aktivitet, familieliv og foreldreskap i eksil, tillit og mistillit til institusjoner, eldre og utviklingshemming og bolig, og andre.

Som kommentert under punkt 3.1, har det vært en økning i dokumentert forskningsaktivitet fra 2013 til 2014 (fra tre til ni artikler). Av oversikten fremgår det imidlertid at mange av de som drev aktiv FoU og publiserte i 2014, ikke lenger er en del av fagmiljøet. Fagmiljøet viser til en aktivitet med deltakelse i ulike prosjekter, men det fremstår som sårbart og kan med fordel utvikles videre. Dette bør være et viktig punkt å arbeide med som en del av en fusjonsprosessen med HiB og HiSH, og har naturligvis en nær sammenheng med fagmiljøets sammensetning og samlede kompetanse.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sikre utvikling av fagmiljøets kompetanse slik at forskning og faglig utviklingsarbeid er på et nivå som er tilfredsstillende for et bachelorgradsstudium
- sikre tilstrekkelige rammer til FoU-tid som en forutsetning for å kunne oppnå dokumenterte resultater

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

HiSF oppgir å ha mange ansatte med lang og relevant praksiserfaring. Fagmiljøet har god kontakt med praksisfeltet, blant annet gjennom veiledersamlinger, og fremstår gjennom institusjonsbesøket som godt praksisorienterte og -erfarne. Det informeres ikke om krav til eksterne praksisveiledere i

egenevalueringsrapporten, utover det at de i hovedsak er profesjonsutdannede. På institusjonsbesøket ble det imidlertid gitt inntrykk av at studentene møter praksisveiledere med hensiktsmessig erfaring.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant kompetanse og erfaring til å kunne følge opp studentene i praksis

Sakkyndig vurdering etter ny dokumentasjon

De sakkyndige vil peke på at vitenskapsteori og forskningsmetode er lagt inn i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene. HVL, campus Sogndal informerer i tillegg om at denne tematikken er styrket gjennom hele utdanningsløpet, det vil si både i emnebeskrivelser, pensum og undervisning. Det er også lagt inn vitenskapelige artikler på engelsk i pensumlitteraturen. De sakkyndige mener imidlertid fortsatt at pensumlitteraturen er ganske begrenset. Det fremgår ikke tilstrekkelig tydelig om studentene skal få opplæring i både kvalitative og kvantitativ metode. De sakkyndige viser i denne sammenheng til at særlig kvantitativ metode og statistikk er nødvendig som kunnskapsgrunnlag for å analysere data i arbeidet med en bacheloroppgave.

Kravene i studietilsynsforskriften synes imidlertid å være tilfredsstillt. Institusjonen bør likevel fortsette det gode utviklingsarbeidet de er i gang med.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant kompetanse og erfaring til å kunne følge opp studentene i praksis

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige viser til at HVL, campus Sogndal har lagt ved et informasjonshefte som sendes praksisveiledere og studenter før praksisperiodene. Her gjøres det rede for at det er et krav om treårig sosial- eller helsefaglig høgskoleutdanning, fortrinnsvis innen vernepleie, for å kunne være praksisveileder. Det legges vekt på oppfølging og kvalitetssikring av praksis ved at det inviteres til et før- praksis seminar hvor alle eksterne praksisveiledere samles. De sakkyndige merker seg at HVL, campus Sogndal stiller krav til relevant kompetanse.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

6.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. HVL viser til at høghskolen har arbeidet aktivt for å styrke alle deler av utdanningen. HVL peker også på at høghskolen har vært gjennom en fusjonsprosess mellom tre høghskoler på Vestlandet, og at de aktuelle utdanningene vil inngå i et felles fakultet for helse- og sosialfag ved HVL, som vil ha over 300 ansatte. HVL vil arbeide videre med den faglige utviklingen av studiet og av fagmiljøets kompetanse og forskningsbidrag

6.4 Samlet konklusjon

NOKUT har ikke krevd endringer i læringsutbyttebeskrivelsene grunnet innføring av nye retningslinjer, og dette kravet er ikke blitt vurdert på nytt i andre del av tilsynet.

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved Høghskulen på Vestlandet, campus Sogndal oppfyller alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

7 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Innlandet

Høgskolen i Lillehammer ble fusjonert med Høgskolen i Hedmark 1. januar 2017 og navnet på den nye institusjonen er Høgskolen i Innlandet. Tilsynet ble påbegynt før denne fusjonen trådte i kraft og av den grunn benyttes Høgskolen i Lillehammer (HiL) som navn på institusjonen i første del av vurderingene og Høgskolen i Innlandet benyttes i vurderingene som er gjort etter levering av ny dokumentasjon.

7.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kandidaten har etter fullført bachelor i vernepleie ved Høgskolen i Lillehammer (HiL) følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

- Kandidaten har kunnskap om helse, samfunnsforhold og politiske virkemidler som er av betydning for omsorg, rehabilitering og habilitering
- Kandidaten har kunnskap om hvordan utvikling og læring skjer, og hvordan tilrettelegge for disse prosessene
- Kandidaten har kunnskap om ulike funksjonsvansker, psykiske lidelser, de vanligste somatiske sykdommer og konsekvenser av disse
- Kandidaten har kunnskap om generelle forvaltningsmessige prinsipper og kjennskap til aktuelt lovverk for vernepleiefaglig arbeid

Ferdigheter

- Kandidaten kan møte andre mennesker med empati og respekt, kommunisere og handle etisk og juridisk forsvarlig
- Kandidaten kan utføre metodisk miljøarbeid med sikte på trivsel, mestring, deltakelse og inkludering
- Kandidaten kan gi veiledning, grunnleggende pleie og omsorg til mennesker som har behov for omsorg/habiliterings-/rehabiliteringstiltak
- Kandidaten kan utøve forsvarlig medikamenthåndtering
- Kandidaten kan utføre saksbehandling som bygger på forvaltningsmessige prinsipper og aktuelt lovverk som ivaretar brukernes behov og rettigheter
- Kandidaten kan dokumentere, kvalitetssikre og evaluere eget arbeid

Generell kompetanse

- Kandidaten kan ivareta brukernes interesser i fler- og tverrprofesjonelt samarbeid og legge til rette for brukermedvirkning

- Kandidaten kan utforske faglige problemstillinger på en systematisk og reflekterende måte
- Kandidaten har utviklet verdier, holdninger, relasjonelle ferdigheter og forståelse for betydningen av å fortsette denne utviklingen
- Kandidaten har innsikt i innovasjonsprosesser og kan bidra til endring av rammebetingelser til beste for bruker/brukergrupper

Sakkyndig vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser. Det enkelte studium skal i tillegg ha en læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med NKR, men som også er fagspesifikk, dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium gjennom å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for bachelor i vernepleie ved HiL avviker på flere områder fra NKR.

Kunnskap

Vi savner flere av deskriptorene fra NKR som tydelig markerer et høyere forskningsbasert utdanningsnivå. Samtlige deskriptorer som dekker kunnskap om FoU, oppdatering av kunnskap osv., er utelatt. De nivåbestemmende begrepene i NKR på nivå 6 («bred kunnskap», «kjenner til forskning», «kan oppdatere kunnskap», «har kunnskap om fagområdet historie, egenart og plass i samfunnet»), anvendes ikke. Deskriptoren «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet», kan anses dekket av de tre første kulepunktene under kategorien kunnskap.

Ferdigheter

Det mangler en del deskriptorer fra NKR som markerer et høyere, forskningsbasert, utdanningsnivå. Dette gjelder blant annet ferdigheter innen forskningsbasert arbeidsmetodikk. De nivåbestemmende begrepene i NKR på nivå 6 er i stor grad utelatt. For eksempel mangler «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg», «kan reflektere over egen faglige utøvelse og justere denne under veiledning», «kan finne, vurder og henviser til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling». Deskriptoren «kan beherske relevant faglig verktøy, teknikker og uttrykksformer» anses dekket av femte kulepunkt under denne kategorien.

Generell kompetanse

De nivåbestemmende begrepene i NKR anvendes i liten grad. Det mangler deskriptorer som går på «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer», «formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer», «utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis». Deskriptoren «har innsikt i innovasjonsprosesser og kan bidra til endring av rammebetingelser (...)» er imidlertid tatt med. Det er noe utydelig ut fra

beskrivelsene om studentene etter endt studium «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger».

De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med NKR. De nivåbestemmende begrepene i NKR benyttes imidlertid i liten grad. Det er derfor vanskelig å gjenfinne det akademiske nivået som viser at det beskrevne studiet er et bachelorgradsstudium (nivå 6). Læringsutbyttebeskrivelsen viser i liten grad hvordan koblingen mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis i studiet gir kandidatene de kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som gjør dem til profesjonsutøvere med evne til kritisk tenkning og evne til å benytte en kunnskapsbasert arbeidsmetodikk som sikrer kvalitet og utvikling av profesjonell praksis.

Det er imidlertid sentralt at studentene på bachelorgradsnivå gjennom studiet lærer sammenhengen mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis, og at de lærer å innhente, kritisk vurdere og anvende forskning og kritisk tenkning i utførelse og utvikling av egen praksis. Dette bør derfor fremgå tydeligere i læringsutbyttebeskrivelsene på studieprogramnivå, og læringsutbyttebeskrivelsene bør tilpasses bachelorgradsnivået slik dette er beskrevet i NKR på disse punktene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke kravene i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelsene slik at alle deskriptorene i NKR ivaretas
- konkretisere og justere innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene der dette er uklart
- tydeliggjøre bachelorgradsnivået (nivå 6) i formuleringen av læringsutbyttebeskrivelsene, dvs. se til at de nivåbestemmende begrepene i NKR i større grad anvendes

Om krav til ny dokumentasjon

I dette tilsynet har NOKUT vurdert at noen må-punkter ikke må imøtekommes av institusjonene fordi Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med en felles innholdsdel for alle utdanningene og nye retningslinjer for de enkelte utdanningene. KD ønsker blant annet en nasjonal samordning av læringsutbyttebeskrivelsene for BSV-utdanningene. Det er derfor lite hensiktsmessig at hver institusjon skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Det innebærer at Høgskolen Innlandet (HiNN) ikke må gjøre endringer i overordnede læringsutbyttebeskrivelser nå.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Rammeplanens hovedemner oppgis å legge føringer for og danne grunnlaget for oppbygningen av fagplanen, samt for fordeling av studiepoeng. Studiet består av ni emner som gjennomføres i løpet av tre år (heltid) eller fire år (deltid), og må tas i den rekkefølgen de fremkommer i fagplanen. Samtlige emner er obligatoriske, og noen emner strekker seg over flere semestre.

Studiets oppbygning oppgis å ha en struktur som baserer seg på progresjon gjennom en del temaer, det vil si at studentene gjennom de ulike emnene utvikler gradvis høyere nivå av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i løpet av studiet. Eksempler på slike temaer er habilitering, relasjonskompetanse, og metodisk miljøarbeid ved bruk av en arbeidsmodell. Det oppgis at det også er en nær sammenheng mellom et teoretisk emne og det påfølgende emnet med praksisstudier. Det er lagt ved en matrise som viser hvordan de ulike emnene bidrar inn i studiets totale/overordnede læringsutbytte, og de ulike emnene beskrives fortløpende.

Bacheloroppgaven skal være en individuell fordypningsoppgave over et selvvalgt, faglig relevant tema. Bacheloroppgaven har sammenheng med alle de tidligere utførte emnene i studiet, da den skal bygge på studentenes samlede læringsprosess, knyttet både til teori og praksis.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

I egenrapporten beskrives en god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene for de ulike emner og de overordnede læringsutbyttebeskrivelse, og det gis eksempler på hvordan progresjon i utvikling av studentenes kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse utvikles i de ulike emnene, for eksempel når det gjelder relasjonelle ferdigheter. Det er foretatt stikkprøver av hvordan læringsutbyttet på emnenivå bidrar inn i det totale læringsutbyttet. Det er en god sammenheng her, men fremdeles med potensiale for forbedring enkelte steder. Videre, siden de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene har mangler sett opp imot NKR, vil dette føre til inkonsistens når det gjelder sammenheng mellom innhold på emnenivå og de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Som kommentert også under punkt 2.7, er de sakkyndiges vurdering at man savner en tydeligere forskningsforankring i studiet, både i overordnede læringsutbyttebeskrivelser og på emnenivå. Dette inntrykket ble bekreftet ved institusjonsbesøket og er noe som fagmiljøet selv har reflektert over og oppgir at det skal jobbes med. Som en forlengelse av en gjennomgang og tilpasning av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene etter NKR, kan det med fordel gjøres en gjennomgang, oppdatering og revisjon av sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og på studieprogramnivå.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke kravene i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- gjennomgå og revidere læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå
- synliggjøre sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet/-beskrivelsen for studiet

Om krav til ny dokumentasjon

HiNN må endre læringsutbyttebeskrivelsene for emnene slik at det sikres at vitenskapsteori og forskningsmetode synliggjøres her. I og med at det ikke kreves at endringer i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, forventes det ikke at høyskolen dokumenterer at endringene i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene er i overensstemmelse med den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HiNN viser til at det er nedsatt en arbeidsgruppe som høsten 2017 og våren 2018 skal foreta en systematisk gjennomgang av gjeldende, overordnede læringsutbyttebeskrivelser for bachelorgradsstudium i vernepleie. Arbeidet skal ses i sammenheng med de felles læringsutbyttebeskrivelsene for alle helse- og sosialfagutdanninger i forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

HiNN viser til at progresjon i utvikling av kritisk tenkning i bachelorgradsstudium i vernepleie er ivaretatt, og at det er gjort endringer i undervisningsopplegget for studieåret 2016/2017. Endringene må tydeliggjøres også i læringsutbyttebeskrivelsene for aktuelle emner, på en måte som gjør at BA-nivået tilfredsstilles i studieplanen på emnenivå. Dette er foreløpig ikke gjort. Det henvises kun til at dette arbeidet vil bli gjort, og at revidert studieplan vil foreligge studieår 2020/2021.

De sakkyndige merker seg at litteratur om kvantitativ metode er tatt inn i pensum, slik at pensum nå dekker begge metoderetninger. De sakkyndige viser til HiNNs redegjørelse for at aktuell litteratur er lagt til i pensumoversikten, men at HiNN ikke har endret læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå.

Det synes å være en misforståelse knyttet til krav i NOKUTs brev datert 1. februar 2017. Revidering av læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå var et krav. De sakkyndige peker på at flere institusjoner i tilsynet har revidert læringsutbyttebeskrivelser i emner, og implementert forskningsmetodikk og vitenskapsteori i disse med virkning fra høsten 2017.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring og gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Det følger av egenrapporten at studiet er lagt opp med varierte arbeids- og undervisningsformer for at studentene skal oppnå de skisserte læringsutbyttebeskrivelsene. Følgende arbeids- og undervisningsformer er anvendt i studiet: forelesning, selvstudium, seminarer, prosjektarbeid,

ferdighetstrening, praksisstudier, oppsøkende virksomhet og annen kontakt i praksisfeltet, refleksjonsgrupper, veiledning, skriftlige og muntlige arbeidskrav. Hva som oppnås ved bruk av de ulike arbeids- og undervisningsformene beskrives mer overordnet i egenrapporten med eksempler, uten at det gis direkte eksempler på hvordan den aktuelle arbeids- eller undervisningsformen bidrar inn i oppnåelsen av det konkrete læringsutbyttet. Dette ga imidlertid fagmiljøet en tilfredsstillende redegjørelse for ved institusjonsbesøket.

En samlet vurdering av arbeids- og undervisningsformene er at disse er godt tilpasset utdanningen, men i og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsene, er det vanskelig å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Det bør derfor gjøres en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller kravene i studietilsynsforordningen.

Høgskolen bør:

- vurdere om det er behov for å endre arbeids- og undervisningsformene med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det følger av egenrapporten at det benyttes ulike former for vurderinger av om studentene har nådd læringsutbyttene gjennom studiet: mappeevaluering med individuelle oppgaver og gruppeoppgaver, skoleeksamen, prosjektoppgave med muntlig presentasjon i gruppe, beståtte praksisstudier og individuell skriftlig bacheloroppgave med muntlig høring. Utover det har studiet ulike arbeidskrav som må være godkjent før studentene får gå opp til eksamen.

Det gis i egenrapporten en beskrivelse av og argumentasjon for hvordan og hvorfor de ulike arbeidskrav og vurderingsformer er benyttet i de ulike emnene for å nå læringsutbyttene. Beskrivelsen virker hensiktsmessig, og dette ble også understøttet av dialogen ved institusjonsbesøket.

Eksamensordningene og vurderingsformene som benyttes i studiet er varierte og synes å kunne gi studentene et godt grunnlag for å oppnå den kunnskapen, de ferdighetene og den generelle kompetansen som er beskrevet i læringsutbyttebeskrivelsen. I og med at det er påpekt flere mangler i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen, er det likevel vanskelig å vurdere hvorvidt vurderingsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Det bør derfor gjøres en gjennomgang av vurderingsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller kravene i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om det er behov for å endre vurderingsformene med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Fagmiljøet ved studiet er i tett og hyppig kontakt med praksisfeltet og synes å ha mange arenaer for samhandling og informasjonsutveksling med relevante avtakere, i alle emner med unntak av bacheloroppgaven, bidrar eksterne samarbeidspartnere fra praksisfeltet i undervisningen. Eksempler på slik kontakt med eksterne er samarbeid med SIM-senteret ved Sanderud psykiatriske sykehus (Sykehuset Innlandet), lærere som hospiterer i praksis og tilbud om kombinasjonsstillinger. I tillegg har studiet flere formaliserte samarbeidsavtaler med ulike aktører innen relevant avtakerfelt, som eksempel kan nevnes Sykehuset Innlandet (som nevnt over), Tyrilistiftelsen, sykehjem, hjemmetjenesten i kommunen og flere barnehager. I sum er inntrykket at HiL har godt etablerte arenaer for kontakt med avtakerfeltet, som sikrer en kontinuerlig utvikling og tilpasning av studiets relevans. De sakkyndige er imidlertid likevel usikre på hvor systematisk innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er, og om det ikke allerede er gjort, vil vi oppfordre til at dette settes i et system slik at tilbakemeldingene systematisk benyttes til å justere innholdet i studiet.

Bachelorutdanningen kvalifiserer for opptak på ulike etter- og videreutdanninger og på ulike masterprogram. HiL tilbyr videreutdanning i veiledning for veiledere i praksisfeltet, etter- og videreutdanninger, ulike masterprogram og kan i tillegg tilby gjennomgående studieløp opp til ph.d.-nivå (ph.d. i barn og unges kompetanse og utvikling).

De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene slik de er beskrevet i dag, gjenspeiler ikke et bachelornivå. En følge av dette er at studiet ikke fremstår som om det er på et nivå som kvalifiserer til videre studier. Spesielt gjelder dette for den vitenskapelige forankringen og studiets kobling til forskning. Vi viser til våre vurderinger av dette under punkt 2.3 og 2.7.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Gjennom ulike arenaer for samhandling og kontakt med praksisfeltet får studiet tilgang på mye informasjon om praksisfeltets behov for kompetanse. Videre oppgis tilpasning av studiet etter ulike stortingsmeldinger, rapporter og tilsynsmeldinger, som en orientering mot framtidige behov som vernepleierstudiet bør ta hensyn til. For eksempel har samhandlingsreformen medvirket til at utdanningen har styrket ferdighetstreningen på ulike pleieprosedyrer, og fått etablert en «sengepost»/«lab» som gir bedre treningsmuligheter enn det høyskolen hadde tidligere. Emne 8, som er et fellesemne i «Tverrprofesjonell samarbeidslæring», støtter opp under føringer i

samspillmeldingen, Utdanning for velferd – spill i praksis. Ved utarbeidelsen av ny fagplan for studiet, hadde HiL noe samarbeid med syv kommuner for å sikre relevans, men ifølge HiL kunne dette gjerne blitt gjort i enda større grad. Institusjonsbesøket bekreftet at fagmiljøet jobber aktivt med stadig å utvikle samhandling og kontakt med praksisfelt, og studiet synes å være tilfredsstillende tilpasset behov i praksisfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller kravene i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er tilstrekkelig systematisk
- kvalitetssikre bachelornivået i utdanningen som forutsetning for at studentene skal ha tilstrekkelige kunnskaper til å påbegynne en mastergrad og eventuelt en ph.d.-utdanning

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Som tidligere beskrevet, er de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene på dette området utydelige og mangelfulle. Imidlertid er det elementer på emnenivå som tilsier at det i studiet inngår læringsutbytter knyttet til utvikling av kritisk tenkning og en kunnskapsbasert arbeidsmetodikk. Det oppgis i egenevalueringen at studentene får tilgang til oppdatert forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom interne og eksterne forelesere. Det er de sakkyndiges vurdering at vi savner en tydeligere forskningsforankring gjennom studiet, som tilsier progresjon i utvikling av studentenes evne til å kunne identifisere, kritisk lese og anvende forskningslitteratur i praksis. Ved gjennomgang av pensumlister synes opplæring i kvantitativ forskningsmetode, samt engelskspråklig forskningslitteratur, å være fraværende. Dette synes ikke å sette studentene i tilstrekkelig stand til å ta del i og anvende forskningslitteraturen, som også skal inkludere den internasjonale forskningslitteraturen/kunnskapstilfanget av relevans for fagfeltet. Dette inntrykket ble bekreftet ved institusjonsbesøket og er noe som fagmiljøet selv har reflektert over og oppgir at det skal jobbes med.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke kravene i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- gjennomgå fagplanen for å sikre en progresjon i utvikling av kritisk tenkning og en kunnskapsbasert arbeidsmetodikk
- gi opplæring i kvantitativ metode

Høyskolen bør:

- innføre øvelse i å benytte internasjonal forskningslitteratur

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HiNN viser til at progresjon i utvikling av kritisk tenkning i bachelorgradsstudium i vernepleie er ivarettatt, og at det ble gjort endringer i undervisningsopplegget for studieåret 2016/2017. De sakkyndige mener imidlertid at endringene i utdanningen må tydeliggjøres også i læringsutbyttebeskrivelsene for aktuelle emner. Dette er foreløpig ikke gjort.

De sakkyndige merker seg at litteratur om kvantitativ metode er tatt inn i pensum, slik at pensum nå dekker begge metoderetninger. De sakkyndige viser til HiNNs redegjørelse for at aktuell litteratur er lagt til i pensumoversikten, men at HiNN ikke har endret læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå. Dette må HiNN gjøre, og de sakkyndige anser ikke kravet som oppfylt med de endringer HiNN har gjort i undervisning og pensum. De sakkyndige viser til at tilsvarende revidering av læringsutbytter på emnenivå er gjort ved andre institusjoner, med virkning i studieplan og studieår 2017/2018.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte ikke krav i studietilsynsforskriften.

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

I de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er «kandidaten kan utøve forsvarlig legemiddelhåndtering» definert som en ferdighet, som understøttes av læringsutbytter (kunnskap og ferdighet) i emne 3 Helse, omsorgsideologi og miljøarbeid, og som ferdighet i emne 4 (praksisstudier).

I emne 3 er det er lagt opp til varierte arbeids- og undervisningsformer som forelesninger, ferdighetsundervisning, oppgavearbeid og selvstudium individuelt og i grupper på skolen. I emne 4 er det praksisstudier på sykehjem, hjemmesykepleie og demensomsorg med kvalifisert helsepersonell som sykepleiere, vernepleiere og lærere fra skolen som veiledere. For å kunne vurdere studentenes læringsutbytte i legemiddellære/-regning har emne 3 en fire timers skoleprøve i legemiddellære/-regning, med status som arbeidskrav. Prøven vurderes til resultatet godkjent/ikke godkjent med 60% rett på legemiddellære, 100% rett på legemiddelregning inkludert utregninger. I emne 4 må læringsutbyttet i ferdigheter i legemiddelhåndtering være vurdert til bestått for å få bestått praksis og eksamen. Praksis inngår som en del av eksamen i emne 4.

I dette tilsynet er det ved noen institusjonsbesøk kommet frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell

behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men den sakkyndige komiteen ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuell med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Komiteen ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

Er antall undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig og tilpasset vernepleierutdanningen?

Undervisning i legemiddellære/-regning er tema i emne 3 (30 studiepoeng) i tredje semester, med 20 timer forelesning i farmakologi og syv timer ferdighetsundervisning. I legemiddelregning er det 18 timer undervisning, hvorav en stor del er ferdighetsundervisning. I tillegg er det lagt inn oppgavearbeid og selvstudium. Undervisning i legemiddellære og legemiddelregning inngår som praksisstudier i emne 4 (20 studiepoeng) i fjerde semester. Dette er praksisstudier i kommunehelsetjenesten, og studentene er under veiledning av kvalifisert helsepersonell.

Institusjonsbesøket og dialogen med fagmiljøet og en student, bekreftet at undervisningen synes lagt opp på en hensiktsmessig måte både med hensyn til innhold og omfang.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

I emne 3 er det en skoleprøve på fire timer i legemiddellære, hvor 60% av samlet poengsum må være godkjent, og i legemiddelregning hvor det kreves 100% rett besvarelse for godkjent (riktig utregning og rett svar). Det arrangeres tre forsøk i legemiddellære og fire forsøk i legemiddelregning. Ved særlige forhold kan det etter søknad gis dispensasjon for enda ett forsøk i legemiddellære/-regning. Studentene må ha godkjent skoleprøven i emne 3 for å kunne fortsette med tredje studieår.

I emne 4 vises det til rammeplanen for vernepleierutdanningen hvor det gis anledning til to forsøk på praksis. Dette betyr at det er to forsøk til å bestå legemiddellære/-administrasjon i emne 4. Eksamen i emne 4 som innbefatter legemiddelhåndtering, må være bestått for at studentene skal kunne fortsette med tredje studieår.

En samlet vurdering tilsier at arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer, samt antall undervisningstimer, er egnet til å sikre at studentene har tilstrekkelig kunnskap, ferdighet og generell kompetanse når det gjelder å utføre forsvarlig legemiddelhåndtering.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør omfatte både legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner

7.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse er tilpasset studiet?

Fagmiljøet har 13 fast ansatte, og om lag 12 årsverk. I 2015 var det 327 studenter på bachelor i vernepleie fordelt på hel- og deltidsstudenter. Dette innebærer at det er ca. 27 studenter per faglige årsverk, noe som er høyt og opp mot det dobbelte av det tallet man finner ved tilsvarende studier ved mange andre institusjoner. De fleste institusjonene har mellom 13 og 15 studenter per faglige årsverk. Videre opplyser HiL at syv av årsverkene har ansvar for emner, undervisning, veiledning og sensur med mer. HiL opplyser samtidig at dette i realiteten betyr at det er 39 studenter per faglig ansatte. Dersom begge tall her er korrekte betyr det at fem årsverk er avsatt til FoU.

Fagmiljøet er tverrprofesjonelt sammensatt med relevant, bred kompetanse innen de ulike områder og tema som utdanningen skal dekke. Av de 13 fast ansatte er det seks personer med profesjonsbakgrunn som vernepleier i full stilling, og én i 30% stilling. Det er imidlertid ingen med førstestillingskompetanse som har vernepleierbakgrunn. Det anses som viktig at vernepleierutdanningen har flere lærere med profesjonsbakgrunn som vernepleiere for å bidra til utvikling av studentenes profesjonsidentitet, forståelse for faget og for yrket. Fagmiljøet for øvrig består av sykepleier/helsesøster/pedagog, to ergoterapeuter (én er stipendiat), én sosialantropolog, én jurist/filosof, én sosiolog, to pedagoger og én statsviter. Fagmiljøet skal kompletteres med én psykologstilling som er under utlysning. Samlet kompetanse i faggruppen ut fra utdanningsbakgrunn, forskning og praksiserfaring vurderes som godt tilpasset studiet slik det er beskrevet både i ramme- og fagplan.

Selv om den samlede kompetansen til fagmiljøet er god og dekkende for bachelor i vernepleie, kan det være grunn til å vurdere om lærertettheten er tilstrekkelig. Sammenlignet med tilsvarende programmer er det lav lærertetthet i forhold til antallet studenter. Det er vernepleiere med høgskolelærerbakgrunn blant de fast ansatte, og det burde dermed ha foreligget en plan for kvalifisering til høgskolelektor. Lektornivå er i dag minstekrav for fast ansettelse i vitenskapelige stillinger ved høyskoler og universiteter i Norge.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Fagmiljøet ved studiet har 38% førstestillingskompetanse og alle som er tilknyttet studiet har FoU-tid. Totalt er det avsatt fem årsverk til FoU, med en tidsressurs fra 25 % (høgskolelektor) til 45 % (førstekompetent). Fagmiljøet publiserer jevnlig i tellende tidsskrifter (tre publikasjoner på nivå 1 og to på nivå 2, som er det høyeste nivået, i 2014). Forskningsaktivitet og -produksjon synes tilstrekkelig, men er ikke høy, og fagmiljøet bør jobbe systematisk med å utvikle sin forskningsaktivitet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller kravene i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- utarbeide og implementere en plan for kvalifisering av fast ansatte fra høgskolelærer til minimum høgskolelektor
- jobbe systematisk med å øke FoU-aktiviteten blant alle ansatte
- utarbeide en plan for kvalifisering til av førstekompetente med vernepleierbakgrunn, enten ved ekstern rekruttering eller ved kvalifisering av interne ansatte
- vurdere høyere lærertetthet for å sikre kvalitet i både undervisning og forskning

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i studentene og undervisningen til gode?

Fagmiljøet er tilknyttet en rekke regionale, nasjonale og internasjonale nettverk som er relevante for studiet, og som fagmiljøet synes å delta aktivt i. Eksempler på nasjonale nettverk er: TPS-nettet (tverrprofesjonelt samarbeid og samarbeidslæring), nasjonale profesjonsråd for utdanning og forskning innen sosialt arbeid og velferdsfag, barnevern og vernepleie, og i Norsk nettverk for forskning om funksjonshemming.

Eksempler på internasjonale nettverk er: PowerUs (EU-nettverk), Nordiske utdanningsinstitusjoner for sosialpedagogikk, samarbeid med Manavodaya-instituttet i Lucknow og utvekslingsavtaler med Palestina med flere. Omfang og relevans av samarbeid og nettverk ser ut til å være av en slik art at det kommer studiet til gode.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Vernepleierutdanningen er rammeplanstyrt, og inndelt i fire hovedemner. Disse er:

- samfunnsvitenskapelige og juridiske emner
- psykologiske og pedagogiske emner
- helsefaglige emner
- miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid

Det største hovedemnet oppgis i egenevalueringssrapporten å være miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. På dette grunnlaget betegnes miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid som det mest sentrale emnet i studiet, men det presiseres at det kan være kunstig å dele opp en profesjonsutdanning ved å si at noen deler av studiet er mer sentrale enn andre deler. En vernepleier skal yte tjenester til mennesker med ulike og sammensatte behov for kompetanse, noe som forutsetter annen grunnleggende kunnskap og/eller kompetanse som oppnås i andre emner. De sakkyndige deler denne vurderingen, men det kan diskuteres hva som er viktige og vesentlige deler av utdanningen og hva som er sentrale deler med krav til førstestillings-/forskerkompetanse. Det anbefales at HiL på denne bakgrunn vurderer om det er behov for å foreta en ny vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Fagmiljøet arbeider i team rundt de enkelte emnene ved siden av at undervisningsplaner og undervisningsopplegg diskuteres på plandager og i lærermøter. Videre benyttes to- eller flerlærersystem i flere undervisningsopplegg. Ordninger med kollegaveiledning har pågått over flere år for lærere som er veiledere i utvikling av studentenes relasjonskompetanse. Organisering av undervisning og utvikling av undervisningsopplegg tilsier at lærere med førstestillingskompetanse er med i store deler, noe som også ble bekreftet ved institusjonsbesøk. Det er 38% førstestillingskompetanse i fagmiljøet, noe som er godt over minstekravet. Det kan likevel se ut til at det ikke er førstestillingskompetanse innen for eksempel vernepleie, som ansees for å være viktig innenfor emnet Miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke kravene i studietilsynsforordningen.

Høyskolen må:

- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HiNN viser til at en særlig sentral del av studiet er miljøarbeid-, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. I tillegg kommer helsefaglige emner.

HiNN har sendt inn en oversikt over førstestillingskompetanse innen henholdsvis miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid og helsefag. De sakkyndige peker på at denne oversikten viser

at HiNN har førstestillingskompetanse i de delene institusjonen selv peker på som sentrale deler. Det er noe uklart om dette skyldes nyansettelser/fusjonen eller en tydeligere avgrensning av sentrale deler.

HiNN peker på at det ikke er klart hva som ligger i begrepet «vernepleie», og viser til at ulike fagområder inngår som en sammensatt del av vernepleierutdanningen. HiNN redegjør likevel for status når det gjelder førstestillingskompetanse blant de ansatte som har vernepleierbakgrunn, og viser til en plan for å øke andelen førstestillingskompetente med slik bakgrunn.

De sakkyndige merker seg i denne sammenheng at det synes vanskelig å rekruttere personer med førstestillingskompetanse med profesjonsbakgrunn i vernepleie. De sakkyndige er av den oppfatning at institusjonen bør satse på å videreutvikle egne ansatte slik at de oppnår førstestillingskompetanse innen vernepleie.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Fagmiljøet har totalt sett en høy andel førstestillingskompetanse. HiL har gode ordninger for tildeling av FoU-tid, og avsetter totalt ca. fem årsverk til FoU i året. I dette miljøet inngår én professor, fire førsteamanuensis, én førstelektor og én stipendiat. Miljøet har en tilfredsstillende produksjon av tellende publikasjoner, herunder også på nivå 2, innen tematikk som er relevant for studiet med 22 publikasjoner og 13 publikasjonspoeng siste fem år. Fagmiljøet for vernepleie driver også fagutvikling av erfaringsbasert kunnskap og kunnskap fra brukere/pasienter, og har en del ikke-tellende publikasjoner. Den samlede FoU-virksomheten synes å være tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

To av de ansatte med førstestillingskompetanse har imidlertid ikke tellende publikasjoner i den siste fem-seks års perioden (2015 inkludert). Aktiviteten er i tillegg lav blant disse i de ikke-tellende publikasjonene. Den samlede forskningskompetansen er liten i antall, og det bør vurderes tiltak for å få opp forskningsaktivitet i hele fagmiljøet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- jobbe systematisk med tiltak for å få opp FoU-aktivitet i en større del av fagmiljøet som har formalkompetansen til dette

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

Fagmiljøet har god kontakt med praksisfeltet, blant annet gjennom kombinasjonsstillinger og veiledersamlinger, og fremstår gjennom institusjonsbesøket som godt praksisorienterte og -erfarne. Vi anser at fagmiljøet har relevant fagbakgrunn og hensiktsmessig erfaring fra yrkesfeltet.

Det kan ikke leses ut av egenrapporten hvilke krav HiL stiller til eksterne praksisveiledere.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant kompetanse og erfaring til å kunne følge opp studentene i praksis

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HiNN viser til at det ved rekruttering av eksterne praksisveiledere stilles krav om treårig høgskole eller universitetsutdanning innen helse- og sosialfag, pedagogikk eller psykologi.

I den første praksisperioden kreves det at veileder skal være utdannet vernepleier. I de øvrige praksisperiodene kan veiledere være fra relevante profesjoner som vernepleie, barnevernspedagog, lærer/spesialpedagog, sykepleie, sosionom eller førskolelærer/barnehagelærer.

Det tilbys også studiepoenggivende veilederkurs (15 studiepoeng) til praksisveiledere. De sakkyndige merker seg at HiNN stiller krav til relevant kompetanse.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

7.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. HiNN viser til at det per dags dato ikke er lagt mye arbeid i å utvikle vernepleierutdanningen. Utviklingsarbeidet skal ses i sammenheng med implementeringen av de felles læringsutbyttebeskrivelsene for alle helse- og sosialfagutdanninger

i forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

HiNN viser videre til at høgsolen har vært gjennom en fusjonsprosess, og at den aktuelle utdanningen vil bli en del av Institutt for sosialfag og veiledning under Fakultet for helse- og sosialvitenskap. HiNN vil legge vekt på å sikre nødvendig førstestillingskompetanse innen utdanningene, men viser samtidig til at det er en utfordring å rekruttere førstestillingskompetente med profesjonsbakgrunn (i dette tilfellet vernepleierbakgrunn).

7.4 Samlet konklusjon

NOKUT har ikke krevd endringer i læringsutbyttebeskrivelsene grunnet innføring av nye retningslinjer, og dette kravet er ikke blitt vurdert på nytt i andre del av tilsynet.

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved Høgskolen i Innlandet oppfyller ikke følgende vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

NOKUT avslutter tilsynet, men forutsetter at institusjonen sikrer at nødvendige endringer som er påpekt i dette tilsynet, følges opp i det videre arbeidet med implementering av ny rammeplan og nye retningslinjer.

8 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Molde, Vitenskapelig høgskole i logistikk

8.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsen for bachelor i vernepleie ved Høgskolen i Molde (HiM) - Vitenskapelig høgskole i logistikk er slik utformet:

Etter fullført utdanning skal studenten ha følgende kompetanse:

Kunnskap

- vise kunnskap om sentrale temaer og problemstillinger innenfor vernepleierens fagområder
- vise kunnskap om grunnleggende teorier, metoder og begreper innenfor vernepleierens fagområder
- kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor aktuelle fagområder

Ferdigheter

- kunne utøve profesjonelt miljøarbeid i nært samarbeid med brukerne
- kunne utføre forsvarlig medikamenthåndtering, opplæring og grunnleggende pleie og omsorg
- kunne legge til rette for økt deltakelse og selvbestemmelse, også for brukere som har vansker med å uttrykke og formidle egne behov

Generell kompetanse

- kunne resonnerer på en selvstendig, systematisk og kritisk måte om faglige og etiske problemstillinger
- kunne planlegge og tilrettelegge tiltaksarbeid overfor mennesker med funksjonshemming, funksjonsnedsettelse og funksjonsvansker.

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorer i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Med andre ord skal det være mulig å gjenkjenne et studium ved å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR (1. syklus for høyere utdanning).

Institusjonen har fremlagt omfattende dokumentasjon for å beskrive studiet, i form av egenrapport, fagplan, emneplan for hvert studieår og informative praksishefter for hvert studieår.

Det er utformet en kortfattet, overordnet læringsutbyttebeskrivelse for studiet. Det er videre utformet fem gjennomgående emner med læringsutbyttebeskrivelser som dekker hele studieforløpet. De gjennomgående emnene er forankret i teori om kompetanse på et overordnet nivå og det vektlegges fra institusjonen sin side at disse bidrar til en kontinuerlig integrering av nødvendige kompetanseformer. De gjennomgående emnene dekker først og fremst NKR sine krav til generell kompetanse, men henter også opp intensjoner fra deskriptorene under kunnskap og ferdigheter.

Det er et krav at alle studieprogram skal ha en overordnet læringsutbyttebeskrivelse som er i samsvar med NKR, dvs. med deskriptorer delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene formulert i fagplan (2015) for bachelor i vernepleie ved HiM er svært kortfattede og knappe. Læringsutbyttebeskrivelsene er inndelt i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Flere av deskriptorene i NKR mangler imidlertid, og de nivåbestemmende begrepene i NKR anvendes i liten grad. Det er i denne sammenheng grunn til å nevne at den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen skal fremgå av vitnemålet slik at potensielle arbeidsgivere og samfunnet forøvrig skal kunne se hvilken kompetanse en kandidat har etter endt utdanning. De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene fordelt på de tre kategoriene vurderes slik:

Kunnskap

Under kategorien kunnskap er deskriptoren «kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor aktuelle fagområder» tatt med. Deskriptoren «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstilling, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet» er i noen grad dekket gjennom de to første kulepunktene under denne kategorien, selv om det nivåbestemmende begrepet «bred» ikke er benyttet. Eksempler på hva som er vanskelig å lese ut av dokumentasjonen fra HiM er deskriptorene som gjelder krav som «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet» og «har kunnskap om fagområdets historie, egenart og plass i samfunnet». Det kan her bemerkes at noen av deskriptorene har preg av å være en eksamensoppgave mer enn en kompetansebeskrivelse på den måten at kandidaten skal «vise» kunnskap.

Ferdigheter

Under kategorien ferdigheter kan deskriptoren «kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer» anses dekket. Deskriptorene «anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg», «kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling» og «kan reflektere over egen faglige utøvelse og justere denne under veiledning» mangler.

Generell kompetanse

Generell kompetanse er som nevnt over i vesentlig grad dekket ved de gjennomgående emnene, som har sin berettigede begrunnelse for noen formål. Samtidig savnes de fleste deskriptorene under generell kompetanse i NKR i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for studiet. Deskriptorene «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger» og «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer» er i noen grad dekket, men fremstår som svært utydelige når det gjelder mulig samsvar med NKR.

De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er inndelt i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. De nivåbestemmende begrepene i NKR anvendes i for liten grad.

Læringsutbyttebeskrivelsene er svært kortfattede, og må leses i sammenheng med gjennomgående emner, og i noen tilfeller hovedemner/delemner, for å finne NKR sine krav til bachelor nivå.

Det vises i denne sammenheng til at læringsutbyttebeskrivelsene på studieprogramnivå skal fremgå av vitnemålet og bidra til å sikre at blant annet fremtidige arbeidsgivere får innblikk i hvilken kompetanse den aktuelle kandidaten har.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelsen i samsvar med krav til struktur og nivå i NKR

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HiM har revidert læringsutbyttebeskrivelsene for vernepleierutdanningen både på overordnet nivå og på emnenivå. Det er lagt ved revidert fagplan og læringsutbyttebeskrivelser for emnene for hele studiet, der sammenhengen mellom overordnede beskrivelser og beskrivelsene på emnenivå er søkt tydeliggjort. De sakkyndige merker seg at HiM fremlegger en omfattende dokumentasjon av studietilbudet som også omfatter sammenhengen mellom studiets emner. I den tilsendte dokumentasjonen er nivåbestemmende begreper anvendt. Videre er læringsutbyttebeskrivelsene utvidet og utdypet slik at de nå gir et bedre inntrykk/mer presis informasjon om kandidatenes kompetanse ved endt studie. De sakkyndige mener at læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet nivå nå er i samsvar med NKR.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Det tilbys hel- og deltidsstudium i vernepleie ved HiM, og samme planverk og prinsipper legges til grunn for begge studiene. Deltidsstudiet går over fire år. Undervisning skjer ved ukesamlinger (særlig teoriundervisning) og nettstøttet undervisning. Det er to uker mindre praksis, og den lavere andel praksis anses ivaretatt ved at studenter som opptas på deltidsstudiet, er i relevante jobber under studiet.

Samarbeid i faste grupper med jevnlig innlevering og veiledning på oppgavearbeid brukes for å sikre progresjon, motivasjon, læring og tidsstyring på deltidsstudiet.

Institusjonen rapporterer fyldig om studiets innhold og oppbygning. Med utgangspunkt i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, sammenholdt med de gjennomgående emnene presenteres studiets innhold og oppbygning på en sammenhengende måte i fagplanen. Emneplaner for hvert studieår bygger opp under dette inntrykket. Studiet har til sammen 21 delemner, syv på hvert studieår. Den inneholder også tre hovedemner – ett for hvert studieår, ved siden av de gjennomgående emnene. HiM benytter i dette planarbeidet «Vernepleierens arbeidsmodell» (Fellesorganisasjonen, FO) som en faglig utdyping av emnene og en operasjonalisering av de gjennomgående emnene. Antall studiepoeng, arbeidsmengde og forventet egeninnsats beskrives i tabeller og tekst. Inntrykket er en vellykket, om noe omfattende formidling av studiets innhold og oppbygning.

Det synes på denne bakgrunn som om studiet har et innhold som forventet av et vernepleierstudium. Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen er imidlertid i liten grad i samsvar med NKR når det gjelder den kunnskap, de ferdigheter og den generelle kompetanse en kandidat forventes å ha etter endt studium. De nivåbestemmende begrepene benyttes i liten grad i de valgte deskriptorene. Ut fra læringsutbyttebeskrivelsen er det vanskelig å vurdere om studiets innhold og oppbygging gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet på et akademisk nivå som forventes av en bachelorgradskandidat.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Det synes å være en sammenheng mellom det overordnede læringsutbyttet og læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå. Etter å ha justert de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, må høyskolen imidlertid ta en gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå. Dette for å sikre at sammenheng og progresjon mellom de ulike emnene er tydeliggjort.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- vurdere studiets læringsutbyttebeskrivelser på overordnet nivå og på emnenivå og utforme beskrivelser som er i samsvar med NKR og viser en tydelig sammenheng og progresjon mellom overordnet nivå og emnenivå

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

Det er lagt ved revidert fagplan, men de sakkyndige kan ikke se at det er gjort vesentlige endringer i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene. HiM anvender til dels nivåbestemmende begreper i de 21 emnene (hoved- og underordnede emner) og i 6 gjennomgående emner. Samtidig er ikke læringsutbyttene delt inn i kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse. Vi anbefaler at det arbeides videre med dette. De sakkyndige anser likevel kravet som oppfylt, da det er lagt frem

dokumentasjon hvor sammenhengen mellom overordnede beskrivelser og beskrivelsene på emnenivå er tydeliggjort.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller kravet i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Institusjonen vektlegger balanse mellom styrt undervisningsform og undervisningspersonalets frihet til å variere formen på undervisningen, for eksempel ved kateterundervisning, videoforelesninger og gruppearbeid mm. Studiet legger vekt på sosiokulturelt læringsperspektiv, dvs. at kunnskap utvikles i et fellesskap med dialog og samhandling. I emner hvor spennvidden går fra mer faktabaserte fag (for eksempel anatomi, fysiologi) til emner som for eksempel brukermedvirkning varieres undervisningsformene tilsvarende. Dette er det gjort rede for i fagplanen og i de årlige emneplanene. Det er videre lagt føringer for undervisningen. Et eksempel som kan illustrere dette er emne psykisk helse, der undervisning av relasjonell ferdighetstrening har forrang, og ferdighetstrening blir en viktig undervisningsform.

Innen helsefagene benyttes praktisk ferdighetstrening med simuleringsdukke. Øvingsleilighet/lab er under oppbygging for å styrke denne undervisningsformen.

På bakgrunn av oven nevnte anser den sakkyndig komiteen at de valgte arbeids- og undervisningsformer støtter opp om studentenes læring og oppnåelse av læringsutbytte. I og med at det er påpekt mangler i læringsutbyttebeskrivelsene er det imidlertid vanskelig fullt ut å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Institusjonen bør derfor gjennomgå disse med utgangspunkt i eventuelle reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og eger de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Vernepleierutdanningen ved HiM har valgt å bygge sine eksamensordninger og vurderingsformer på mappeinnlevering/-vurdering som pedagogisk verktøy og vurderingsform. Mappekrev, som deles ut tidlig i undervisningsåret, er knyttet til de syv emnene for studieåret. Disse mappekravene består av både individuelle oppgaver og gruppeoppgaver. Det blir gjort et utvalg av individuelle mappekrev og mappekrev for grupper og institusjonen velger fire eller fem mappekrev for hvert årstrinn som oversendes til sensur. Videre blir mappeeksamen supplert med ulike andre eksamensformer (muntlig og skriftlig skoleeksamen) og kunnskapstester. For bedre å sikre at studentene har nødvendig kompetanse i helseemner, psykologi og pedagogikk og miljøarbeid er det innført supplerende passeringsprøve. Dette øker egeninnsatsen fra studenter.

I tredje studieår skal studenten levere bacheloroppgave over et selvvalgt tema. Bacheloroppgaven er i utgangspunktet et individuelt arbeid, men studenter kan søke om å få skrive oppgaven sammen. Det er ikke muntlig høring i forbindelse med bacheloroppgaven.

Institusjonen viser til god gjennomstrømning og gode evalueringer fra studenter med dette opplegget. Ved dialogmøtet meldte studentene at de savnet en tettere vurdering underveis, og at eksamensformene ikke ga god nok tilbakemelding på nivået før årsavslutning.

På bakgrunn av oven nevnte anser sakkyndig komité at de valgte eksamens- og vurderingsformene er tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås. Dette gjelder under forutsetning av at nødvendig vurdering av individuell kompetanse ivaretas gjennom en eventuell supplerende passeringsprøve. Videre bør det arbeides med jevnere tilbakemelding til studentene underveis i studieåret på eget nivå. Det kom særlig frem under institusjonsbesøket at studentene synes det var for lange tidsintervaller mellom tilbakemeldinger fra lærere.

I og med at det er påpekt mangler i læringsutbyttebeskrivelsene er det imidlertid vanskelig fullt ut å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Institusjonen bør derfor gjennomgå disse med utgangspunkt i eventuelle reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sikre hyppigere tilbakemeldinger til den enkelte student gjennom studieåret når det gjelder faglig nivå
- reflektere over hvordan utdanningene kan sikre at NKRs mål for bachelornivået blir oppnådd for den enkelte når studenter skriver sine bacheloroppgaver sammen med andre studenter

- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Vernepleierstudiet ved HiM har fem praksisperioder i løpet av studiet fordelt over 36 uker. Dette fører til et tett og hyppig samarbeid med praksisfeltet. Videre har institusjonen flere kontaktpunkter med relevante avtakere. Som et eksempel vises det til at det ble opprettet en referansegruppe som inkluderte representanter fra praksisfeltet i arbeidet med fagplanen i 2012. HiM har i tillegg to årlig møter med praksisfeltet hvor faglige spørsmål og andre felles interesseområder drøftes. Det er videre to fagnettverk, ett innenfor psykisk helse og ett innenfor habilitering/rehabilitering og funksjonshemming. Fagnettverkene består av medlemmer fra høgskolen, kommuner og spesialisthelsetjeneste. I tillegg får institusjonen tilbakemeldinger via studentbarometeret og studentevalueringer underveis i studiet. Forskningsgrupper ved HiM har også intervjuet representanter fra praksisfeltet for å undersøke studiets relevans. Samlet sett virker det som om institusjonen arbeider tilfredsstillende og systematisk med å innhente informasjon for å sikre relevans for arbeidsliv. Det vises her til to årlige møter med praksisfeltet.

Når det gjelder studiets relevans for videre studier fremgår det ikke at institusjonen har en bevisst strategi for å oppmuntre studentene til å gå videre med masterstudier. HiM har imidlertid videreutdanning som også kan være en del av et masterløp. Høgskolen har dermed både master- og påfølgende ph.d.-løp som kan være aktuelle for bachelorstudenter innen vernepleie. Det vises til fagplan og emneplaner der det fremgår at studentene får forskningsrelatert undervisning, og videre at de tas med i FoU-prosjekter under studiet. I dialogmøtet ble det reflektert over at det er et praksiskrav på to år før opptak til videre studier er aktuelt, og hvorvidt dette kravet kan virke hemmende på akademisk ambisiøse studenter. Høgskolen bør vurdere en tydeligere strategi for å utvikle studiets relevans, og vernepleierstudentenes interesse for videre akademiske studier. Det er et behov for flere vernepleiere med førstekompetanse blant annet grunnet fremtidige krav til forskningskompetanse innen høyere utdanning.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet, komplisert ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner en rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er generelt en allmenn utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved HiM godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdige utlærte/utdannede vernepleiere

etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- utvikle en tydeligere strategi for å øke vernepleierutdanningens relevans for videre studier

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Institusjonen beskriver satsingen på å møte kravet om at studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning og utviklingsarbeid først og fremst som en kompetansestrategi overfor fagmiljøet knyttet til studiet. HiM driver fokusert rekruttering av fagansatte, og alle fagansatte har FoU-tid og deltar i forskningsgrupper som er relevante for studiets innhold. Dette gjelder for eksempel en forskningsgruppe innen funksjonshemming/habilitering. Videre er dette implementert i ledelse og organisering, der krav, verdier og holdninger danner normer som skal bidra til å sikre at FoU blir integrert i kompetanseutviklingen for ansatte og videre i undervisning/veiledning av studenter.

Forskningsbasert undervisning skal sikres gjennom flere virkemidler. Denne siden av undervisningen blir tillagt vekt. FoU-seminarer der studenter deltar samt årlige revideringer med gjennomgang av pensum og fagplan er noen virkemidler. Videre satses det på akademisk skriving for studenter og det legges økende vekt på arbeidet med bacheloroppgaven.

Institusjonen har fokus på å legge opp studiet slik at studentene møter forskning og faglig utviklingsarbeid. Dette kommuniseres tydelig til fagansatte, og det legges til rette for en slik utvikling. Den sakkyndige komiteen ser at institusjonen ser dette som en langsiktig strategi. Det er imidlertid vanskelig å se av egenrapporten og pensumlisten hvorvidt det er innslag av internasjonale vitenskapelige artikler i dette studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sikre at studentene leser internasjonale vitenskapelige artikler

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Institusjonen har lagt opp arbeids-, undervisnings- og vurderingsform i farmakologi som mappekrav med utgangspunkt i basisgrupper. Studentene arbeider om lag 40 timer i basisgrupper med ulike mappekrav. Det har vært en svært positiv nedgang i strykprosent med dette opplegget, der trening, mer undervisning og gruppearbeid er vektlagt. Farmakologi dekkes i to emner, grunnleggende farmakologi i første studieår og anvendt (kasus) i andre studieår.

I tillegg til arbeid i grupper, har medikamentregning undervisning og oppklarings-/spørretimer der studentene kan legge frem problemstillinger de har arbeidet med i gruppene.

Medikamentregning er en individuell prøve. Denne formen ser ut til å ivareta progresjon fra faktabasert kunnskap til integrering i mer anvendte form. Studentrepresentanten bemerket i dialogmøtet at fokuset kunne vært større/tydeligere på legemiddelhåndtering/-beregning i studiet og at det burde vært mulig å teste egne kunnskaper og ferdigheter på slutten av studiet.

Er antallet undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig, og er undervisningen tilpasset vernepleierutdanningen?

Institusjonen tilbyr hhv. syv timer i farmakologi og elleve timer i medikamentregning. Dette er lavere timetall enn andre institusjoner har, men begrunnes med at arbeid i grupper fører til at kunnskap fra undervisningen deles, diskuteres og anvendes på for eksempel case. Institusjonen opplyser i dialogmøtte at ca. fem av 40 studenter stryker på første forsøk. Formen HiM har valgt fremstår tilrettelagt for vernepleierutdanningen. Den positive utviklingen (nedgang i strykprosent ved første forsøk) angir at satsingen har virket, og antall undervisningstimer anses dermed for å være tilstrekkelig og tilpasset studiet.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

Generell regel er tre forsøk og mulighet for å søke om et fjerde forsøk. Det kreves 100 % rett svar i medikamentregning. Farmakologi inngår i to emner, og er et mappekrav i første og andre studieår. Dermed er sannsynligheten stor for at mappekravet som dekker farmakologikunnskaper blir trukket ut og fremlagt som grunnlag for eksamen og dermed også for sensur. Den sakkyndige komiteen anser at antall eksamensforsøk innenfor disse fagene er tilstrekkelig. Det er imidlertid viktig at studentene kjenner seg trygge på egen kompetanse i farmakologi og medikamentregning når de går ut i yrkeslivet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner

- sikre at farmakologi legges frem for sensur
- arbeide for at studenter kjenner seg trygge på egen kompetanse og ferdigheter i farmakologi og medikamentregning når de går ut i yrkeslivet

8.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

I egenrapporten uttaler HiM at fagmiljøets samlede kompetanse gjenspeiler vernepleierstudiets emner for eksempel innen miljøarbeid, funksjonshemming, samfunnsfag, helse, psykologi og pedagogikk. Fagmiljøet er flerfaglig og dekker varierte emner i fagplanen. HiM viser videre til at fagmiljøet er tverrfaglig på den måten at det evner å ha flere perspektiver på vernepleierens kompetanse. Det er lagt vekt på å ha en kjerne av vernepleiere i fagmiljøet. Innen juridiske emner, saksbehandling og turnusplanlegging leies det inn fagpersoner som arbeider med slike emner til daglig.

Det er om lag elleve årsverk knyttet til vernepleierstudiet ved HiM, og det er totalt 147 studenter fordelt på hel- og deltidsstudiene. Det betyr at det er om lag 13 studenter pr. faglige årsverk. Denne lærertettheten er felles for svært mange institusjoner.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskningen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Redegjørelsen for dette kravet er generell i den fremlagte dokumentasjonen. Særlig hvordan ulike grupper i fagmiljøet komplementerer hverandre, slik at deres samlede kompetanse utgjør et tilstrekkelig grunnlag for å ivareta forsknings- og utviklingsarbeid. I tabellen som viser antall årsverk i fagmiljøet fremkommer det at 3,2 årsverk utgjøres av førstekompetente og at dette tilsvar nesten 30 % av årsverkene. Fagmiljøets sammensetning og samlede kompetanse burde være tilstrekkelig for å ivareta FoU virksomheten, selv om fagmiljøets samlede FoU-produksjon viser lave publikasjonstall. I 2014 var antallet publikasjonspoeng 1,7. Dette er det samme tallet som i 2010. Antall publikasjonspoeng de siste fem årene viste en topp på 3,9 i 2011.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sikre at fagmiljøet har en slik sammensetning, størrelse og samlet kompetanse som er tilstrekkelig for å ivareta nødvendig forsknings- og utviklingsarbeid

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i studentene og undervisningen til gode?

HiM deltar i nasjonale og internasjonale nettverk. Av nasjonale nettverk kan nevnes «Nettverk for helsefag på vernepleierutdanningene i Norge» og «Nasjonalt profesjonsråd for utdanning og forskning innen vernepleie». Gjennom dette sist nevnte nettverket følger også deltakelse i «Nasjonalt profesjonsråd for sosialfagutdanningene».

Av internasjonale nettverk kan nevnes samarbeid med Center for Interprofessional Practice (CIPP) ved University of East Anglia, England, med CVU-vest i Esbjerg, Danmark, California State University, Monterey Bay, USA og Augsburg College, Minneapolis, USA. I tillegg har HiM et samarbeid med Universitat de Valencia, Spania.

Nettverkene dekker behov for erfaringsutveksling på områder som spenner fra praktisk ferdighetstrening, praksis og undervisnings-/pedagogiske opplegg, til overordnede tema som profesjonsutdanninger og, ikke minst, tverrprofesjonelle utdanninger (CIPP). Disse nettverkene tilfører i første rekke de ansatte oppdatert kunnskap, og indirekte kommer dette studenter til gode ved blant annet bedre og mer relevant undervisning.

Studentene tilbys utveksling til internasjonale studiesteder gjennom HiM sine nettverk. Det gjelder praksisperioder på åtte uker og studieopphold på hhv. tre og seks måneder. Det fremkommer ikke i hvilken grad dette benyttes, og i noen grad synes terskelen høy at studenter tar et slikt opphold, for eksempel på grunn av språk.

Nettverkene HiM deltar i er relevante nettverk. Engasjement i for eksempel CIPP er viktig for en tverrprofesjonell utdanning som bachelor i vernepleie.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Institusjonen uttaler i egenrapporten at de fire hovedemnene i «Rammeplan for vernepleierutdanning» utgjør de sentrale deler av studiet HiM synliggjør fordelingen av førstestillingskompetanse slik:

- samfunnsvitenskapelige og juridiske emner: to fagansatte med førstestillingskompetanse
- psykologiske og pedagogiske emner: én fagansatt med førstestillingskompetanse
- helsefaglige emner: én fagansatt i et «førstekompetansesløp»
- miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid: én fagansatt som fullfører ph.d.-studiet i 2016

Institusjonen viser til tabellen over fagmiljøets bidrag i studiet, og legger til grunn at utdanningen ivaretar kravet til førstestillingskompetanse i de sentrale deler av studiet.

97,2 % av fagmiljøet består av fast ansatt i hovedstilling. 29,6 % av det samlede fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse.

Høgskolen har definert alle rammeplanens hovedemner som sentrale deler av studiet. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at alle rammeplanens hovedemner inngår som viktige eller vesentlige deler av et vernepleierstudium. Det kan imidlertid diskuteres om alle hovedemnene er like sentrale deler av studiet med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse i det aktuelle emnet. HiM må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i vernepleierstudiet ved institusjonen.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

HiM har fem førstestillingskompetente som bidrar i studiets fagmiljø, tre førsteamanuenser og to førstelektorer. Det er også oppført én person med professorkompetanse, men vedkommende er ikke oppført med faglig bidrag i dette studiet. HiM har førstekompetanse i to av de fire delene som defineres som sentrale i studiet. Dette omfatter samfunnsvitenskapelige emner og emner innen psykologi og pedagogikk. I helsefaglige emner og innen miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid, er det fagansatte i førstekompetansesløp, og disse vil disputere i løpet av inneværende år. Når det gjelder juridiske emner, baserer institusjonen seg på innleid kompetanse, som ikke har førstestillingskompetanse. Fordelingen av førstekompetanse mellom de sentrale delene fremstår dermed noe skjev. Dette inntrykket forsterkes av vektleggingen av emner som hører innunder helsefag og miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. De sakkyndige kan dermed ikke se at institusjonen fyller kravene til førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet. Som vurdert over, må imidlertid HiM foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i vernepleierstudiet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- beskrive og vurdere hvilke deler av studiet som er sentrale
- sikre at det er ansatte med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

I første del av tilsynet i 2016 redegjorde HiM for at de fire hovedemnene i rammeplanen også utgjorde de sentrale delene av vernepleierutdanningen ved institusjonen. De sakkyndige konstaterer at HiM i det oversendte materialet viser til denne redegjørelsen. Videre uttaler HiM at institusjonen likevel velger å fremheve samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid som særlig sentrale. Det siste hovedemnet i rammeplanen, dvs. psykologisk og pedagogisk emner forutsettes ivaretatt under de tre først nevnte emnene.

På bakgrunn av HiMs redegjørelse legger de sakkyndige til grunn at HiM har førstestillingskompetanse innen de delene av studiet institusjonen selv definerer som sentrale, med ett unntak for juridiske emner. Dette emnet definerer HiM som både sentralt, viktig og vesentlig. Det er få institusjoner som har førstestillingskompetanse innen juridiske emner, og det er få institusjoner som definerer dette emnet som sentralt.

De sakkyndige merker seg at HiM selv sier at høgskolen er mindre godt dekket innen helsefag, men at HiM arbeider med å utvikle førstestillingskompetansen innenfor dette fagområdet. HiM viser til at det i alle fall er en person med førstestillingskompetanse innen dette fagområdet.

De sakkyndige konstaterer at HiM arbeider med å utvikle førstestillingskompetansen i utdanningen, men kravet om førstestillingskompetanse i juridiske emner er per i dag ikke oppfylt.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Institusjonen dokumenterer 21 publikasjoner registrert i CRISStin og viser til bidrag utover dette (fagartikler, kronikker mm) i faglige tidsskrifter og andre mediekanaler. Det beskrives også omfattende deltagelse i utviklings- og forskningsprosjekter, blant annet i samarbeid med andre høyskoler og kompetansemiljøer (NAKU). Ved drøfting av det lave antall publikasjonspoeng i fremlagte tabell (innsendt dokumentasjon/dialogmøte) viser HiM til relevans for faginnhold i studiet og undervisning som prioritet, og at de har erfaring med at publisering internasjonalt ikke ga uttelling nasjonalt. Fagmiljøet ved HiM driver FoU på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold. HiM beskriver en rekke kompetansebyggende tiltak, inkludert rekruttering og tiltak for å vedlikeholde og utvikle kompetanse i fagmiljøet. Fagmiljøet kan imidlertid styrkes ved at de får anledning til å publisere mer. Komiteen tenker her spesielt på å bekrefte bachelornivået, samt på tidligere nevnte ambisjon om utvikling av masterløp.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sikre at fagmiljøet driver forskning og faglig utviklingsarbeid som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Høyskolens egne kontaktlærere og eksterne praksisveiledere har relevant og hensiktsmessig erfaring for oppgaven som veiledere, slik det fremgår av egenrapport. Alle i fagmiljøet er interne praksisveiledere og det søkes å matche den enkeltes samlede kompetanse (faglig/teoretisk/praksis) med relevant praksisperiode. For eksterne praksisveiledere er det oppgitt at disse skal ha minimum utdanning på bachelornivå som er relevant for praksisstedet. Det er ikke beskrevet krav om formell veilederutdanning for eksterne veiledere. Høyskolen har imidlertid oppgitt at det er ønskelig med utdanning i praksisveiledning for disse, og veilederne forsøkes rekruttert inn i høyskolens egen videreutdanning i praksisveiledning. Det er vist til etablerte samarbeidsformer mellom institusjonen og praksisfeltet, men vi savner en tydeligere beskrivelse av hvilke krav som stilles til eksterne praksisveilederes formelle utdanning.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant utdanning

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HiM oppgir at de ikke har tilstrekkelig tilgang på eksterne praksisveiledere med veilederkompetanse. Videre blir det oppgitt at HiM tilbyr videreutdanning i praksisveiledning (10 studiepoeng) til eksterne praksisveiledere, men at ikke alle som per i dag er eksterne praksisveiledere ønsker å gjennomgå en slik videreutdanning. Slik HiM beskriver krav til formell kompetanse og faktisk erfaring hos de eksterne praksisveilederne, legger de sakkyndige likevel til grunn at de eksterne praksisveilederne fyller kravene i forskriften.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

8.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. HiM viser til at institusjonen er i ferd med å planlegge en ny revisjon av fagplanen for vernepleierutdanningen i tilknytning til arbeidet med implementeringen av forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

8.4 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved Høgskolen i Molde oppfyller ikke følgende vurderte krav i studietilsynsforskriften:

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse

NOKUT avslutter tilsynet, men forutsetter at institusjonen sikrer at nødvendige endringer som er påpekt i dette tilsynet, følges opp i det videre arbeidet med implementering av ny rammeplan og nye retningslinjer.

9 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Sørøst-Norge

9.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Vernepleierutdanningen ved Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) ble frem til 01. januar 2016 tilbudt av daværende Høgskolen i Telemark (HiT).

Vernepleierutdanningen ved HSN har følgende læringsutbyttebeskrivelser:

Læringsutbytte for første studieår er at studentene

- tilegner seg grunnleggende kunnskap om det vernepleiefaglige arbeids feltet og velferdsstaten i nasjonalt og internasjonalt perspektiv og kjenner rammene for egen yrkesgruppe
- har kunnskap om oppgavefordeling og samhandling mellom helse- og sosialfaggrupper, og en særlig kunnskap om vernepleiefaglig arbeid rettet mot utvikling av tjenester for mennesker med funksjonshemninger. Det vektlegges å møte brukere med empati og respekt ut fra perspektivet om likeverd uavhengig av alder, kjønn, klasse, etnisitet, kultur, livssyn og virkelighetsforståelse, og mennesker med utviklingshemning har et særlig fokus i utdanningen
- tilegner seg forståelse for betydningen av personlig kompetanse i profesjonelt arbeid, og hvordan oppfatninger av seg selv som yrkesutøver utvikles i en kulturell kontekst
- kan drøfte og begrunne faglige handlingsvalg forankret i relevant teori

Læringsutbytte for andre studieår er at studenten

- under veiledning kunne utføre miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid og pleie- og omsorgsarbeid som sikrer god livskvalitet og størst mulig grad av mestring for mennesker med funksjonsnedsettelse
- har kunnskap om de vanligste somatiske sykdommer og psykiske lidelser, forstår konsekvensene av ulike funksjonsvansker og kan utføre forsvarlig medikamenthåndtering
- kan begrunne faglige valg med utgangspunkt i relevant teori og kunne dokumentere eget arbeid. Respekt for menneskets integritet og rettigheter står sentralt

Læringsutbytte for tredje studieår er at studenten

- utvikler en forståelse av faget i et kritisk perspektiv og har en reflekterende holdning til posisjoner og yrkesutøvelser innen egen profesjon
- på selvstendig grunnlag kan utføre profesjonelt vernepleiefaglig arbeid og kan dokumentere, begrunne og kritisk vurdere arbeidet

- har et kritisk perspektiv på vernepleieres mulighet til å påvirke livsvilkår for mennesker med funksjonsnedsettelse, og har innsikt i hvordan livsvilkår påvirkes av nasjonale og internasjonale forhold
- kan initiere og delta i tverrfaglig samarbeid fra individ- til systemnivå, kan virke som premissleverandør for beslutninger i hjelpeapparatet og overfor politiske myndigheter og har forståelse for vitenskapens betydning for eget faglig arbeid
- har kjennskap til nytenkning og innovasjonsprosesser

I fagplanen er det oppgitt læringsutbyttebeskrivelser for hvert studieår og for alle emner. Læringsutbyttebeskrivelsene per studieår er ikke inndelt i kunnskap, ferdighet og generell kompetanse. Det er lagt ved egenrapporten en matrise som skal vise hvordan det overordnede læringsutbyttet henger sammen med læringsutbyttebeskrivelsene for emnene. Det ser ut til at læringsutbyttebeskrivelsene for hvert studieår er satt inn i denne matrisen, og de sakkyndige oppfatter det slik at innholdet i det enkelte emne er ment å sikre progresjon slik at kravene til sluttkompetanse i rammeplanen oppnås.

Det følger imidlertid av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) at hvert studium skal ha en overordnet læringsutbyttebeskrivelse, inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det overordnede læringsutbyttet skal vise kandidatens sluttkompetanse, og man må kunne forvente en progresjon i oppnådd kompetanse fra første til tredje studieår. Det blir misvisende om oppnådd kompetanse etter første og andre året skal inngå i beskrivelsen av kandidatens sluttkompetanse. Vår vurdering er at HSN må utarbeide en overordnet læringsutbyttebeskrivelse for hele vernepleierutdanningen.

NOKUT ba i brev datert 29. februar 2016 HSN om å ettersende en beskrivelse av overordnet læringsutbytte, samt en beskrivelse av hvordan studiets innhold og oppbygging, arbeids- og undervisningsformer, eksamens- og andre vurderingsformer er i samsvar med den totale læringsutbyttebeskrivelsen. Vi kan ikke se at HSN har ettersendt dette og heller ikke at det foreligger en overordnet læringsutbyttebeskrivelse for vernepleierutdanningen ved HSN.

HSN må derfor nå sikre at det utarbeides en læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med NKR, og NOKUT legger til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i beskrivelsen. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal i tillegg ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR. De sakkyndige mener også at HSNs læringsutbyttebeskrivelse kunne vært mer fagspesifikk.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- utarbeide en overordnet læringsutbyttebeskrivelse med utgangspunkt i NKRs overordnede deskriptorer og nivåbestemmende begreper

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HSN har gjennomført et omfattende arbeid med utvikling av en overordnet læringsutbyttebeskrivelse for vernepleierutdanningen, som er inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Høgskolen har også utarbeidet læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå. HSN viser videre i en oversendt tabell læringsutbyttebeskrivelsene for alle emnene i utdanningen. En annen tabell viser hvordan progresjonen i utdanningen sikres gjennom utformingen og sammensetningen av emnene. De sakkyndige mener at læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med NKR når det gjelder struktur med inndeling i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse og når det gjelder krav til nivå og progresjon gjennom studiet.

Det er ikke lagt ved oppdatert fagplan. De sakkyndige legger imidlertid til grunn at læringsutbyttebeskrivelsene er innarbeidet i fagplanen for aktuelle kull fra og med studieåret 2017/2018.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Vernepleierutdanningen bygger på Rammeplan for vernepleierutdanning. Rammeplanen omfatter én del som er felles for flere helse- og sosialfagutdanninger (totalt 30 studiepoeng) og én del som er spesifikk for vernepleierutdanningen. Samlet sett består utdanningen av fire hovedemner: samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid, og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. Innenfor disse fire hovedemnene består utdanningen av ti ulike emner. Hvert emne har læringsutbyttebeskrivelser knyttet til kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Teoretiske og praktiske studier integreres i løpet av studiet på en tiltalende måte. Utdanningen har tre praksisperioder. Det er også verdt å nevne at studiene ved HSN satser på å være internasjonalt orienterte ved at globale, flerkulturelle og internasjonale perspektiver er med i fagplanen. Dette ble påpekt ved institusjonsbesøket, og gir også utdanningen en spesiell profil. Studentene på vernepleierutdanningen tar bl.a. kurset kritisk refleksjon sammen med andre studenter på barnevernprogrammet.

Fagplanen viser ikke noen tydelig progresjon i studiet. Ved institusjonsbesøket kom det likevel frem at det er i gang et kvalitetsarbeid med mål om å ferdigstille ny fagplan høsten 2016, noe som innebærer at det foretas en gjennomgang av hele programmet med fokus på å tydeliggjøre den røde tråden og skape en progresjon i utdanningen.

Progresjonen i utdanningen skal sikres ved at emnene på studiet integrerer ulike perspektiver på en slik måte at det overordnede læringsutbyttet kan bli oppnådd. Det er ikke tydelig hvordan emnene

bygger på hverandre, ettersom flere av de nivåbestemmende deskriptorene mangler i fagplanen. På bakgrunn av at kritisk tenkning og forskningsbaserte arbeidsmetoder skal være en sentral del av høyere utdanning, burde det også gjøres synlig at det skjer en progresjon i dette i utdanningen. Det må på denne bakgrunn foretas en gjennomgang av emnebeskrivelsene slik at det sikres en tydelig progresjon i studiet.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

De sakkyndiges vurdering er at det er positivt at HSN bruker én eller flere av kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse til å beskrive læringsutbyttet på emnenivå. Det som må legges til, er at det må foretas en gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå etter at det overordnede læringsutbyttet på studieprogramnivå er blitt utarbeidet i overensstemmelse med NKR.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- foreta en gjennomgang av emnebeskrivelsene slik at det sikres en tydelig progresjon i studiet
- foreta en gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå etter at læringsutbyttet på studieprogramnivå er blitt utarbeidet i overensstemmelse med NKR

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HSN har utformet en tabell som på en god måte viser hvordan progresjonen i utdanningen sikres gjennom utformingen og sammensetningen av emnene. Det er også utformet en tabell med læringsutbyttebeskrivelsene for alle emnene i utdanningen, som viser at det er god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet nivå.

Vi kan ikke se at endringene er dokumentert på pensumnivå, men vurderer at når læringsutbyttebeskrivelsene er på plass, vil pensum raskt kunne oppdateres.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring og gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Det er en styrke at høyskolen sørger for stor variasjon av undervisningsformer i utdanningen. Eksempler på arbeidsformer som oppgis, er læringsgrupper, forelesninger, seminarer, ekskursjoner og

studentbedrift. Teori og praksisstudier veksler i løpet av utdanningen. Et spennende innovativt eksempel som blir nevnt, er innovasjonscamper der studenter fra andre studier (sykepleier og barnevern) jobber sammen om case som hentes fra praksisfeltet. Det er også positivt at det understrekes at det pågår et arbeid med e-læring i utdanningen, og eksempler som nevnes er streamede forelesninger og 'flipped classroom'. En annen sterk side er at arbeidsformene i utdanningen oppmuntrer til selvstendig tenkning, kritisk refleksjon og problembasert læring.

Vår vurdering er at arbeids- og undervisningsmetoder er godt tilpasset utdanningen, men i og med at overordnet læringsutbytte mangler, er det vanskelig å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsmetoder fullt ut er egnet for å oppnå læringsutbyttet. Det forutsettes at HSN vurderer om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbyttedeskrivelsen utformes på nytt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbyttedeskrivelsene utformes på nytt

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det er en styrke at forskjellige eksamens- og vurderingsformer brukes under utdanningen. Av tabellen som er med i rapporten, går det frem at det er individuelle vurderingsformer som er vanligst i studiet. Digital eksamen testes og brukes på utdanningen med gode resultater.

Bacheloroppgaven skrives i grupper på tre til fire studenter, men det gis også mulighet til å skrive alene. Til bacheloreksamen inngår det også en muntlig individuell del for å sikre at studenten oppnår læringsutbyttet.

En overordnet refleksjon fra de sakkyndige er spørsmålet om hvordan HSN kan forsikre seg om at alle studentene oppnår NKRs overordnede læringsutbytte for bachelornivået når eksamensarbeidet utføres i grupper på flere studenter.

De sakkyndiges vurdering er at de anførte eksamensordninger og andre vurderingsformer er godt tilpasset utdanningen som helhet. I og med at det er slått fast at det må utarbeides en overordnet læringsutbyttebeskrivelse for hele utdanningen og at det må gjennomføres en revidering av emnebeskrivelsene, er det behov for å vurdere om eksamensordninger og vurderingsformer også bør tilpasses det overordnede læringsutbyttet. Det er også behov for å reflektere over hvordan utdanningen

kan kvalitetssikre at læringsutbyttet oppnås når flere studenter (flere enn to) skriver sitt arbeid sammen. Dette gjelder selv om det gjennomføres individuell muntlig høring.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om eksamensordninger og vurderingsformer må tilpasses etter at de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene har blitt revidert
- reflektere over hvordan man i utdanningen kan sikre seg at overordnede deskriptorer for bachelornivået oppnås når flere enn to studenter skriver arbeidet sammen i grupper

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Det går frem at man i utdanningen har gode forbindelser og samarbeidsavtaler med ulike partnere i offentlig sektor innenfor stat og kommune, private og frivillige organisasjoner, og kompetansesentre – for eksempel Senter for omsorgsforskning og SIESAM – senter for sosialt entreprenørskap, innovasjon og samskaping. I de prosjektene som pågår i samarbeid med praksisfeltet, er det et tydelig fokus på innovasjon og entreprenørskap, noe som styrker den faglige relevansen for arbeidslivet. Utdanningen søkes tilpasset praksisfeltet bl.a. gjennom samarbeidsavtaler, praksisstudier, prosjekter, deltakelse fra praksisfeltet ved fagrevisjon, studentråd etc.

Det kommer også frem at videre studier kan være master i forebyggende arbeid med barn og unge, master i helsefremmende arbeid, og master i klinisk helsearbeid ved HSN.

De sakkyndiges vurdering er at studiet har flere forskjellige arenaer der det skjer et samarbeid mellom praksis og lærere/studenter, noe som bidrar til å sikre studiets relevans for arbeidslivet og/eller videre studier. De sakkyndige er imidlertid usikre på hvor systematisk innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er. Det er imidlertid et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra avtakerfeltet, og vi har valgt å oppfordre til at innhenting av informasjon fra avtakere settes i system, slik at det sikres at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

HSN bør reflektere over hvordan de kan kvalitetssikre at bachelornivået blir oppnådd i utdanningen slik at studentene forberedes også til videre studier på mastergradsnivå (se punkt 2.2 og 2.3).

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet komplisert, ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner om en rekke ulike virksomheter som

skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå, og det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er en allmenn utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved HSN godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdig utlærte/utdannede vernepleiere etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- utvikle et mer systematisk samarbeid med avtakere/partner i praksisfeltet og/eller arbeidsgivere for å innhente informasjon og kunnskaper som sikrer utdanningens relevans for yrkeslivet
- kvalitetssikre bachelornivået, som er en forutsetning for at studenten har tilstrekkelige kunnskaper til å begynne på en mastergrad

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Det går frem av egenrapporten at studentene kommer i kontakt med forskning i utdanningen ved at bl.a. forskere underviser i sin egen forskning, og gjennom vitenskapelige artikler på pensumlistene i ulike emner innenfor programmet. Det fremgår av egenrapporten at HSN arbeider med å utvikle det internasjonale miljøet og forskningen ved instituttet ut fra en samlet modell.

Det mangler imidlertid en konkret beskrivelse i egenrapporten av hvordan forskningen er integrert i det pedagogiske arbeidet, og på hvilken måte utdanningen er forskningsbasert. Det finnes en del internasjonale vitenskapelige artikler på pensum som har fokus på kulturelle perspektiver, noe som reflekterer en bevissthet om at disse perspektivene er betydningsfulle og beriker studiet. Dette styrker profileringen for HSN.

Studentene får øvelse i å granske og vurdere vitenskapelige artikler, men litteraturlistene for de ulike emnene inneholder samlet sett få internasjonale vitenskapelige artikler. Dette betyr at studentene har begrensede muligheter for å øve tilstrekkelig på å lese og kritisk granske internasjonale vitenskapelige artikler og nyttiggjøre seg det internasjonale forskningsfeltet innenfor rammen av utdanningen.

Videre må det reflekteres over innholdet i vitenskapelig metode, slik at både kvalitative og kvantitative perspektiver ved metodikk blir inkludert i utdanningen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- foreta en gjennomgang av innhold og opplegg i vitenskapelige metode for å sikre at både kvalitative og kvantitative metoder er en del av utdanningen

Høyskolen bør:

- foreta en gjennomgang av alle pensumlister i utdanningen og legge til flere internasjonale vitenskapelige artikler på programmets ulike emner

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige konstaterer at HSN har foretatt en gjennomgang av innholdet i vitenskapelige metode i hele utdanningen. Vitenskapelig metode er lagt inn i læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet nivå og på emnenivå. Fra emne til emne skjer det en gradvis fordypning med progresjon innen vitenskapelig metode. Det er en tydelig kobling til praksis. Kravet er oppfylt selv om de sakkyndige også her gjerne skulle sett hvordan læringsutbyttebeskrivelsene er implementert gjennom valg av litteratur på pensumlisten.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Farmakologiundervisningen utgjør 24 timer og medikamentregningen ni timer, til sammen 33 timer undervisning. Sykehusapoteket står for undervisningen. I tillegg til dette finnes det relevante øvelser som studentene selv arbeider med. Forventet egeninnsats i tillegg til undervisningen er 48 timer. Studentene henter sine kunnskaper i legemiddelhåndtering gjennom lærerstyrt undervisning og gjennom studentaktive læringsformer. Det finnes også et simuleringssenter der studentene skal ha seks ukers obligatorisk undervisning og ferdighetstrening. Emnet avsluttes med en klinisk ferdighetstest som må bestås før studentene kan gå ut i praksis i pleie- og omsorgssektoren.

I løpet av 2016 tester HSN eksamen i medikamentregning via digitale verktøy, og det er positivt. Eksamen blir gjennomført med flervalgsspørsmål. Studentene kan gå opp igjen til eksamen i delen om medikamentregning tre til fire ganger. Det er krav om en 100 % riktig besvarelse for denne eksamenen, som er individuell. For farmakologidelen er det krav om 60 % riktige svar.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men de sakkyndige ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuell med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Vi ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

De sakkyndiges vurdering er at arbeids-, undervisnings- og vurderingsformene i farmakologi og medikamentregning ellers er tilpasset utdanningen.

Er antall undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig og tilpasset vernepleierutdanningen?

Etter vår vurdering er undervisningen med 24 timer i farmakologi og 9 timer i medikamentregning tilstrekkelig. I tillegg kommer relevante øvelser og egen arbeidsinnsats tilsvarende 48 timer.

Hva er antall eksamensforsøk som tilbys og hvor stor andel av svarene som må være korrekte for at eksamen i henholdsvis farmakologi og medikamentregning kan gi bestått karakter?

Det er rimelig at studentene får tre til fire forsøk i medikamentregning. 100% riktig er kriteriet for godkjent. En refleksjon som de sakkyndige har gjort seg, er om det å kunne velge flervalgsspørsmål til eksamen er riktig vei å gå for å sikre kvalitet og garantere at samtlige studenter kan utføre korrekte vurderinger og utregninger i medikamentregning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter både i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner
- vurdere om flervalgsspørsmål, som brukes til eksamen i medikamentregning, sikrer kvaliteten på studentenes kunnskaper i medikamentregning

9.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Kompetansen til lærerne ved utdanningen er tverrvitenskapelig med fokus på helsefaglig, pedagogisk og sosialfaglig kompetanse. Det skjer et samarbeid mellom lærerne innenfor rammen av de ulike emnene. Institutt for sosialfag tilbyr også barnevernspedagogutdanning og vi ser det som positivt at personer i dette fagmiljøet også underviser i vernepleierutdanningen. En prioritering som HSN gjør, er at lærere med profesjonsutdanning underviser i kjerneemnene på vernepleierutdanningen. Førstestillingsnivået innen vernepleierutdanningen ser fra siste innsendte tabell ut til å være ca. 38 % av fagmiljøet, av disse er det tre professorer og én dosent, tre førsteamanuenser og fem førstelektorer. Psykologer fra praksisfeltet har bistillinger ved HSN. Flere timelærere er også involvert i utdanningen. Et kompetanseutviklingsprogram er utviklet for å løfte vernepleiere til førstenivå.

Den samlede kompetansen er tilpasset studiene med balanse mellom profesjons- og disiplin kompetanse.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Det er totalt 16,29 årsverk fordelt på ca. 30 personer. Høsten 2015 var det registrert 156 heltidsstudenter og 64 deltidsstudenter ved studiet. Dette innebærer at det er ca. 14 studenter per faglige årsverk. Dette antallet ligger omtrent på gjennomsnittet for de utdanningene som er blitt vurdert.

De sakkyndiges vurdering er at det er en utfordring for HSN å høyne den vitenskapelige kompetansen med flere lærere som har en ph.d.-grad innen vernepleie. Det er også viktig å rekruttere flere nylig disputerte, og forskningsvirksomheten må utvikles. En stor del av lærernes forskningstid har gått med til å kvalifisere seg til førstelektor, ettersom strategiske satsninger er gjennomført for å øke kompetansen blant lærerne på instituttet. I 2010 ble det ifølge egenrapporten produsert fem vitenskapelige publikasjoner på instituttnivå, og i 2014 var antallet åtte. Det ser imidlertid ut som om publikasjoner er oppgitt for hele instituttet og ikke bare for vernepleiermiljøet.

For å bygge opp forskningsmiljøet bør fagmiljøet styrkes med flere lærere med ph.d.-grad, og strategiske satsninger bør settes i gang for kompetanseheving.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- utarbeide strategier som sikrer lærerkompetanse med flere personer som har ph.d., som i sin tur sikrer det akademiske nivået på utdanningen

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Det går tydelig fram av egenrapporten og ved institusjonsbesøket at HSN har mange forskjellige nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere både innen utdanning og forskning. Følgende eksempler på nordiske og internasjonale nettverk er oppgitt i rapporten: HSN er koordinator for Nordplus-nettverket - Nordisk kulturnettverk, videre er HSN medlem av Nettverket SocNet 98 som er et Erasmus-nettverk, og har avtale med Tanzania, India og Ghana. Ulike aktiviteter som er internasjonalt orientert gir utdanningen globale, flerkulturelle og internasjonale perspektiver, noe som blant annet viser seg ved at det er en del engelskspråklig litteratur. HSN har utviklet og økt muligheten for studenter og lærere til å gjennomføre internasjonal utveksling de siste årene.

Samarbeidet og de internasjonale nettverkene som angår studiet, kommer studentene og utdanningen til gode. En måte å øke internasjonaliseringen i utdanningen på er å tilføre flere vitenskapelige artikler med utgangspunkt i ulike kulturelle kontekster, noe lærestedet også påpeker i egenrapporten. Se tidligere synspunkt om å legge til flere vitenskapelige artikler på pensumlistene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

HSN viser til at hele utdanningen er sentral. Dette betyr så langt de sakkyndige kan forstå at alle fire hovedemner med tilhørende delemner anses som sentrale, dvs. samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid, og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. Det skal være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at alle rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av vernepleierstudiet. Det må imidlertid kunne diskuteres om alle hovedemnene er like sentrale deler av studiet – med tilhørende krav til førstestillings-

/forskerkompetanse i de aktuelle emnene. HSN må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i vernepleierstudiet ved institusjonen.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

HSN oppfylder kravene som stilles om 50 % hovedstilling og kravet om at minst 20 % av det samlede fagmiljøet skal være ansatte med førstestillingskompetanse. Som tidligere nevnt under punkt 3.1 er kompetansen blant lærerne på utdanningen tverrvitenskapelig og inneholder så vel helsefaglig og pedagogisk som sosialfaglig kompetanse. HSN har i egenrapporten oppgitt at alle deler av studiet er sentrale. Dette innebærer at det er krav til førstestillingskompetanse i alle fall i alle hovedemnene, også for eksempel i juss. Så langt de sakkyndige kan vurdere har HSN førstestilling innen alle emnene som anses som sentrale med unntak av juridiske emner.

En satsing som HSN gjør er et kompetanseutviklingsprogram for lærere som allerede har startet, for å øke andelen lærere med vernepleierbakgrunn på første nivå. Institusjonen må også satse på å ansette flere lærere med høy vitenskapelig kompetanse.

Konklusjon

Nei, studiet oppfylder ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- beskrive og begrunne hvilke emner som anses som sentrale deler av studiet
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HSN viste i forbindelse med første del av tilsynet i 2016 til at alle hovedemnene i rammeplanen for vernepleierutdanning er sentrale deler av studiet. HSN viser i denne runde til at disse delene av studiet er sentrale: vernepleiers rammer og vilkår, vernepleieres profesjonelle kompetanse som autorisert helsepersonell, systematisk vernepleiefaglig arbeid og samskaping, innovasjon og sosialt entreprenørskap. Dette valget er utførlig begrunnet i den oversendte dokumentasjonen.

HSN har oversendt en tabellarisk oversikt som viser hvordan disse delene er dekket av fagpersoner med førstestillingskompetanse. HSN har vært gjennom en fusjon mellom to høyskoler og vernepleierutdanningen er nå lagt til Institutt for helse-, sosial- og velferdsvitenskap under Fakultet for helse- og sosialvitenskap. Det kan se ut til at utdanningen tjener på å bli del av et større faglig miljø. De sakkyndige mener at den oversendte dokumentasjonen viser at HSN nå oppfylder kravet til førstestillingskompetanse. HSN påpeker at det ikke er fagpersoner med vernepleierbakgrunn blant de førstestillingskompetente, men at dette er noe institusjonen jobber med.

Konklusjon

Ja, studiet oppfylder vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Et viktig utgangspunkt er oppbyggingen av et FoU-miljø rundt utdanningsprogrammene på instituttet. På bakgrunn av HSNs globale og interkulturelle profil, satser de på å bygge opp FoU innrettet mot befolkningens mangfold når det gjelder etnisk bakgrunn, funksjonsevne og seksuell orientering. I egenrapporten på side 20 nevnes flere ulike forsknings- og utviklingsprosjekter som styrker HSNs profil, og som vitner om et omfattende samspill mellom forskjellige aktører i kommunen og som har betydning for utdanningene. Som tidligere beskrevet utgjør den vitenskapelige produksjonen hos lærerne i 2010 fem publikasjoner og i 2014 åtte publikasjoner. Publikasjonspoengene har økt fra 8,4 i 2013 til 14,6 i 2014. Som nevnt tidligere ser det imidlertid ut til at publikasjoner er nevnt for hele instituttet og ikke bare for vernepleiermiljøet.

De sakkyndige peker på at HSN har utfordringer når det gjelder å øke forskningsproduksjonen og å bygge opp forskningen rundt utdanningen. Det fremkom ved institusjonsbesøket at HSN har begynt å organisere forskningsgrupper for bl.a. å sikre forskningsbaseringen av utdanningen.

HSN har levert samme publikasjonstabell for både vernepleier- og barnevernspedagogutdanningen. Det er derfor vanskelig å avgjøre om fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid er på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- foreta en gjennomgang av hvordan forskningen skal utvikles og organiseres slik at forskningsaktiviteten kan øke

Om krav til ny dokumentasjon

HSN må legge frem dokumentasjon på igangsatte tiltak og en fremdriftsplan for forskning og økt vitenskapelig publisering.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige viser til at HSN beskriver at FoU-aktiviteten som er knyttet til vernepleierutdanningen er organisert som temaer som er relevante for fremtidig tjenesteutøvelse. Institutt for helse-, sosial- og velferdslag er organisert i forskningsgrupper og har bl.a. opprettet følgende arenaer for utvikling av

ideer, diskusjoner av forskningsarbeid og forskningssøknader: VETUG (Velferdstjenester til utsatte grupper) og VELFERDSSTATENS TRANSFORMASON (seminarrekke med bokutgivelser).

Arbeidet i disse gruppene ledes av tre professorer, og et sentralt mål er å øke arbeidet med sampublisering mellom junior- og seniorforskere ved instituttet. HSN viser at det er satt i gang tiltak og det er levert en realistisk fremdriftsplan som vil kunne bidra til utvikling av forskningsaktiviteten. De sakkyndige anser dermed kravet som oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfylder vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

For å sikre erfaring fra praksisfeltet er det viktig å rekruttere lærere som er vernepleiere og har klinisk erfaring. Det eksisterer et nært samarbeid med praksis, noe som kommer studentene til gode i utdanningen, og dette er tatt opp i punkt 3.2. Ettersom utdanningen er tverrfaglig og det tverrprofesjonelle samarbeidet preger utdanningen, er det flere ulike profesjoner med akademiske meritter som kan være aktuelle ved nyansettelser av lærere. Som eksempler kan vi nevne sykepleiere, sosionomer, samfunnsvitere, pedagoger og psykologer. Fra institusjonsbesøket og basert på egenrapporten, går det fram at fagmiljøet har kompetansen som kreves. Det fremkommer at eksterne praksisveiledere skal ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet, men det er ikke oppgitt i egenrapporten hvilken formell kompetanse HSN krever av eksterne praksisveiledere.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant kompetanse

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

HSN viser til at det følger av gjeldende fagplan at eksterne praksisveiledere skal ha utdanning på minimum høgskolenivå, og om mulig dokumentert veilederkompetanse.

HSN viser til at høgskolen har etablert prosjektet HSN profesjon. Prosjektet har som mål å etablere et tettere samarbeid mellom utdanning og yrkesfelt, både når det gjelder utdanning og FoU. Prosjektet skal synliggjøre krav til kompetanse for praksisveiledere. Selv om det ikke går eksplisitt frem av det oversendte materialet, forutsetter de sakkyndige at det er krav om minimum høgskolenivå innen

relevant helse- og sosialfaglige område. De sakkyndige legger dermed til grunn at HSN stiller krav til relevant kompetanse hos eksterne praksisveiledere.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

9.3 *Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen*

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. Så vidt de sakkyndige kan se, så har ikke institusjonen så langt vurdert de sakkyndiges anbefalinger for utviklingen av utdanningen utover det som fremkommer av påleggene i rapporten. Her har imidlertid HSN gjort et omfattende arbeid med å revidere studieplanen.

9.4 *Samlet konklusjon*

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved HSN oppfyller alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

10 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Høgskolen i Østfold

10.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Kandidaten har etter fullført bachelor i vernepleie ved Høgskolen i Østfold (HiØ) følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Kandidaten

- kan beskrive fysisk og psykologisk normalutvikling, utviklingsforstyrrelser og somatiske symptomer og kan identifisere personers ressurser og hjelpebehov
- kan beskrive grunnleggende anatomi og fysiologi og de vanligste sykdommene, herunder psykiske helseplager
- kan redegjøre for de generelle forvaltningsrettslige prinsippene
- kan identifisere og diskutere relevante normative premisser for yrkesutøvelsen
- kan redegjøre for antidiskriminering og kan identifisere utstøting og stigmatisering og forebygge stigmatisering, samt redegjøre for inkludering og kulturforståelse
- kan beskrive og utdype emner fra familiesosiologi, arbeidslivssosiologi, avvikssosiologi, sosial nettverksteori og medisinsk antropologi
- kan beskrive hvordan samfunnsmessige endringer og politiske prioriteringer påvirker arbeidet med barn, unge, voksne og eldre med nedsatt funksjonsevne
- kan beskrive ulike påvirkningskanaler og hvordan kanalene benyttes til å påvirke politiske prioriteringer og administrative beslutninger

Ferdigheter

Kandidaten

- kan iverksette systematiske miljøtiltak og rehabiliteringstiltak basert på systematisk empiri og kritisk tenkning. Tiltakene skal ta utgangspunkt i tjenestemottakerens verdier og ønsker og kandidaten kan begrunne, dokumentere, kvalitetssikre og evaluere eget arbeid
- kan vise empati og respekt i møte med brukere og samarbeidspartnere, kartlegge brukeres verdier, ønsker og beslutningskompetanse, og tilrettelegge for tverrprofesjonelt samarbeid og for brukermedvirkning i den utstrekning dette er faglig og moralsk forsvarlig

- kan iverksette tiltak med henblikk på forebygging, bedring av helsetilstand, inkludert korrekt medikamenthåndtering og utføre grunnleggende pleie og omsorg til mennesker som ønsker og har behov for det
- kan utøve juridisk og faglig skjønn ved anvendelse av relevante lover og gjennomføre saksbehandling i tråd med lovverket
- kan utføre systematisk opplæring, rådgivning og veiledning
- har ferdigheter i kommunikasjon, samtale-, samhandlings- og samarbeidsferdigheter, og har evne til å mestre direkte relasjoner og vanskelige situasjoner, i tillegg til grunnleggende veiledningsferdigheter
- kan gjennomføre systematisk empirisk basert utviklingsarbeid, miljøarbeid og opplæring i direkte arbeid med personer med nedsatt funksjonsevne
- kan tilrettelegge for dagliglivets aktiviteter og andre aktiviteter som bidrar til at personen lever et liv i tråd med sine verdier – livsløpsperspektivet er sentralt

Generell kompetanse

Kandidaten

- har personlig kompetanse som omfatter evne til vurdering av egen yrkesutøvelse, respekt, empati og evne til å ta et brukerperspektiv i møte med personer som er i behov av bistand
- har faglig kompetanse som innebærer forskningsbasert kunnskap, erfaringsbasert kunnskap og brukerkunnskap om barn, unge, voksne og eldre personer, deres helse, omsorgs, utviklings- og læringsbehov
- har endringskompetanse som omfatter handlingsdyktighet i tråd med individets utvikling, endringer i teoritilfang, forskning og endringer i tråd med samfunnsutviklingen
- har etisk kompetanse som omfatter evne til å identifisere og vurdere etiske problemstillinger og anvende normativ etikkteori i yrkesutøvelsen og utvise reflektert dømmekraft i ulike verdi- og konfliktspørsmål

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser. Det enkelte studium skal ha en læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med NKR. Beskrivelsen skal i tillegg være fagspesifikk, dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium gjennom å lese læringsutbyttebeskrivelsen på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Læringsutbyttebeskrivelsen for bachelor i vernepleie ved HiØ avviker på flere områder fra NKR:

Kunnskap

Her mangler flere deskriptorer fra NKR. Samtlige deskriptorer som dekker FoU, slik som oppdatering av kunnskap osv., er utelatt. Dette gjelder for eksempel «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet», «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet», og «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet». Dette er begreper som markerer at det aktuelle studiet er på bachelorgrads nivå. Samlet sett kan kulepunktene under kategorien kunnskap imidlertid anses for å dekke «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet».

Ferdigheter

Her mangler flere deskriptorer fra NKR. Deskriptorer som dekker FoU, refleksjon og informasjonsinnhenting er i liten grad tatt med i læringsutbyttebeskrivelsen. Beskrivelsen inneholder likevel formuleringer som kan synes å dekke deler av innholdet i deskriptorene under denne kategorien. Det er imidlertid uklart hva som for eksempel ligger i begrepet kritisk tenkning i «kan iverksette systematiske miljøtiltak og rehabiliteringstiltak basert på systematisk empiri og kritisk tenkning. (...)».

NKR's deskriptorer «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg», «kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling» og «kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere den under veiledning» mangler. Sist nevnte deskriptor kan imidlertid delvis gjenfinnes under generell kompetanse (første kulepunkt).

Generell kompetanse

Her mangler også flere deskriptorer, og selv om det er læringsutbyttebeskrivelser her knyttet til forskningsbasert kunnskap og etiske problemstillinger, er det ingen beskrivelser knyttet til innovasjon. Deskriptorene «kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer», «kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis» og «kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser» mangler. Videre er det utydelig om studentene etter endt studium «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer».

Læringsutbyttebeskrivelsen på studieprogramnivå er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i henhold til NKR. De nivåbestemmende begrepene i NKR er imidlertid i liten grad brukt. Det er derfor vanskelig å gjenfinne det akademiske nivået som viser at det beskrevne studiet er et bachelorgradsstudium (nivå 6).

Det er sentralt at studentene på bachelorgradsnivå lærer å se sammenhengen mellom utdanning, forskning og profesjonell praksis, og at de lærer å innhente, kritisk vurdere og anvende forskning og kritisk tenkning i utførelse og utvikling av egen praksis. På tross av manglene i læringsutbyttebeskrivelser, kom det tydelig frem i dialogen under institusjonsbesøket at disse elementene er på plass i vernepleierutdanningen ved HiØ. Dette bør derfor fremgå tydeligere i læringsutbyttebeskrivelsen på studieprogramnivå, og læringsutbyttebeskrivelsen må tilpasses bachelornivået slik dette er beskrevet i NKR på disse punktene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høyskolen må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelsen slik at alle deskriptorene i NKR ivaretas
- konkretisere og justere innholdet i læringsutbyttebeskrivelsen der den er uklar

- tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6) i formuleringen av læringsutbyttebeskrivelsen

Om krav til ny dokumentasjon

I dette tilsynet har NOKUT vurdert at noen må-punkter ikke må imøtekommes av institusjonene fordi Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med en felles innholdsdel for alle utdanningene og nye retningslinjer for de enkelte utdanningene. KD ønsker blant annet en nasjonal samordning av læringsutbyttebeskrivelsene for BSV utdanningene. Det er derfor lite hensiktsmessig at hver institusjon skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Det innebærer at Høgskolen i Østfold ikke må imøtekomme må-punkter om endring av overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Det følger av egenrapporten at bachelor i vernepleie ved HiØ er organisert i tverrfaglige emner der de ulike hoved- og delemner fra rammeplanen inngår. Alle emner er obligatoriske og alle emner må tas i oppsatt rekkefølge. Studiet består av teoretisk fagkunnskap og erfaringsbasert kunnskap. I tillegg kommer relasjonskompetanse. Disse forenes og utvikles i samspill med både teori- og praksisstudier. Bachelor i vernepleie består av følgende emner:

- Samfunnsvitenskapelige og juridiske emner
- Psykologiske og pedagogiske emner
- Helsefaglige emner
- Miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid.

Undervisningen starter med innføring i sentrale disiplindefag som utdanningen bygger på. Studentene presenteres for stadig mer sammensatte problemstillinger innen disse temaene.

I egnevalueringen beskrives alle emnene kort. Det er lagt ved en tabell som viser hvordan de ulike emnene, og læringsutbyttebeskrivelsene i disse, bidrar inn i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen. Studiets innhold og oppbygning fremstår som god og godt tilpasset til den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Det er god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og læringsutbyttebeskrivelsen på studieprogramnivå. Som påpekt over så er det imidlertid mangler i beskrivelsen på studieprogramnivå, og dette gir følgefeil på emnenivå. Komiteen får likevel et klart inntrykk at flere av manglene i læringsutbyttebeskrivelsen på studieprogramnivå representerer elementer i studiet som allerede er på plass i emnene. Det HiØ gjør gjennom studiet for å sikre

progresjon og utvikling av kritisk tenkning og en forskningsbasert arbeidsmetodikk, kan med fordel komme tydeligere frem i læringsutbyttebeskrivelsene på både emne- og studieprogramnivå.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- synliggjøre sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emne- og studieprogramnivå
- sikre bachelorgradsnivået gjennom forskningsbasering både på emne- og studieprogramnivå

Om krav til ny dokumentasjon

HiØ må dokumentere gjennom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå at bachelorgradsnivået slik dette er beskrevet i NKR nivå 6, er sikret i studiet.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige konstaterer at HiØ har foretatt en gjennomgang og revisjon av læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå, og revidert emnebeskrivelsene for fire emner, jf. revidert fagplan. Det følger av planen at den gjelder fra og med studieåret 2017/2018.

De sakkyndige viser til at dette arbeidet på en god måte har bidratt til å tydeliggjøre innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen, og dermed til at bachelorgradsnivået synliggjøres i fagplanen.

Studentene får på dette grunnlag et tydelig insitament til å utvikle evne til kritisk tenkning og en forskningsbasert arbeidsmetodikk.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Egenrapporten gir en god og overbevisende innføring i de ulike arbeids- og undervisningsformene som gis, deretter beskrives valg av arbeids- og undervisningsformer emne for emne. Eksempler på arbeids- og undervisningsformer er forelesninger, gruppearbeid, seminar, ferdighetstrening, veiledning

i grupper samt praksisstudier. Dette blir i tillegg illustrert med eksempler på hvordan og hvorfor ulike arbeids- og undervisningsformer er brukt for å oppnå ulike læringsutbyttebeskrivelser. Det synes å være stor grad av obligatorisk fremmøte i dette studiet. Presentasjonen av dette i egenrapporten gan et godt inntrykk som ble ytterligere forsterket gjennom institusjonsbesøket. En samlet vurdering av arbeids- og undervisningsformene viser at disse er godt tilpasset utdanningen, men i og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsen, er det vanskelig å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om det er behov for å endre arbeids- og undervisningsformene når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurderinger

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det fremgår av egenrapporten at HiØ ved bachelor i vernepleie benytter varierte eksamensordninger og andre vurderingsformer. Egenrapporten gir først en innføring i de ulike vurderingsformene som gis, deretter beskrives valg av vurderingsformer emne for emne, med begrunnelse for valg av den aktuelle vurderingsformen opp mot de ulike læringsutbyttebeskrivelsene. Eksempler på vurderingsformer er arbeidskrav, gruppenotater, individuelle notater, sluttevaluering i form av individuell hjemmeeksamen og skriftlig skoleeksamen og bachelorgradsoppgave. Egenrapporten på dette punktet er overbevisende og gjennomarbeidet på dette punktet, og dette inntrykket ble ytterligere forsterket gjennom institusjonsbesøket.

En samlet vurdering av vurderingsformene viser at disse er godt tilpasset utdanningen, men i og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsen, er det vanskelig å vurdere hvorvidt vurderingsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet.

Komiteen stiller også spørsmål ved hvorvidt gruppebesvarelse er en egnet form for vurdering av oppnådde læringsutbytte når det gjelder bachelorgradsoppgaven, noe som i hovedsak er knyttet til individuelle mål. For øvrig er bacheloroppgaven ved bachelor i vernepleie ved HiØ et eksempel til etterfølgelse når det gjelder at studentene deltar i hele forskningsprosessen, fra identifisering av en problemstilling i praksis og frem til vitenskapelig formidling, for eksempel via en fagartikkel.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere bacheloroppgavens arbeids- og evalueringsform for å sikre at læringsutbyttet oppnås for den enkelte
- vurdere om det er behov for å endre arbeids- og undervisningsformene når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Relevans i studiet sikres gjennom at ansatte i fagmiljøet deltar i ulike råd, utvalg og arenaer med deltakere fra avtakerfeltet. På nasjonalt nivå skjer dette gjennom profesjonsråd for vernepleierutdanning, på ledernivå gjennom Advisory Board, og med representanter fra praksisfeltet både gjennom fagråd og koordinatorforum/praksisforum. Fagrådet møtes fire ganger i året. Det har som ansvarsområde å arbeide med utvikling av studieplaner med særlig fokus på læringsutbyttebeskrivelser, innhold i studiene, utvikling av metode for veiledning og vurdering av praksisstudier. Vernepleierutdanningen har i tillegg prosjekter med samarbeidsmidler, prosjekter i samarbeid med praksis, bruk av eksterne forelesere, og kontakt med praksisveiledere og vurdering av studenter som virkemidler for en godt forankret kontakt med avtakerfeltet.

En samlet vurdering tilsier at vernepleierutdanningen har gode møteplasser og strukturer for samarbeid med avtakerfeltet som sikrer studiets relevans for arbeidsliv. Fagmiljøet legger i tillegg vekt på å utdanne funksjonsdyktige vernepleiere som kan anvende en forskningsbasert arbeidsmetodikk i sin profesjonsutøvelse. Dette ble bekreftet også av studentrepresentantene. I sum er inntrykket at HiØ har godt etablerte arenaer for systematisk kontakt med avtakerfeltet, som sikrer en kontinuerlig utvikling og tilpasning av studiets relevans.

Studiet er relevant for videre studier, men vi viser til vår vurdering hvor det fremkommer at de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene ikke gjenspeiler bachelornivået slik dette fremkommer i NKR. For at studiet skal fremstå som om det er på et nivå som kvalifiserer til videre studier, må læringsutbyttebeskrivelsene endres slik at den vitenskapelige forankringen og studiets kobling til forskning komme tydeligere frem.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet er generelt sett komplisert, ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner en rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning

på bachelornivå. Det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er generelt en almen utfordring. Det er vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved HiØ godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdige utlærte vernepleiere etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- kvalitetssikre bachelornivået i utdanningen som forutsetning for at studentene skal ha tilstrekkelige kunnskaper til å påbegynne en mastergrad og en eventuell påfølgende ph.d.-utdanning

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

HiØ gir en god, reflektert og overbevisende beskrivelse av betydningen av koblingen mellom institusjonens FoU-arbeid og studentenes møte med dette i forskningsbasert undervisning i enkelt emner. I egenrapporten gjøres det rede for hvordan studentene møter forskning- og utviklingsarbeid i emne for emne, og dermed gjennom studiet. Studentene utvikler forståelse av sammenhengen mellom forskning og profesjonell praksis, og en bevissthet om hvordan forskning kan bidra til kritisk tenkning i utførelsen av egen praksis. Studentene møter et forskningsaktivt fagmiljø på høyskolen, og får innblikk i forskning gjennom det læringsarbeidet som studiet legger opp til, samt ved deltakelse i ansattes FoU-arbeid. Det legges gjennom studiet vekt på å lære å lese og vurdere vitenskapelige artikler, trene på kritisk lesing av slike tekster og fremlegge vurderingen i seminarer. Studentene starter forarbeidet til bacheloroppgaven i praksis og skriver bacheloroppgaven som en vitenskapelig artikkel. For dette opplegget fikk fagmiljøet ved vernepleierutdanningen utdanningskvalitetsprisen i 2015. I sum vurderes koblingen mellom studiet og forskning til å være svært god slik den er beskrevet i egenrapporten, og dette inntrykket ble bekreftet gjennom institusjonsbesøket.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Farmakologi – Generell farmakologi er en integrert del av emnet Fysisk helse som går høsten andre studieår, hvor forelesninger og selvstudier er valgt som læringsformer. Innføring i spesiell farmakologi blir ivarettatt i et senere emne i sykdomslære og behandling, hvor varierte arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer benyttes. For eksempel benyttes forelesninger, inkludert fleksibel forelesning/mediasite, seminarer, ferdighetstrening og selvstudier. Ferdighetstreningen i farmakologi foregår i det påfølgende praksisemnet.

Legemiddelregning – det benyttes varierte arbeids- og undervisningsmetoder som forelesninger, nettstøttede studier, demonstrasjon, ferdighetstrening, seminarer, gruppearbeid og selvstudier. Bredden og variasjonen i læringsformer er valgt bevisst for å motivere til mengdetrening over forholdsvis kort tid. En av de ansatte har utarbeidet et spill (STIP) i medikamentregning som blir benyttet og også produsert og solgt til andre høgskoler. Eksamenstreningsmaterialet KLIKK benyttes også. Det består av øvingsoppgaver med fasit, et veiledningshefte til øvingsoppgavene og en regneblokk med viste utregningsmåter («formler»). KLIKK er utarbeidet av to ansatte ved HiØ. Studentene opplyses om MOOC, APP og andre læremidler i medikamentregning ved oppstart av emnet, noe som gir en mulighet til å komme i gang tidlig. I sum vurderes arbeids-, -undervisnings- og vurderingsformer å være tilpasset vernepleierutdanningen.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men de sakkyndige ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuelt med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Vi ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skiller mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

Er antallet undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig, og er undervisningen tilpasset vernepleierutdanningen?

Det gis fire timer undervisning i generell farmakologi, i tredje semester. Medikamentregning og legemiddelhåndtering er tildelt 15 undervisningstimer. I tillegg tilbys to undervisningstimer i forkant av andre og tredje forsøk. Studentene introduseres for medikamentregning allerede våren i første studieår. De sakkyndige mener at antall undervisningstimer synes å være tilstrekkelig, da også sett i lys av øvrige hjelpe- og virkemidler som sikrer mengdetrening i medikamentregning.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

Generell farmakologi er en integrert del av emnet Fysisk helse, og inngår i individuell skriftlig eksamen på fem timer. I samsvar med forskrift om eksamen og studierett ved HiØ tilbys tre

eksamensforsøk. Legemiddelregning: to timers skriftlig prøve, tre forsøk og kravet er at 100 % av svarene må være korrekte for at prøven/arbeidskravet gir bestått karakter.

En samlet vurdering tilsier at arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer, samt antall undervisningstimer er egnet til å sikre at studentene har tilstrekkelig kunnskap, ferdighet og kompetanse for å kunne utføre forsvarlig legemiddelhåndtering.

Konklusjon

Ja, studiet oppfylder vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner

10.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Det oppgis i egenrapporten at vernepleierutdanningen har totalt 17.2 årsverk, herav 6.8 årsverk førstekompetanse som utgjør 39.7 % førstekompetanse. Antall studenter på vernepleierutdanningen er om lag 250 fordelt på hel- og deltids studenter. Dette utgjør ca. 14 studenter pr. faglige årsverk, som er på linje med det man finner ved de fleste vernepleierstudier ellers i landet. Det samlede fagmiljøet knyttet til studiet er sammensatt av ansatte med profesjonsbakgrunn, hovedsakelig vernepleiere og sykepleiere. Flere ansatte har lang erfaring fra praktisk og teoretisk helse- og sosialfaglig arbeid. Et stort antall fagpersoner har førstestillingskompetanse, og én har toppkompetanse innen vernepleiefaglige fagområder. Det er også flere som har førstekompetanse innen samfunnsvitenskapelige fagområder, og én har førstestillingskompetanse innen helsefaglig etikk. Det er knyttet flere fagpersoner til utdanningen med bakgrunn i mer tradisjonelle akademiske fag som sosialantropologi, jus og psykologi med førstestillingskompetanse innen de nevnte områdene. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse vurderes å være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskningen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Det oppgis i egenrapporten at alle fast ansatte som bidrar med undervisning og veiledning i studiet, driver aktivt med FoU-arbeid i ulike deler av studiet. Fagmiljøet benytter totalt 4.15 årsverk til FoU-

aktivitet, jf. innsendt tabell. Det ble publisert elleve tellende artikler i 2014 og 19 i 2013 og HiØ viser dermed en tilfredsstillende produksjon. Fagmiljøet kan imidlertid synes noe sårbart da den samlede FoU-aktiviteten synes å være preget av at enkeltpersoner står for det meste av aktiviteten. I fagmiljøet er det flere med førstestillingskompetanse som ikke publiserer.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- jobbe systematisk med å få opp FoU-aktivitet blant flere av de førstekompetente i fagmiljøet som har førstestillingskompetanse

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i studentene og undervisningen til gode?

Fagmiljøet deltar i Fagråd (studieutvikling) og Profesjonsråd. Ellers deltar ansatte i tematiske forskningsgrupper ved HiØ (avd. for helse- og sosialfag), som har sine tilknyttede nettverk. Inntrykket er at samarbeid og nettverk kan virke litt lokalt og praksisnært. Komiteen viser imidlertid til utstrakt samarbeid med andre høyskoler og universiteter, også internasjonalt, for eksempel Arcada i Finland, Högskolan Väst i Trollhättan i Sverige, Augsburg College og University of Berkeley i USA, som har gitt mulighet for praksisplasser samt tilknytning for ph.d.-prosjekter. Samlet sett mener de sakkyndige at fagmiljøet deltar tilstrekkelig i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- arbeide aktivt for å videreutvikle nasjonalt og internasjonalt samarbeid og flere nettverk med relevans for studiet og FoU

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

En meget kortfattet egenrapport på dette punktet trekker ikke frem noen av emnene som spesielt sentrale, men viser til at alle emner i utdanningen er definert som sentrale. Utdanningen er organisert i tverrfaglige emner der de ulike hoved- og delemner fra rammeplanen inngår. Disse hovedemnene er:

- Samfunnsvitenskapelige og juridiske emner
- Psykologiske og pedagogiske emner
- Helsefaglige emner
- Miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsarbeid

Rammeplanene for vernepleierutdanningen er inndelt i hoved- og delemner. HiØ har definert alle rammeplanens hovedemner som sentrale deler av studiet i og med at emnene er tverrfaglige. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at alle rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av et vernepleierstudium. Det kan imidlertid diskuteres om alle hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet, og med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse i det aktuelle emnet. Institusjonene må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i vernepleierstudiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Det foreligger en tabell som viser at det er førstekompetanse i alle emner i studiet, som i sum virker tilfredsstillende. Det ser ut til at studiet oppfyller krav til andel førstestillingskompetanse, og det er flere ansatte i kvalifiseringsløp mot førstekompetanse. Som vurdert over, må imidlertid HiØ foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i vernepleierstudiet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høyskolen må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av studiet som er sentrale
- sikre at det er førstekompetanse i sentrale deler av studiet

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

I første del av tilsynet i 2016 viste HiØ til at alle hovedemnene i rammeplanen for vernepleierutdanningen var sentrale deler i vernepleierstudiet ved HiØ.

HiØ viser i denne runde til at følgende emner anses for å være sentrale deler av vernepleierstudiet ved HiØ: miljøarbeid, psykologi og helse. HiØ viser i den oversendte dokumentasjonen hvordan de sentrale deler inngår i studiets ulike emner. Videre viser HiØ en tabellarisk oversikt over ansatte med førstestillingskompetanse tilknyttet de ulike emnene i studiet. Oversikten viser at alle emner som dekker de sentrale delene av studiet har personer med førstestillingskompetanse knyttet til seg.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Egenrapporten gir en oversikt over alle som er tilknyttet studiet i over 0,1 % stilling og deres aktivitet i ulike FoU-prosjekter. Forskningsaktiviteten ved HiØ er inndelt i tematiske forskningsgrupper. Det drives forskning og faglig utviklingsarbeid som synes å være på et nivå som er tilfredsstillende, i tillegg til å være relevant. Totalt i perioden 2010-2014 har fagmiljøet registrert 56 publikasjoner på nivå 1, fem publikasjoner på nivå 2, 58 periodika-artikler og tre antologi-artikler. Av fagmiljøet som er knyttet til studiet per i dag, jf. tabell 1, er det seks personer som bidrar til registrert publisering i perioden. Det oppgis at alle fast ansatte som bidrar med undervisning og veiledning i studiet, driver aktivt med FoU-arbeid i ulike deler av studiet. Likevel er det flere førstekompetente som ikke publiserer. Dette er uheldig og gjør at publikasjonspoengproduksjonen er sårbar, da enkeltforskere står for det meste av publikasjonsaktiviteten. I sum har fagmiljøet dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- arbeide aktivt med å øke FoU-aktiviteten i større deler av fagmiljøet

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

Høgskolen stiller krav om at eksterne praksisveiledere skal ha relevant utdanning av minst tre års varighet på universitets-/høgskolenivå. Det bør stilles mer spesifikke krav til utdanningsbakgrunn og erfaring, dersom ikke dette allerede blir gjort. I egenrapporten er det oppgitt at praksisveilederne er i all hovedsak er ansatte i kommunene og ikke ved høyskolen. Dette medfører at høyskolen har liten påvirkning på valget av praksisveiledere på praksisstedet. For den sakkyndige komiteen er det uklart i hvilken grad dette påvirker kvaliteten i praksisstudiene. I alle fall vil situasjonen her være lik for alle de vurderte utdanningene.

Det samlede fagmiljøet knyttet til studiet er sammensatt av ansatte med profesjonsbakgrunn, hovedsakelig vernepleiere og sykepleiere. Flere ansatte har lang erfaring fra praktisk og teoretisk helse- og sosialfaglig arbeid. Samlet er inntrykket at fagmiljøet har hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om og eventuelt i hvilken grad det å ha liten innflytelse på utvelgelse av praksisveiledere påvirker kvaliteten på praksisstudiene
- utarbeide mer spesifikke krav til utdanningsbakgrunn og erfaring for eksterne praksisveiledere

10.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. HiØ har gjennomgått og vurdert anbefalingene fra de sakkyndige. I all hovedsak synes det som om HiØ vil avvente implementeringen av de felles læringsutbyttebeskrivelsene for alle helse- og sosialfagutdanninger i forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

Når det gjelder fagmiljø og spørsmålet om styrking av miljøets publisering, viser HiØ til at det er foretatt en omorganisering av avdelingen som bla. innebærer at bachelorgrads- og mastergradsutdanningene innen velferdsfagene er samlet i en egen enhet. Det er i tillegg opprettet to nye stillinger, henholdsvis prodekan for forskning og prodekan for utdanning. HiØ forventer at dette tiltaket kan bidra til å stimulere til økt FoU-aktivitet blant flere ansatte.

10.4 Samlet konklusjon

NOKUT har ikke krevd endringer i læringsutbyttebeskrivelsene grunnet innføring av nye retningslinjer, og dette kravet er ikke blitt vurdert på nytt i andre del av tilsynet.

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved Høgskolen i Østfold oppfyller alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

11 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Nord universitet

Campus Namsos var ett av fire studiesteder som utgjorde Høgskolen i Nord-Trøndelag frem til 1. januar 2016, og de leverte egenrapporten i den første del av tilsynet derfra. Vernepleierutdanningen inngår nå i Fakultet for sykepleie og helsevitenskap ved Nord universitet.

11.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsen for bachelor i vernepleie ved Nord universitet er slik utformet:

Det forventes at kandidaten etter fullført bachelorutdanning:

Kunnskap

- kan redegjøre for ideologier og strukturelle forhold i samfunnet som påvirker individets betingelser
- har kunnskaper om individets fysiologiske, sosiale og psykologiske utvikling
- har kunnskaper om selvbestemmelse, samhandling, relasjon og læring
- kan redegjøre for ulike perspektiver knyttet til helse, sykdom og funksjonshemming
- har kunnskaper om helsefremming, rehabilitering og miljøarbeid på individ og samfunnsnivå

Ferdigheter

- tilrettelegger for god helse og sikrer forsvarlig helsehjelp
- anvender prinsipper for miljøarbeid og rehabilitering
- anvender kunnskap og prinsipper om forvaltning i helse- og sosialfaglig arbeid
- utvikler og anvender individuelle planer sammen med bruker og samarbeidspartnere
- reflekterer over egen yrkesutøvelse og anvender etisk refleksjon for å sikre faglig forsvarlig praksis
- dokumenterer, evaluerer og kvalitetssikrer eget arbeid gjennom kunnskapsbasert praksis
- utøver tverrprofesjonell samhandling

Generell kompetanse

- kan planlegge og gjennomføre helse- og sosialfaglig arbeid i tråd med etiske krav og retningslinjer
- kan utvikle tjenester som ivaretar brukernes selvbestemmelse og deltakelse
- har innsikt i teorier, arbeidsmetoder, strukturer og rammer som danner grunnlag for god faglig forsvarlig praksis

- kan formidle egen fagkompetanse i samhandling med brukere, pårørende og andre profesjoner
- viser evne til innovasjon i helse- og sosialfaglig arbeid

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser. Det enkelte studium skal ha en læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med NKR, men som i tillegg er fagspesifikk, dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium ved å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR (første syklus for høyere utdanning).

Fagplanen beskriver læringsutbytte for det samlede studiet og for emnene på første og andre studieår. Det er videre vedlagt tabell der det fremgår for alle tre studieår hvilke emner som korresponderer med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene ved det samlede studiet. I tabellen inngår emnebetegnelser også for tredje studieår. Det er en sammenheng mellom de overordnede læringsutbyttene og de læringsutbyttene som er beskrevet under hvert emne i første og andre studieår. Læringsutbyttebeskrivelser for emner på tredje studieår er under utarbeidelse (jf. egenrapport, dialogmøte og senere korrespondanse) og fremkommer således ikke i den øvrige fremlagte dokumentasjonen.

Institusjonen bruker i liten grad nivåbestemmende eller nivåbeskrivende begreper som på en tilstrekkelig måte kan relateres til NKR på rett nivå. Det er dermed vanskelig å vurdere ut fra læringsutbyttebeskrivelsene om studiet er på bachelornivå.

Det er også vanskelig å finne igjen de ulike deskriptorene fra NKR i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

Kunnskap

Her mangler flere deskriptorer, og de nivåbestemmende begrepene som viser bachelornivået i NKR anvendes i liten grad. Når det gjelder kategorien kunnskap kan de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene relateres til deskriptorene «bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet» og «kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet». Deskriptorene «kjenner til forsknings og utviklingsarbeid innenfor fagområdet» og «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet» er ikke dekket i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Begrepet «bred kunnskap» anvendes heller ikke. Dermed mangler det læringsutbyttebeskrivelser som sikrer vernepleierstudiets akademiske nivå.

Ferdigheter

Her mangler flere deskriptorer, og de nivåbestemmende begrepene som viser bachelornivået i NKR anvendes ikke i tilstrekkelig grad. Deskriptoren «kandidaten kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning» i kategorien ferdigheter anses dekket i læringsutbyttebeskrivelsene. De resterende deskriptorene, «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg» og «kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling» samt «kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer» er ikke tydelig nok reflektert i læringsutbyttebeskrivelsene.

Generell kompetanse

Deskriptorene i kategorien generell kompetanse «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger», «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltager i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer», «kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer», «kjenne til nytenkning og innovasjonsprosesser» og «kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis» anses dekket i læringsutbyttebeskrivelsene. Anvendelsen av nivåbestemmende begreper kan være tydeligere.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- utarbeide fagplan som omfatter alle tre studieår
- revidere de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for å sikre at det akademiske nivået er i samsvar med NKR

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

Nord universitet har oversendt revidert fagplan for alle tre år med en overordnet læringsutbyttebeskrivelse og reviderte læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå. Pensumlister er også vedlagt. Læringsutbyttebeskrivelsen er inndelt i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, og viser innhold og progresjon i utdanningen på en tydelig måte. De sakkyndige er av den oppfatning av læringsutbyttebeskrivelsen her er i samsvar med NKR. Nord universitet gjør rede for hvordan den reviderte fagplanen får anvendelse for studenter som allerede er i studieløp gjennom overgangsordninger, som de sakkyndige mener vil fungere godt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Vurdering av dette kriteriet kan ikke bli fullstendig. Dette skyldes at emnebeskrivelser med læringsutbyttebeskrivelser for tredje studieår mangler. Disse var ikke ferdig utarbeidet da sakkyndige var på institusjonsbesøk og heller ikke da NOKUT ba om at fagplanen skulle ettersendes etter besøket. Vurderingen vil dermed gjennomføres på bakgrunn av fremlagt dokumentasjon.

Ny studieplan datert 07. april 2015 har tre emner for hvert studieår. Disse beskrives med emneinnhold og læringsutbytter knyttet til hvert emne for de to første årene. Det er utarbeidet noen felles læringsutyttebeskrivelser for bachelorutdanningene vernepleie, sykepleie og farmasi.

Institusjonen beskriver i egenrapporten krav om sekvensiell progresjon (teoriemner fra første studieår må være bestått for å ta eksamen i andre studieår osv.), men presiserer at teoriemner og praksisperioder er skilt fra hverandre i dette kravet. Dette begrunnes med at studenter som for eksempel ikke kan gjennomføre en praksisperiode på grunn av sykdom eller andre forhold, i minst mulig grad skal forsinkes, og dermed kunne holde progresjon i teoriemner samtidig som praksisperioder skyves frem i tid. Dette kan sees som et gode for studenter som trenger tilrettelegging. Samtidig kan dette medføre en mulighet for at studiets oppbygging ikke fører frem til forventet læringsutbytte, og dermed faglig progresjon, idet teori og praksis gjensidig forutsetter hverandre for å nå læringsutbyttet.

Med utgangspunkt i beskrivelsene for de to første studieår synes det som om innholdet er relevant for vernepleierutdanningen. I og med at innholdet for tredje studieår ikke inngår i mottatt fagplan kan vi imidlertid ikke vurdere hvorvidt innhold og oppbygging gir grunnlag for at læringsutbyttet kan oppnås.

Er det sammenheng mellom læringsutyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Inndelingen av læringsutbyttene følger strukturen i NKR, og virker oversiktlige og relevante for emneinnhold. Med forbehold om at de overordnede læringsutyttebeskrivelsene for studiet bringes i samsvar med kravene i NKR, og at emnene i tredje studieår bygges opp på samme måte som i de to første studieårene samt at disse beskrivelsene viser nødvendig progresjon, vil dette kravet imøtekommes.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- utarbeide læringsutyttebeskrivelser og innhold for emnenivå for alle tre studieår, og samtidig vurdere å revidere læringsutyttebeskrivelsene på studieprogramnivå.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

Det er utarbeidet læringsutyttebeskrivelser og beskrivelser av innhold på emnenivå for alle tre studieår. De sakkyndige viser til at læringsutyttebeskrivelsene på emnenivå er utformet på en slik måte at de viser tydelig sammenheng og progresjon i studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Institusjonen bruker ulike arbeids- og undervisningsformer. Disse er i liten grad oppgitt under hvert enkelt emne, hvor det kun vises til den overordnede delen av fagplanen. Det anvendes tradisjonell undervisning ved for eksempel forelesninger, seminarer/workshops samt praksis og ferdighetstrening. Bruk av øvingsavdeling inngår i flere av emnene, både i praktisk ferdighetstrening og i prosedyrer. Institusjonen bruker, som flere andre institusjoner, mye arbeid i gruppe for å oppnå læringsutbyttet. Slik dette argumenteres for, anses det avgjørende for studenter innen vernepleie å utvikle kunnskap i en samhandlingskontekst. Dermed blir måten studenten lærer på, og tilegner seg kunnskap på, en konkret erfaring i den praktiske hverdagen de utdannes til. Institusjonen bruker store ressurser på veiledning og lærertilgjengelighet for studentgruppene. I tillegg trenes studentene i kommunikasjon og samhandling. Arbeids- og undervisningsformene i studiet synes å støtte opp om studentenes læring og gi grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet. I og med at det er påpekt mangler i læringsutbyttebeskrivelsene er det imidlertid vanskelig fullt ut å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Institusjonen bør derfor gjennomgå disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Institusjonen bruker ulike vurderingsformer avhengig av hvilke emner som skal vurderes. Individuell hjemmeeksamen med hjelpemidler for emner med karakter av basisfag (VPL121 og VPL211) og skoleeksamen i medikamentregning. Mappedeksamen er den vurderingsform som brukes for de fleste emnene. Mappedarbeidene går over tid, og det blir gitt tilbakemelding på prosess, refleksjon og faglig utvikling underveis. Mappedarbeidene leveres samlet eller i et utvalg, og utgjør eksamen i emnet som

blir vurdert av grupper bestående av faglærere og eksterne sensorer. Institusjonen har fått tilbakemelding av ekstern sensor om at mappeinnlevering som gruppearbeid var vanskelig å vurdere som eksamen, og disse anbefalte å gjøre mappeinnlevering i gruppe til et arbeidskrav. Dette er tatt til følge og det er nå kun individuelle mappeoppgaver som skal vurderes som eksamen.

Mappeeksamen beskrives fra institusjonen som godt egnet til å følge gruppen og den enkelte student frem til oppnådd læringsutbytte. Imidlertid fremstår vurderingsformen som lite transparent for utenforstående, og det er vanskelig å sammenligne med andre utdanninger, om bachelornivået er nådd for den enkelte.

Institusjonen skriver i egenrapporten at bacheloroppgaven tidligere var et individuelt arbeid, men at det har vært mulighet for å skrive i gruppe med muntlig høring. Bacheloroppgaven som vurderingsform ble i mindre grad omtalt under institusjonsbesøket. Det legges imidlertid, etter lesing av egenrapporten, til grunn at bacheloroppgaven kan skrives individuelt eller i gruppe. Det gjennomføres muntlig høring individuelt

Vurderingsformene i studiet synes samlet å støtte opp om studentenes læring og således gi grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet. Det kan imidlertid være grunn til å vurdere bruken av mappeeksamen. Institusjonen bør også vurdere hvordan bacheloroppgaven skal gjennomføres og vurderes. I og med at det er påpekt mangler i læringsutbyttebeskrivelsene er det vanskelig fullt ut å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Institusjonen bør derfor gjennomgå disse med utgangspunkt i eventuelle reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- se nærmere på bruken av mappeeksamen som vurderingsform
- reflektere over hvordan utdanningen kan sikre at NKRs mål for bachelornivået blir oppnådd for den enkelte når studentene skriver sine bachelorgradsoppgaver i gruppe
- gjøre en gjennomgang av vurderingsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Det fremgår av egenrapporten at institusjonen legger vekt på å ha et aktivt samarbeid med praksisfeltet (relevante avtakere) for å sikre studiets relevans for arbeidslivet. Det vises til at praksisfeltet har deltatt med innspill til både innhold i og organisering av ny studieplan. Det er et utstrakt samarbeid med veiledere gjennom årlige samlinger, og timelærere fra praksisfeltet brukes i undervisning. Det er og

etablert ulike fora og samarbeidsorganer hvor en rekke aktører (kommuner, fylkeskommune, spesialisthelsetjeneste, Fylkesmannen) deltar. Disse skal sikre informasjonsutveksling og kvalitet på praksisplasser og derigjennom kvalitetssikre studiet. Det er imidlertid vanskelig å se om det skjer en systematisk innhenting av tilbakemelding fra avtakerfeltet. Det er et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra avtakerfeltet, og vi har valgt å oppfordre til at innhenting av informasjon fra avtakere settes i system slik at det sikres at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

Institusjonen viser i egenrapporten til at egen og andres forskning trekkes inn i undervisningen for å sikre relevans for videre studier (master og ph.d.). Faglitteratur på engelsk som kunne bidratt til å øke studentenes kvalifikasjoner for videre studier er ikke vektlagt. Ut fra den fremlagte dokumentasjon vurderer de sakkyndige det slik at institusjonen kan øke fokus på studiets relevans for videre studier på master- og så ph.d.-nivå. De sakkyndige ser dette spesielt sett i sammenheng med et generelt behov for akademisering av vernepleierprofesjonen.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Det er gjort en rekke grep i ny studieplan for å tilpasse studiet til behov i praksisfeltet. Institusjonen har etablert prosjektet «Bacheloroppgaver på lag med praksis» hvor studenter kan fordype seg i og arbeide med praksisnære problemstillinger. Prosjektet er et ledd i å øke studentenes kompetanse i fagutvikling og innovasjon, samtidig som praksisfeltet kan bidra med relevante og praksisnære problemstillinger som de ønsker å få utredet.

Generelt sett er imidlertid spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet, komplisert ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner en rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå, det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er generelt en almen utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved Nord universitet godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdige utlært/utdannet vernepleiere etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- utvikle et mer systematisk samarbeid med avtakere/partner i praksisfeltet og/eller arbeidsgivere for å innhente informasjon og kunnskaper som sikrer utdanningens relevans for yrkeslivet
- vurdere endringer i fagplan med tilhørende pensum for å øke vernepleiestudiets relevans for videre studier på master- og ph.d.-nivå

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Det følger av egenrapporten at alle fagansatte har 250 timer FoU-tid i sin stilling. En slik tildeling skal bidra til å sikre at alle er involvert i både undervisning og FoU-arbeid, og at studentene på denne måten kan møte, og inviteres til å delta i faglig utviklingsarbeid i studiet. I egenrapporten viser institusjonen til at den ønsker å ha et gjennomgående fokus på vitenskapelig metode gjennom hele studiet, og at dette synliggjøres i læringsutbyttebeskrivelsene, blant annet ved deskriptoren «viser evne til innovasjon i helse- og sosialfagligarbeid» i fagplanen. Forskningsmetode og vitenskapsteori introduseres første studieår, og videreføres andre studieår blant annet ved at systematisk litteratursøk inngår som arbeidskrav i gruppe. I tredje studieår vises det til bacheloroppgave, individuelt eller i gruppe. Institusjonen har vektlagt praksis-nær fagutvikling i form av prosjekter og aksjonsforskning.

Til tross for at alle fagansatte har avsatt FoU-tid i sine stillinger har institusjonen lavt antall publikasjoner og publikasjonspoeng de siste fem årene, se konklusjonen under punkt 3.4.

Institusjonen har ikke lagt frem læringsutbyttebeskrivelser eller innhold i emner for det tredje studieåret, som blant annet vil inneholde emnebeskrivelse og pensumliste knyttet til bacheloroppgaven.

På bakgrunn av ovennevnte viser de sakkyndige til at verken egenrapporten eller annen fremlagt dokumentasjon gir godt nok grunnlag for å vurdere om studentene i tilstrekkelig grad møter forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning. Institusjonen må i arbeidet med å ferdigstille fagplanen for bachelor i vernepleie sikre og synliggjøre at studentene i tilstrekkelig grad møter forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning, og det må legges vekt på at studentene skal møte både kvalitativ og kvantitativ metode i studiet. Det samme gjelder studentenes mulighet til å møte internasjonal, vitenskapelig litteratur i studiet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- utarbeide fagplan som omfatter alle tre studieår, og som synliggjør at studentene møter forskning og utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet
- sikre at studentene møter både kvantitative og kvalitative vitenskapelige metoder i undervisning og pensum

Universitetet bør:

- sikre at studentene møter internasjonale, vitenskapelige artikler i undervisning og pensum

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

Nord universitet redegjør for at studentene introduseres tidlig for forskningsbasert undervisning, som gir innføring i både kvantitative og kvalitative metoder. Universitetet trekker spesielt frem følgende emner: VPL 1000 (Velferdsstatens oppbygging, yrkesrolle, kommunikasjon og etikk), VPL 1002 (Miljøarbeid og helsefremming), VPL 2001 (Bacheloroppgave i vernepleie), VPL 2006 (Praksisperiode 2 Miljøarbeid, deltakelse og helsefremming), VPL 2007 (Kunnskapsbasert praksis i velferdstjenestene). De sakkyndige konstaterer at Nord universitet i det reviderte planverket har synliggjort at studentene møter både kvantitative og kvalitative vitenskapelige metoder i studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

I medikamentregning anvendes forelesninger, video av faglærer og praktiske øvelser i medikamenthåndtering, der både medikamentregning og farmakologi inngår, i øvingsavdeling. Det tilbys også spill med øvingsformål i medikamentregning, og det arrangeres prøveeksamen før ordinær eksamen i medikamentregning. Vurderingsformen er to timers eksamen i medikamentregning mens farmakologi inngår i hjemmeeksamen.

I farmakologi får studentene undervisning gjennom forelesning og video, og de utfører praktiske øvelser. Praktiske øvelser kan med fordel endres til obligatoriske krav. Det bemerkes at sammenlignet med andre institusjoner kan Nord universitet utvikle sin modell for arbeids- og undervisningsformer i disse fagene.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten. De sakkyndige ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuelt med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Komiteen ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

Er antallet undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig, og er undervisningen tilpasset vernepleierutdanningen?

Studentene har ti timer forelesning i farmakologi, samt at farmakologi inngår i medikamentregning. I medikamentregning gis 14 timer undervisning, pluss to timer repetisjon etter første eksamensforsøk. Det gis ni nettseksjoner med tilhørende Powerpoint-dokumenter (varighet tolv til 30 minutter). I tillegg kommer regneøvelser i medikamenthåndtering i øvingsavdeling.

Utover dette vises det til åpne web-baserte undervisningsopplegg, samt vektlegging av egenstudier. Dette ansees å være tilstrekkelig.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

Det kreves 100 % rett svar på eksamen i medikamentregning. Det tilbys tre forsøk med muligheter for å søke om et fjerde. På eksamen i farmakologi benyttes gradert karakter (A-F). Dette vurderes som tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner
- vurdere å gjøre øvelser i øvingsavdeling obligatoriske
- videreutvikle sin modell for arbeids- og undervisningsformer i disse fagene

11.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Fagmiljøet er tverrfaglig sammensatt og kan på den måten ivareta studiets fire hovedemner, samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. Universitetet har en bevisst strategi for å komplementere og vedlikeholde et tverrfaglig sammensatt fagmiljø ved nyrekruttering.

Fagmiljøet består av 9,84 årsverk og totalt 127 studenter fordelt på hel- og deltid. Det innebærer at institusjonen har om lag 13 studenter pr. faglige årsverk. Institusjonen er her på linje med flere av de andre utdanningsinstitusjonene som tilbyr vernepleierutdanning. Det er to førsteamanuenser, én førstelektor og én dosent ansatt ved studiet. Forøvrig består fagmiljøet i all hovedsak av høgskolelektorer. I tillegg er en førsteamanuensis under tilsetting, to ph.d.-stipendiater (med 25 % undervisningsplikt) er tilknyttet studiet, og to ansatte planlegger å fullføre ph.d.-utdanning våren 2016. Det er også to ansatte som har påbegynt utdanning til førstelektorkompetanse og som forventes å ha fullført dette i 2017. Det rapporteres ikke om hvilke sentrale emner den økte

førstestillingskompetansen vil dekke. Fagmiljøets samlede kompetanse anses tilpasset bachelor i vernepleie. De sakkyndige vurderer det slik at fagmiljøet bør ha førstestillingskompetanse i helsefag.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskningen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Alle fagansatte har 250 timer FoU-tid i sin stilling. Institusjonen viser til at dosent og førsteamanuenser i fagmiljøet leder ulike forskningsprosjekter og at alle ansatte til enhver tid deltar i ett eller flere FoU-prosjekter. Det har utviklet seg en kultur blant de ansatte for at fagutvikling sees på som viktig for å videreutvikle utdanningen. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse anses tilpasset bachelor i vernepleie.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- videreføre sin strategi for kompetanseutvikling blant ansatte, særlig med henblikk på førstestillingskompetanse i helsefag

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i studentene og undervisningen til gode?

Institusjonen har internasjonale samarbeidspartner (Norpluss-avtaler og ERASMUS-avtaler) hvor studenter tilbys praksisstudier i andre land. Utdanningen har samarbeid med Augsburg college i USA hvor studenter kan ta et semester av sin utdanning. Utdanningen har ulike nasjonale nettverk, hvor de samarbeider med andre utdanningsinstitusjoner, som NTNU og DMM om et tverrfaglig undervisningsopplegg i tredje studieår. Institusjonen samarbeider også med andre relevante aktører regionalt og lokalt. Studentene tilbys å delta i disse som en del av sitt studieløp. Fremstillingen viser at studenter som ønsker det, kan benytte utvekslingsavtaler og har mulighet for å bli kjent med andre utdanningsinstitusjoner. Fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk kommer slik sett studentene til gode.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

I den fremlagte dokumentasjonen fremheves miljøarbeid og helsefremming, stats- og kommunalkunnskap, herunder relevant lovverk, medikamentregning og farmakologi, praksisstudier og bacheloroppgaven som sentrale deler av studiet.

Dette er en noe annen inndeling enn hoved- og delemnene som rammeplanen for vernepleierutdanningen angir og viser en noe annen vurdering enn mange av de øvrige institusjonene. Dette kan gi en annen betoning eller vektning i studiet som tilbys. Særlig enkelte helsefaglige emner og habiliterings- og rehabiliteringsemner kan fremstå som noe perifere i den fremlagte dokumentasjonen.

Generelt vil den sakkyndige komiteen bemerke at det må være slik at alle rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av et vernepleierstudium. Det kan imidlertid diskuteres om alle hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet, med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse i det aktuelle emnet. Det synes på denne bakgrunn som om det er behov for at Nord universitet vurderer nærmere hvilke av rammeplanens hoved- og delemner som er sentrale deler av vernepleierstudiet. Denne vurderingen er av vesentlig betydning når det skal tas stilling til om institusjonen har førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Institusjonen dekker minstekrav til at 50 % av årsverkene tilknyttet studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved studiet. Av disse er det 28,3 % som har førstestillingskompetanse. Kravet om at minst 20 % av det samlede fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse er dermed oppfylt.

Fagmiljøet innehar førstestillingskompetanse i psykologi, pedagogikk og samfunnsfag. Formelt har da institusjonen dekket kravet til førstestillingskompetanse for hovedemnene samfunnsvitenskap, psykologi og pedagogikk, samt miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsemner. De har videre førstestillingskompetanse i farmakologi tilgjengelig fra et annet studium ved avdeling for helsefag. Institusjonen har imidlertid ellers noe svak dekning av førstestillingskompetansen på helsefaglige delemner, og har heller ikke slik kompetanse i juss. Som vurdert over, må Nord universitet ta en ny vurdering av hvilke deler av studiet som anses som sentrale og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- beskrive og begrunne nærmere hvilke deler av studiet som er sentrale
- sikre at det er ansatte med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

I første del av tilsynet i 2016 viste Nord universitet til at alle hovedemnene i rammeplanen for vernepleierutdanningen var sentrale deler i vernepleierstudiet. Nord universitet viser i denne runde til at følgende emner anses for å være sentrale deler av vernepleierstudiet: samfunnsvitenskap, sosialt arbeid, psykologi, pedagogikk og helsefag.

Nord universitet har utarbeidet en tabellarisk oversikt som viser førstestillingskompetanse og forventet førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet. Når det gjelder helsefag viser kompetanseplanen at Nord først vil ha på plass førstestillingskompetanse i helsefag våren 2018. De sakkyndige vil bemerke at en plan er et godt første steg, men slik de sakkyndige leser den fremlagte kompetanseplanen, fyller ikke universitetet i dag krav til førstestillingskompetanse i sentrale deler av studiet. Dette gjelder, så langt de sakkyndige kan se, helsefag og pedagogikk.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

I egenrapporten vises det til flere avsluttede og pågående prosjekter og til at fagmiljøet driver et omfattende faglig utviklingsarbeid, i hovedsak prosjekter som er praksisrelevante og praksisnære.

Institusjonen ligger imidlertid lavt på antall publikasjoner og publikasjonspoeng siste fem år. Det vises til at noe av publiseringen (fra ph.d.-kandidater) godskrives ved andre institusjoner. Institusjonen har likevel som mål å øke publiseringen, og dette er nødvendig for å tilfredsstille studiets akademiske nivå.

På bakgrunn av ovennevnte viser de sakkyndige til at verken egenrapporten eller annen fremlagt dokumentasjon gir tilstrekkelig grunnlag for å si at fagmiljøet har dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- foreta en gjennomgang av hvordan forskningen skal utvikles og organiseres slik at forskningsaktiviteten kan øke

Om krav til ny dokumentasjon

Det forventes ikke at Nord Universitet kan dokumentere en større økning av forskningsaktivitet og publisering innen opprettingsfristen. NOKUT ber heller om at det legges frem dokumentasjon på igangsatte tiltak og en fremdriftsplan for økt forskningsaktivitet og vitenskapelig publisering.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige merker seg at Nord universitet redegjør for at det er opprettet en forskningsgruppe «Samfunnsdeltakelse, aktivitet og samarbeid», der alle ansatte med førstestillingskompetanse i vernepleierutdanningen deltar. Det er utviklet en kompetanseplan, og det er vedtatt økt FoU-tid for alle ansatte med førstestillingskompetanse. Videre viser Nord universitet til at det er opprettet stilling som forskningsdekan. Dette er positive tiltak og planer, som de sakkyndiges legger til grunn at universitetet følger opp på en god måte, og anser dermed kravet som oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

Institusjonen viser til at det følger av samarbeidsavtalene med praksisfeltet at eksterne praksisveiledere bør ha veilederutdanning tilsvarende ti studiepoeng og ett til to års klinisk praksis. Ved vernepleierutdanningen er det ekstern praksisveileder som har hovedansvaret for at studenten mottar veiledning som beskrevet i emneplanen. Ytterligere krav til eksterne praksisveiledere er ikke definert.

Det er flere i fagmiljøet som har relevant bakgrunn som vernepleier, sosionom og sykepleier, og mange har lang erfaring fra praksisfeltet. Ut fra den fremlagte dokumentasjon er dette kravet nådd.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant kompetanse og erfaring til å kunne følge opp studentene i praksis

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

Nord universitet stiller krav om at eksterne praksisveiledere skal ha relevant kompetanse på minimum bachelorgradsnivå, og ha erfaring med veiledning og/eller ha veilederutdanning.

Vernepleierutdanningen gjennomfører i perioden 2017/2020 et prosjekt kalt «Utvikling og læring i praksisstudiene på vernepleierutdanning». Formålet er å få tettere kobling mellom praksisfeltet og utdanningen samt sikre kvaliteten på praksis som læringsarena gjennom et forpliktende samarbeid mellom partene. Det er utarbeidet en veiledningskontrakt mellom den enkelte student og praksisveileder som skal godkjennes av faglærer på utdanningen. Denne kontrakten skal tas i bruk studieåret 2017/2018, og skal bla. sikre praksisveileders utdanning og erfaring som veileder.

Nord universitet tilbyr etterutdanning i veiledningspedagogikk på totalt 60 studiepoeng (15+15+30). Nord universitet stiller krav til relevant erfaring og kompetanse, og kravet anses dermed oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

11.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. Nord universitet har gjort et omfattende arbeid med revidering av studieplanen. Det fremgår også av innsendt materiale at universitetet har vurdert og til dels implementert de sakkyndige anbefalinger i tilknytning til dette arbeidet.

11.4 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved Nord universitet oppfyller ikke følgende vurderte krav i studietilsynsforskriften:

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

NOKUT avslutter tilsynet, men forutsetter at institusjonen sikrer at nødvendige endringer som er påpekt i dette tilsynet, følges opp i det videre arbeidet med implementering av ny rammeplan og nye retningslinjer.

12 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved NTNU

12.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsen for bachelor i vernepleie ved NTNU er slik utformet:

Kompetanse er studentenes handlingsberedskap for yrkespraksis ved avsluttet studium. Kompetanser består av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som beskrives som læringsutbytter. Ved avsluttet utdanning skal kandidaten ha kompetanser innen følgende områder med tilhørende læringsutbytter.

Vernepleieren skal bidra til å fremme fysisk og psykisk helse, gjennom å tilrettelegge for mestring av hverdagslivets aktiviteter, for mennesker med ulik grad av funksjonsnedsettelse, herunder også kognitiv svikt.

Kandidaten

- Har bred kunnskap om forhold som påvirker fysisk og psykisk helse, og hva funksjonsnedsettelse innebærer for den enkelte (kunnskap)
- Har bred kunnskap om ulike kommunikasjonsformer i arbeid med mennesker med ulike funksjonshemninger; herunder kognitiv funksjonsnedsettelse (kunnskap)
- Har bred kunnskap om forebyggende helsearbeid og rehabilitering (kunnskap)

Vernepleieren kan arbeide innen forebyggende, pedagogiske, rehabiliterende virksomheter, gjennomføre miljøterapeutisk trening, tilrettelegging, læring og veiledning og har kunnskap om forvaltning og samfunnsplanlegging.

Kandidaten

- Kan anvende metodisk arbeid som kartlegging, analyse, planlegging og gjennomføring av tiltak, innen helsefremmende, forebyggende, rehabiliterende arbeid med mål om å ivareta brukers autonomi, selvbestemmelsesrett og deltakelse i hverdagslivet (ferdigheter)
- Har kunnskap om læringsteori, utviklingspsykologi og pedagogisk tenking

Vernepleieren kan vurdere og resonnerer profesjonelt og samhandle og samarbeide med andre relevante aktører i velferdstjenestene

Kandidaten

- Har bred kunnskap om faktorer som fremmer brukermedvirkning og selvbestemmelse (kunnskap)
- Utøver faglig og etisk forsvarlig praksis, og møter mennesker med empati og respekt, er bevisst og reflektert i utøvelse av profesjonell kompetanse i tråd med de krav arbeidslivet stiller (ferdigheter)
- Har bred kunnskap om relevant lovverk for helsepersonell, i tillegg til kunnskap om vernepleierens yrkesrolle og etiske retningslinjer (kunnskap)
- Kan initiere, planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter i samhandling og samarbeid med brukere og andre fagprofesjoner (generell kompetanse)

Vernepleieren kan formidle, utvikle og promotere vernepleierfaglig arbeid.

Kandidaten

- Kjenner til norsk helse- og velferdstjeneste og forvaltningsnivåer, beslutningsstrukturer og politiske føringer (kunnskap)
- Kjenner til hvordan de kan utvikle prosjekter gjennom nytenkning og innovasjonsprosesser (generell kompetanse)
- Har kjennskap til vernepleierfagets historie, utvikling, egenart og plass i velferdstjenestene (generell kompetanse)
- Kan oppdatere sin kunnskap innen vernepleierfaget, og kan identifisere lærings- og kompetansebehov i egen yrkesutøvelse (ferdigheter)
- Bidrar aktivt i kvalitetssikring, forbedring, utvikling og promotering av tjenestetilbud og fagutøvelse (generell kompetanse)

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser. De enkelte studiene skal ha en læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med NKR, men som i tillegg er fagspesifikk. Dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium ved å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR (1. syklus for høyere utdanning).

I egenrapporten beskrives overordnet læringsutbytte for studiet og læringsutbytte for emnene fordelt gjennom studiet. Det er videre vedlagt en tabell der det fremgår hvilke emner som korresponderer med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Videre har institusjonen formulert tre overordnede mål for hva vernepleieren etter endt utdanning skal ha av kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene er sortert under disse tre overordnede målene. Institusjonen har ikke fulgt strukturen i NKR med inndeling av læringsutbyttebeskrivelsene i tre kategorier som omhandler hhv. kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Noen deskriptorer er slått sammen og er dekket under en felles formulering. Samlet sett innebærer den valgte strukturen at det er vanskelig å vurdere om læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med NKR. De nivåbestemmende begrepene fra NKR benyttes imidlertid i noen grad og angir at studiet er på bachelornivå. Generelt vil de sakkyndige bemerke at det er en utfordring å vurdere innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene slik NTNU har formulert dem. Det vises her til at læringsutbyttebeskrivelser skal fremkomme av vitnemål og Diploma Supplement og bidra til informasjon om kandidatens kvalifikasjoner for arbeidsgiver.

I det følgende kommenteres likevel institusjonens læringsutbyttebeskrivelser med grunnlag i innhold og struktur i NKR, dvs. hvilke deskriptorer innenfor kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som er tatt med, og hvilke som mangler.

Kunnskap

Under kategorien kunnskap mangler deskriptoren «kjenner til forsknings og utviklingsarbeid innenfor fagområdet». Videre er deskriptorene «kan oppdatere sin kunnskap innen fagområdet» formulert under ferdigheter og «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet» formulert under generell kompetanse. Samlet sett anses deskriptoren «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet» som dekket.

Ferdigheter

Når det gjelder ferdigheter savnes en tydeligere beskrivelse av deskriptorene «kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling» og «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg». Deskriptoren «kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer» er noe generelt formulert sett i lys av at dette er en ferdighet.

Generell kompetanse

Under generell kompetanse mangler deskriptoren «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger». Videre savnes det en tydeligere og kanskje bedre formulering av deskriptoren «kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer» under læringsutbyttebeskrivelsene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- utarbeide læringsutbyttebeskrivelser i samsvar med strukturen i NKR, dvs. delt inn i og samlet under hhv. kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige konstaterer at NTNU har utarbeidet overordnede læringsutbyttebeskrivelser inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med strukturen i NKR. NTNU har på tilsvarende måte utarbeidet læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå, jf. revidert fagplan. NTNU har også utarbeidet en matrise som viser sammenhengen mellom overordnede læringsutbyttebeskrivelser og beskrivelser på emnenivå. Det er utarbeidet engelske læringsutbyttebeskrivelser for emner, der studenter kan søke utenlandsopphold.

Konklusjon

Ja, studiet fyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygning grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Det følger av egenrapporten at vernepleierstudiet i henhold til rammeplanen er inndelt i fire hovedemner: helsefaglige emner, miljøarbeid, habilitering og rehabilitering, samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, og psykologiske og pedagogiske emner. Første studieår skal bl.a. gi studentene kunnskap om vernepleierens yrkes- og arbeidsfelt, og om forhold som har betydning for god helse. Andre studieår skal bl.a. gi studentene dypere kunnskap om ulike teorier knyttet til menneskets utvikling, og sårbarhetsfaktorer knyttet til disse. I løpet av tredje studieår skal studentene videreutvikle sine kunnskaper og ferdigheter innen sentrale vernepleierfaglige emner.

Det er en sammenheng mellom de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene og de læringsutbyttene som er beskrevet under hvert emne. Læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå er jevnt over gode. Det er imidlertid eksempler på emner med svært omfattende læringsutbyttebeskrivelser (eks. HVER3005 - organisasjon, ledelse og samhandling). Inndelingen fra NKR benyttes i hovedsak for alle emner og gir en oversiktlig fremstilling. Innhold og oppbygning er godt fremstilt i den fremlagte dokumentasjonen. Bruken av nivåbestemmende begreper tydeliggjør progresjon. På dialogmøtet ble dette inntrykket bekreftet av studenter som deltok. Studiets innhold og oppbygning er grundig drøftet i egenrapporten, og rasjonale for progresjon er fremstilt tydelig. Det er grunnlag i studiets innhold og oppbygning for at studentene kan oppnå læringsutbyttet slik dette er beskrevet i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Som det kommer frem i avsnittet over, er det en sammenheng mellom de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene og læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå. Emnebeskrivelsene viser et innhold og en progresjon som er i samsvar med bachelorgradsnivå i NKR. Det vil si at det faglige nivået er ivaretatt selv om strukturen i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen ikke er i samsvar med NKR.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- foreta en gjennomgang av emnebeskrivelsene for å sikre sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet etter at de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er revidert

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring og gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Institusjonen beskriver ulike arbeids- og undervisningsformer som benyttes i studiet, benevnt som ulike former for læringsaktiviteter. Tradisjonell undervisning, veiledning, gruppearbeid og ferdighetstrening. IKT brukes der det er hensiktsmessig, for eksempel videoveiledning (Marte Meo) og digitale læringsformer (legemiddelhåndtering). I egenrapporten beskrives alle emner hver for seg med utdyping av valgte arbeids- og undervisningsformer og begrunnelse for disse. Det beskrives også vurderings- og evalueringsformer. Samtidig drøftes arbeids- og undervisningsformenes forbedringspotensial i balansepunktene mellom oppnådd læringsutbytte, arbeidsmengde for studenter og lærere, og for praktisk gjennomførbarhet. Valg av arbeids- og undervisningsformer vurderes å gi grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet. I og med at det er påpekt mangler i læringsutbyttebeskrivelsene er det imidlertid vanskelig fullt ut å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Institusjonen bør derfor gjennomgå disse med utgangspunkt i eventuelle reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

I egenrapporten beskrives sammenhengen mellom eksamensordninger og vurderingsformer som er valgt for å knytte sammen emnenes innhold, forventet læringsutbytte og arbeidsformer. Det er benyttet individuelle skriftlige skoleeksamener og individuelle skiftelige hjemmeeksamener. I tillegg kommer skriftlig gruppeeksamen. Videre er det obligatoriske arbeidskrav som er tilpasset emnene. Obligatoriske arbeidskrav kan være muntlige fremlegg (HVER 3005), obligatorisk oppmøte i grupper, metodiske øvinger med arbeidskrav (HVER2007) og fremlegg i skriftlig form for eksempel i gruppe (HVER3006). Det synes som om noen emner har stor faglig spennvidde, og kan fremstå som

omfattende. I dialogmøtet ble det også informert om muntlige høringer som var ment som justerende for karakter, uten at dette var realistisk. Institusjonen har tatt noen eksamensformer opp til vurdering.

Det følger av emnebeskrivelsen for bacheloroppgaven at oppgaven kan skrives individuelt eller i gruppe. Det fremgår ikke av beskrivelsen om det er en muntlig prøving i tillegg til den skriftlige. De sakkyndige vil i denne sammenheng bemerke at læringsutbyttet for den enkelte student vanskelig lar seg vurdere uten en individuell høring i de tilfeller der bacheloroppgaven skrives i gruppe.

I og med at det er påpekt mangler i læringsutbyttebeskrivelsene er det vanskelig fullt ut å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Institusjonen bør derfor gjennomgå disse med utgangspunkt i eventuelle reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser
- arbeide videre med eksamensordninger og vurderingsformer som sikrer at vurderingen av emnene ikke blir for omfattende
- vurdere om det er mulig å vurdere individuelt læringsutbytte når studenter skriver bacheloroppgave i gruppe

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

I egenrapporten vises det til flere samarbeidsformer med arbeidsliv og praksisfelt. For ordinær praksis i studiet er det opprettet et samarbeidsforum med Trondheim kommune relatert til praksisutplassering. Her blir læringsutbyttene for praksisperiodene diskutert, og det blir fokusert på veiledning. I tillegg er det etablert et samarbeid med vernepleiere ansatt i Trondheim kommune (bo- og aktivitetstilbud) om et forskingsprosjekt, hvor brukere av tjenestetilbudet er medforskere. Foruten å skape ny kunnskap i seg selv, har dette som konsekvens at dagsaktuelle problemstillinger i yrkesfeltet tilflytter studenter og institusjonen. Videre har institusjonen i tredje studieår et prosjekt der yrkesfeltet kan komme med relevante problemstillinger som studentene løser. På denne måten «bestilles» en løsning fra studentene på et problem yrkesfeltet har. Det skal også opprettes et studieprogramråd for utdanningen med representanter fra praksis/yrkesfeltet for å styrke forholdet mellom teori og praksis. Institusjonen profilerer seg med særlig kompetanse på Marte Meo-metodikk. Metoden anvendes direkte på relevante problemstillinger i praksis. I tillegg til at studenter får undervisning og blir kjent med denne metodikken, driver ansatte utstrakt formidling, veiledning og kompetanseoverføring i denne metoden overfor praksisfeltet. Dette sikrer en informasjonsflyt som bidrar til å holde og øke relevansen i

utdanningen for arbeidslivet. Det er imidlertid vanskelig å se om det skjer en systematisk innhenting av tilbakemeldinger fra avtakerfeltet, selv om det vises til innhenting av informasjon gjennom en kandidatundersøkelse og gjennom studiebarometeret.

Det er ikke beskrevet en bevisst strategi for videre studier (master- og ph.d.-studier) i den fremlagte dokumentasjonen. Av egenrapporten og fagplanen fremgår det likevel at det undervises i vitenskapelig metode. Videre introduseres forskningsrelatert undervisning i første studieår og denne følger en progresjon frem mot bacheloroppgaven. På den måten legges et grunnlag for at studentene kan velge en akademisk karriere. Institusjonen er lokalisert i umiddelbar nærhet til Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming (NAKU), og det vises til samarbeid mellom institusjonene. Det bør ligge vel til rette for et utstrakt samarbeid med tanke på å øke relevansen for videre studier.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet komplisert, ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner en rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er en allmenn utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved NTNU godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdige utlærte vernepleiere etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere om innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er tilstrekkelig systematisk

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Institusjonen viser til ulike forsknings- og utviklingsprosjekter som trekkes inn i undervisningen. Det vises bl.a. til et prosjekt som omhandler Marte Meo-veiledning, prosjektet «Slik vil jeg ha det» og ICF- modellen (Internasjonal klassifisering av funksjon, funksjonshemming og helse). I noen eksempler brukes relevant forskning i undervisning. I annet FoU-arbeid deltar studentene i ulike roller,

for eksempel som informanter, og i ulike faser av arbeidet som for eksempel ved datainnsamling. Det er både publiserte artikler og forsknings- og utviklingsprosjekter som anvendes.

De sakkyndige er av den oppfatning at studentene møter forskningsbasert undervisning, samt pågående forskning og faglig utviklingsarbeid i studiet. Det er imidlertid likevel ikke klart etter lesing av egenrapporten om det er innslag av både kvalitativ og kvantitativ metode og internasjonale vitenskapelige artikler i dette studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet bør:

- sikre innslag av kvalitativ og kvantitativ metode i studiet, samt sikre at studentene leser internasjonale vitenskapelige artikler

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Institusjonen underviser i medikamentregning, farmakologi og legemiddelhåndtering. Egenrapporten beskriver et undervisningsopplegg som starter med et introduksjonskurs (to dager) på slutten av første år. Deretter starter andre år med to uker undervisning som avsluttes med eksamen. Det benyttes ordinære forelesninger, gruppearbeid med veiledning av gruppene, samt veiledning av enkeltstudenter. Forelesninger holdes av leger ved farmakologisk avd. ved St. Olav Hospital, og eksempler i undervisningen er hentet fra praksisfeltet til vernepleiere. Kun injeksjonsteknikk er obligatorisk, dermed har institusjonen lagt til e-læringskurs i legemiddelhåndtering som obligatorisk arbeidskrav. Praktisk legemiddelregning gjennomføres i grupper (store kull) hvor det er veileder tilgjengelig. Det er også lagt opp et fem timers obligatorisk e-læringskurs før eksamen. Skriftlig skoleeksamen benyttes både i medikamentregning og farmakologi. Undervisningsformer, arbeidsformer og vurderingsformer vurderes som tilpasset vernepleierutdanningen.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men de sakkyndige ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuell med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Vi ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

Er antall undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig og tilpasset vernepleierutdanningen?

I medikamentregning gis det åtte timer forelesning første år og tolv timer andre år. I tillegg ca. åtte timer gruppearbeid hvor det tilbys veiledning. I farmakologi gis det 14 timer forelesning og fire timer gruppearbeid. I legemiddelhåndtering undervises det tre timer, det gis to timer gruppearbeid og her tilkommer tolv timer e-læringskurs og et e-læringskurs på fem timer i legemiddelregning. Dette ansees som tilstrekkelig og tilpasset vernepleierutdanningen.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

Utgangspunktet er tre eksamensforsøk. Det kan søkes om et fjerde eksamensforsøk, og evt. et femte forsøk. Ordningen med mulighet for fem forsøk er ny etter fusjonen mellom HiNT og NTNU, der regler ved NTNU kommer til anvendelse. Det kreves 100% riktige svar på eksamen i medikamentregning. Eksamen i farmakologi er en del av Helsefag 2 (ca. 30%) og det benyttes gradert karakter (A-F). Krav til bestått og gradert karakter vurderes tilfredsstillende. Ordningen med inntil fem eksamensforsøk er institusjonen alene om.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i både legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner

12.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse er tilpasset studiet?

Fagmiljøet er tverrfaglig sammensatt og kan på den måten ivareta studiets fire hovedemner, som i tråd med rammeplanen er samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. Det er en bevisst strategi for institusjonen ved nyrekruttering å komplementere og vedlikeholde et tverrfaglig sammensatt fagmiljø. Samtidig viser egenrapporten, sammenholdt med fagmiljøtabell, at hovedemnet helsefaglige emner er svakest dekket blant fagansatte, også med førstestillingskompetanse.

Fagmiljøet knyttet til studiet består ifølge egenrapporten (tabell over fagmiljøets bidrag i studiet) av 14,6 årsverk. Det er om lag 300 studenter knyttet til studiet, som kun tilbys som heltidsstudium. Dette innebærer at institusjonen har ca. 20 studenter pr faglige årsverk, noe som er høyere enn flertallet av de andre studiestedene, men ikke blant de med aller høyest antall studenter pr faglige årsverk.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Ni av femten ansatte har FoU-tid, som varierer fra 25 % til 70 %. Det er fire med førstekompetanse, tre førsteamanuenser og en førstelektor. En ansatt disputerer høsten 2016. Videre sier institusjonen i egenrapporten at det satses på kompetanseheving og kompetansebygging, ved at universitetslektorer deltar i ph.d.-kurs (forskningsmetode), og at det satses på rekruttering av ansatte med ph.d.-utdanning. Det er også utarbeidet publiseringsplaner, og institusjonen satser på forsknings- og utviklingsarbeid innenfor utdanningens kjerneområder. Utfordringer fremover er knyttet til avgang og reduserte stillinger på grunn av alder. Dermed blir rekruttering på rett nivå og med rett fagkompetanse viktig, særlig vernepleierkompetanse.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere om fagmiljøets samlede kompetanse er tilpasset studiet slik dette er beskrevet i fagplanen
- videreføre sin strategi for kompetansebygging, særlig med henblikk på førstestillingskompetanse i helsefag

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i studentene og undervisningen til gode?

Institusjonen viser til nasjonale nettverk hvor prosjekter som er faglig relevante for studiet utvikles, for eksempel «Omfattende tjenester i andres hjem», «Slik vil jeg ha det!», «Se og hør nå her – dette vil jeg si høyt!» og Marte Meo-nettverk. Engasjementet i disse nettverkene kommer undervisning og studenter til gode på ulike måter. Det spenner fra aktiv deltagelse for studentene, for eksempel fra datainnsamling til forskning («Omfattende tjenester i andres hjem») til praktisk anvendelse som undervisning/veiledningsmetode («Marte-Meo»), og til slutt anvendes erfaringene direkte inn i undervisningen (f.eks. «Helse i kontekst»).

De internasjonale nettverkene NTNU deltar i har først og fremst den funksjon at de tilfører kompetanse fra internasjonale fagmiljøer (for eksempel deltagende aksjonsforskningsdesign) til fagmiljøet. Institusjonen viser bl.a. til forskningsnettverk med Karolinska og Luleå tekniske

universitet. Videre viser institusjonen til «the DANASWAC GROUP» (Discourse and narrative Approaches to Social Work and Counselling. European network with special focus at child welfare) og «SUF-kunnskapscentrum, Forskar-praktikernätverk».

Det arrangeres undervisning og veiledningsseminarer, som igjen legger til rette for vitenskapelig produksjon. Denne satstingen trekkes videre inn i undervisningen til studenter.

I tillegg får studentene tilbud om internasjonal utveksling for praksisperioden i det tredje studieåret. Studentene kan bl.a. søke seg til Nepal eller Romania som institusjonen har lange samarbeidstradisjoner med.

Samlet sett vurderer de sakkyndige det slik at NTNU samarbeider aktivt med andre faginstanser og samarbeidspartnere som er relevante for studiet, og at dette arbeidet kommer studiet og studentene til gode på en tilpasset måte.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Institusjonen synes å legge til grunn de fire hovedemnene samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsemner fra «Rammeplan for vernepleierutdanningen» som sentrale deler av studiet. I egenrapporten underbygges de sentrale delene av studiet med emnebeskrivelser. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at alle rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av et vernepleierstudium. Det kan imidlertid diskuteres om alle hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet – med krav til førstestillings-/forskerkompetanse i det aktuelle emnet. Institusjonen må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i vernepleierstudiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Fagmiljøet ved institusjonen består i all hovedsak av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Minstekravet om at 50 % av årsverkene tilknyttet studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved studiet er dermed oppfylt. Videre er kravet om at minst 20 % av det samlede fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse oppfylt.

Institusjonen har førstestillingskompetanse i eget fagmiljø når det gjelder samfunnsvitenskapelige emner, miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliteringsemner. Institusjonen mangler imidlertid førstestillingskompetanse innen pedagogiske og psykologiske emner, samt innen helsefaglige emner og juss. Det rapporteres at en fagtilsatt ved institusjonen vil fullføre ph.d.-utdanning våren 2016, og dermed vil institusjonen inneha førstestillingskompetanse i psykologiske og pedagogiske emner. Det benyttes også timelærere med førstekompetanse i psykologiske og pedagogiske emner og helsefaglige emner. Her er det bred dekning, dvs. at det er flere timelærere som innehar førstekompetanse i begge disse sentrale emnene. Institusjonen viser til tett samarbeid med kompetansemiljøer (NAKU, St. Olavs Hospital og fakulteter ved NTNU). Institusjonen må sikre at førstekompetanse innen de sentrale emnene er dekket i eget fagmiljø.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av studiet som er sentrale
- sikre at det er ansatte med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige viser til første del av tilsynet i 2016 hvor NTNU definerte alle rammeplanens hovedemner som sentrale deler av studiet. De sakkyndige konstaterer at universitetet nå beskriver helsefremming, miljøarbeid, miljøterapeutisk arbeid, rehabilitering og habilitering som sentrale deler av studiet. Universitetet har utarbeidet en tabellarisk oversikt som viser hvordan førstestillingskompetansen er fordelt på de delene av studiet som NTNU definerer som sentrale. Det er imidlertid førstestillingskompetanse også i andre hovedemner, jf. rammeplanen. Det er oppgitt at en jurist som har vært ansatt i flere år, er i gang med en ph.d, og at det er ansatt en person med ph.d innen helsefag.

På denne bakgrunn legger de sakkyndige til grunn at universitetet har førstestillingskompetanse i de delene av studiet som NTNU definerer som sentrale.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Institusjonen rapporterer flere prosjekter fra de siste fem årene som er ferdigstilt, pågående og som skal etableres. Disse er relevante for vernepleierstudiet. Resultater fra disse blir publisert som bokkapitler i vitenskapelige/faglige bøker i løpet av 2016. Det legges og opp til at resultater fra prosjektene skal publiseres i vitenskapelige tidsskrifter på nivå 1.

Fra den fremlagte dokumentasjon (publiseringstabell tom. 2014) fremgår det lav vitenskapelig produksjon som gir lite publiseringspoeng. Dette begrunnes med at fagansatte sine vitenskapelige bidrag godskrives andre institusjoner. Samtidig er det fremlagt en tilleggstabell som beskriver høyere faglig produksjon, men der publikasjonspoeng ikke er angitt. Institusjonen driver aktivt forsknings- og utviklingsarbeid som er relevant for studiet, og vil nok på sikt publisere slik at studiets faglige nivå (bachelor) tilfredsstilles i henhold til krav.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- foreta en gjennomgang av hvordan forskningen skal utvikles og organiseres slik at forskningsaktiviteten kan øke

Om krav til ny dokumentasjon

NTNU må legge frem dokumentasjon på igangsatte tiltak og en fremdriftsplan for økt vitenskapelig publisering.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige konstaterer at NTNU har foretatt ansettelse av personer med førstestillingskompetanse innenfor vernepleierstudiets fagområde, og at flere av de ansatte knyttet til studiet enten har disputert eller har påbegynt et ph.d.-løp. NTNU beskriver at det er satt av FoU-tid på 45 prosent for ansatte med førstestillingskompetanse. Dette er normalt tiltak som bidrar til større vitenskapelig publisering. De sakkyndige viser til at fusjonen mellom Høgskolen i Sør-Trøndelag og NTNU på sikt vil kunne gi synergieffekt. NTNU har oversendt en oversikt over publisering og pågående prosjekter for 2017. De sakkyndige savner en tydelig fremdriftsplan for økt vitenskapelig publisering, men forutsetter at publiseringen vil øke som resultat av pågående prosjekter og FoU-tid for flere ansatte. De sakkyndige anser dermed kravet som oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet fyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

Dette punktet er lite redegjort for i egenrapporten. Fra den innrapporterte tabellen over fagmiljøet, kan det leses at institusjonen har et fagmiljø som gjør at de har tilgang på interne praksisveiledere med relevant og hensiktsmessig erfaring for oppgaven som veileder. Det er ikke beskrevet om det foreligger krav til eksterne praksisveiledere, og hvordan disse i så fall er utformet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har hensiktsmessig kompetanse og erfaring fra praksisfeltet

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige konstaterer at NTNU har krav om treårig helsefaglig utdanning for eksterne praksisveiledere, og at det i hovedsak er veiledere med vernepleierutdanning som benyttes. Det gjelder et unntak for deler av praksis i andre året, der en del studenter har sykepleiere som praksisveiledere. De sakkyndige oppfatter det slik at dette gjelder den helsefaglige delen av praksis. Det er samarbeid med kommune- og spesialisthelsetjeneste om å øke veilederkompetansen hos eksterne praksisveiledere. De sakkyndige vurderer det slik at NTNU stiller krav til relevant kompetanse.

Konklusjon

Ja, studiet fyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

12.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. NTNU viser til at universitetet har nedsatt en arbeidsgruppe for å sikre at både studieplan og fagmiljø knyttet til vernepleierutdanningen fyller kravene i studietilsynsforskriften. NTNU har nedlagt et godt arbeid med utviklingen av studiet.

12.4 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved NTNU oppfyller alle vurderte krav i studietilsynsforskriften.

13 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved Universitetet i Agder

13.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Vernepleierutdanningen ved Universitetet i Agder (UiA) har følgende overordnede læringsutbyttebeskrivelse:

Etter endt utdanning skal kandidaten:

Kunnskap

- ha kunnskap om miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid, for å kunne begrunne handlingsvalg slik at de kan utføre godt metodisk arbeid på individ- og samfunnsnivå
- ha kunnskap om normalutvikling i et livsløpsperspektiv og hvordan ulike typer funksjonshemninger påvirker denne utviklingen, samt ha kunnskap om hvordan individ og samfunn gjensidig påvirker hverandre
- ha kunnskap om kroppens oppbygging, utvikling og funksjon i et livsløpsperspektiv, samt kunnskap om hvordan faktorer i omgivelsene påvirker mennesket både fysisk, psykisk og sosialt
- ha kunnskap om hvordan samfunnsmessige strukturer og prosesser påvirker brukers livssituasjon, samt om forvaltningen og vårt politiske beslutningssystem

Ferdigheter

- ha ferdigheter i saksbehandling som bygger på forvaltningsmessige prinsipper og aktuelt lovverk, og som ivaretar brukerens behov og rettigheter
- ha ferdigheter i bruk av ulike pedagogiske virkemidler for tilrettelegging for læring
- ha ferdigheter i pleie- og omsorgsarbeid, psykisk helsearbeid, medikamentregning og medikamenthåndtering
- kunne gi omsorg, veiledning og tjenester ut fra brukerens behov, med sikte på økt livskvalitet og velferd, samt evne til å kunne utarbeide og delta i gjennomføringen av individuelle planer sammen med bruker og andre yrkesgrupper
- kunne søke etter forskning og forskningsresultater som er relevante for vernepleiefagets utvikling

Generell kompetanse

- kunne arbeide med mennesker som har fysiske, psykiske og sosiale funksjonsvansker
- ha kompetanse om mennesker med psykisk utviklingshemming og kognitiv funksjonsnedsettelse

- kunne kommunisere og handle etisk forsvarlig sammen med brukere, pårørende og i nærmiljøet ellers
- kunne identifisere interesser, ressurser og begrensninger i samarbeid med brukere, samt planlegge og gjennomføre praktisk metodisk miljøarbeid med sikte på god livskvalitet og størst mulig grad av mestring
- kunne dokumentere, kvalitetssikre og evaluere eget arbeid, samt vise evne til å utforske faglige problemstillinger på en systematisk måte

Sakkyndig vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal i tillegg ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium gjennom å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

En gjennomgang av de tre kategoriene viser:

Kunnskap

Deskriptoren «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet» og «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet» kan anses delvis dekket av de deskriptorene som til sammen utgjør kategorien kunnskap. Det nivåbestemmende begrepet «bred» benyttes imidlertid ikke og sammenhengen med deskriptorene i NKR er for øvrig utydelig. Deskriptorene «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet», og «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet» mangler. De nivåbestemmende begrepene i NKR for nivå 6 anvendes med andre ord ikke.

Ferdigheter

Deskriptoren «kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer» og «kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling» kan anses delvis dekket av deskriptorene under kategorien ferdigheter (første og siste kulepunkt). Sammenhengen med deskriptorene i NKR er imidlertid utydelig. Deskriptoren «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg» og «kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere den under veiledning» mangler. Sist nevnte deskriptor kan anses delvis dekket under kategorien generell kompetanse (siste kulepunkt). De nivåbestemmende begrepene i NKR for nivå 6 anvendes med andre ord ikke.

Generell kompetanse

Deskriptoren «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer» kan anses delvis dekket (fjerde kulepunkt). Sammenhengen med deskriptorene i NKR er imidlertid utydelig. Deskriptorene «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger», «kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer», «kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis» og «kjenner til nytenking og

innovasjonsprosesser» mangler. De nivåbestemmende begrepene i NKR for nivå 6 anvendes med andre ord ikke.

Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen er inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, men mangler flere deskriptorer i NKR. De nivåbestemmende begrepene i NKR benyttes ikke, og det kan se ut som om noen deskriptorer er plassert under feil kategori. En samlet vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsene i fagplanen, på tross av faglig relevans for vernepleierstudiet, ikke er i samsvar med NKR. Det er vanskelig å bedømme bachelorgradsnivået slik læringsutbyttebeskrivelsene er formulert. Institusjonen må derfor gjennomgå den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen slik at denne blir i samsvar med NKR for nivå 6. Læringsutbyttebeskrivelsen må synliggjøre at studiet har et innhold som bidrar til at kandidaten utvikler sin evne til å tenke kritisk, og kan vurdere og anvende forskning og kunnskapsbaserte arbeidsmetoder for å bli i stand til å fungere som profesjonsutøver innenfor yrkesområdet for en vernepleier.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- foreta en gjennomgang og revisjon av læringsutbyttebeskrivelsene i fagplanen med utgangspunkt i NKR's deskriptorer og nivåbestemmende begreper

Om krav til ny dokumentasjon

I dette tilsynet har NOKUT vurdert at noen må-punkter ikke må imøtekommes av institusjonene fordi Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med en felles innholdsdel for alle utdanningene og nye retningslinjer for de enkelte utdanningene. KD ønsker blant annet en nasjonal samordning av læringsutbyttebeskrivelsene for BSV utdanningene. Det er derfor lite hensiktsmessig at hver institusjon skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Det innebærer at UiA ikke må imøtekomme må-punkter om endring av overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

I egenrapporten viser institusjonen til at vernepleierutdanningen ved UiA baserer seg på integrering av flere ulike emner. Institusjonen viser videre til at dette betyr at de forskjellige hoved- og delemnene beskrevet i rammeplanen for vernepleierutdanningen ikke er inndelt i egne emner, men inngår som deler av et fagforvaltnings- og arbeidsområde. I egenrapporten er emnene fordelt per semester slik: første semester: fagets utvikling og ideologi, kommunikasjon og etikk, pedagogikk og psykologi.

Andre semester: praksis i velferdsarbeid og samfunnsfaglige emner. Tredje semester: helsefaglige emner og pleie- og omsorgspraksis. Fjerde semester: funksjonshemming og miljøarbeid, behandling og adferdslæring. Femte semester: individrettet miljøpraksis og tjenesteorganisering. Sjette semester: praksisrettet forskning og bacheloroppgave.

I egenrapporten beskriver UiA det overordnede læringsutbyttet for studiet og for emnene fordelt gjennom studiet. Det er videre vedlagt en tabell der det fremgår hvilke emner som korresponderer med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene og de læringsutbyttene som er beskrevet under hvert emne.

Teoretiske og praktiske momenter integreres under hele utdanningen, etter de sakkyndiges vurdering på en tiltalende måte. Oppbyggingen av programmet viser imidlertid ingen tydelig progresjon slik at det overordnede læringsutbyttet for NKR kan oppnås etter endte studier.

Det kom frem under institusjonsbesøket at selv om deskriptoren «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid» ikke er tatt med i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen, så arbeides det med å gjøre studentene kjent med forsknings- og utviklingsarbeid i undervisningen. Det legges opp til at studentene skal lese forskningsartikler innenfor utvalgte emner og vurdere disse kritisk gjennom fremføring i grupper. Videre skal studentene skrive fagnotat med referanse til relevant forskning. Det er imidlertid slik at undervisning i disse temaene i all hovedsak skjer i tredje studieår. Det er lite fokus på emner knyttet til nytenkning og innovasjonsprosesser, som også er et element i NKR.

Det må gjøres en gjennomgang av emnebeskrivelsene og disse bør eventuelt revideres slik at læringsutbyttene oppnås med utgangspunkt i de ulike nivåene i NKR's læringsutbyttebeskrivelser. Med tanke på at kritisk tenkning og en forskningsbasert arbeidsmetodikk skal være sentralt i utdanningen, må dette også gjøres synlig i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

I egenrapporten viser UiA til en matrise som synliggjør hvilke emner som inngår i de ulike overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Oppbyggingen av programmet viser ingen tydelig progresjon slik at et overordnede læringsutbytte i samsvar med NKR kan oppnås etter endte studier. Det må foretas en gjennomgang og tilpasning av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå med utgangspunkt i den revisjonen som må gjøres av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- foreta en gjennomgang av emnebeskrivelsene for å sikre sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet

Om krav til ny dokumentasjon

NOKUT konstaterer at UiA under henvisning til NOKUTs formuleringer i brev av 1. februar 2017, avventer implementeringen av ny «Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger»

og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene, og tar sikte på å gjøre nødvendige og anbefalte revideringer i fagplanen i denne sammenheng. Det synes å være en misforståelse knyttet til krav i NOKUTs brev. Revidering av læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå var et krav basert på innholdet i vurderingen av overordnet læringsutbytte og læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå. Dette kravet kommer imidlertid ikke tydelige frem av må-punktene og kunne vært tydeligere formulert i både må-punkter og i brevet. NOKUT oppfordrer derfor UiA til å jobbe med å tydeliggjøre innslaget av vitenskapsteori, forskningsmetode, kritisk tenkning og forskningsbasert arbeidsmetodikk i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene og sikre sammenhengen med det totale læringsutbyttet for studiet. UiA har fått anledning til å kommentere denne vurderingen og beklaget misforståelsen. Det oppgis at arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene er i gang og endringer vil bli foreslått i løpet av våren 2018.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Det går frem av egenrapporten at institusjonen benytter ulike arbeids- og undervisningsformer, for eksempel forelesninger, seminarer, gruppearbeid, fremlegg, skriftlige arbeidskrav, individuelle tester, egenstudier, ferdighetstrening, øvelser i laboratorier og simuleringsavdelinger samt praksisstudier. Valg av undervisningsform gjøres på bakgrunn av læringsutbyttebeskrivelsen for det enkelte emnet.

Det er positivt at UiA benytter seg av varierte arbeids- og undervisningsformer i vernepleierutdanningen. Bruken av ulike arbeids- og undervisningsformer styrker studentenes muligheter til å oppnå læringsutbyttet innen rammen av kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. UiA viser også til at de aktivt arbeider med å inkludere e-læring i utdanningen. Eksempler som nevnes er blant annet veiledning via nettet og forhåndsinnspilte forelesninger.

Oppsummert er vår vurdering at studentene får mulighet til å øve individuelt og i gruppe siden det er stor variasjon i arbeids- og undervisningsformer. Arbeids- og undervisningsformene er godt tilpasset utdanningen, men i og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsen, er det vanskelig å vurdere hvorvidt disse fullt ut er egnet til å oppnå læringsutbyttet. UiA bør uansett vurdere om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsformene når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere om det er behov for å endre arbeids- og undervisningsformer når læringsutbyttebeskrivelsene revideres

- reflektere over og gjøre en gjennomgang av hvordan e-læring benyttes i utdanningen

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det fremgår av egenrapporten at institusjonen benytter ulike eksamens- og vurderingsformer gjennom hele utdanningen, for eksempel skoleeksamen, hjemmeeksamen individuelt eller i gruppe, mappeeksamen i gruppe med individuell muntlig høring, bacheloroppgave med individuelle muntlig høring og praksisevaluering.

Slik bruk av varierte vurderingsformer er positivt fordi studentene på denne måten får øvelse i å bruke og utvikle ulike ferdigheter med utgangspunkt i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Bacheloroppgaven gjennomføres skriftlig i samarbeid mellom to til tre studenter i en gruppe. For å sikre at den enkelte studenten oppnår læringsutbyttet, inngår også en muntlig, individuell høring i bacheloreksamen.

Egenrapporten viser at mappeeksamen og bacheloroppgave i gruppe suppleres med en muntlig individuell høring. Når det gjelder hjemmeeksamen og muntlig eksamen i gruppe ser det imidlertid ikke ut til å være en individuell vurdering. Det er i denne sammenheng grunn til å stille spørsmål ved hvordan institusjonen her sikrer at den enkelte student oppnår læringsutbyttet. De sakkyndige mener generelt at det er problematisk med vurderingsformer som skjer i gruppe ettersom det vanskeliggjør vurderingen av den enkelte students læringsutbytte.

Oppsummert er det vår vurdering at eksamensordninger og andre vurderingsformer er godt tilpasset utdanningen. I og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsen, er det imidlertid vanskelig å vurdere hvorvidt disse er fullt ut egnet til å oppnå læringsutbyttet. UiA bør likevel vurdere om det er behov for endringer i eksamensordninger og vurderingsformer når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- reflektere over hvordan utdanningen kan sikre at NKRs mål for bachelornivået blir oppnådd for den enkelte når studenter skriver sine bacheloroppgaver i gruppe
- vurdere om det er behov for andre eksamensordninger og vurderingsformer når læringsutbyttebeskrivelsene revideres

- reflektere over hvordan man kan vurdere om det individuelle læringsutbyttet for et emne oppnås når en oppgave skives i gruppe

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

I egenrapporten oppgir institusjonen flere ulike samarbeidsformer som skal sikre studienes relevans for arbeidsliv og/eller videre studier. Samarbeidet omfatter for eksempel et overordnet samarbeidsorgan mellom arbeidslivet og UiA, Samarbeidsutvalget (et samarbeid mellom UiA og praksisfeltet), studieråd og praksisseminar. Praksisseminar synes å være knyttet til alle praksisperiodene. Ved institusjonsbesøket kom det også frem at UiA har gode kontakter med veiledere i praksis. Representanter fra arbeidslivet underviser jevnlig studentene og deltar på seminarer sammen med studenter og vitenskapelig ansatte. Det synes på dette grunnlag som om det skjer en systematisk innhenting av informasjon om relevans, og vi viser i denne sammenheng særlig til de omtalte praksisseminarene.

Det fremgår av egenrapporten at det er mulighet for videre studier på master- og ph.d.-nivå ved Institutt for psykososial helse og ved andre institutt ved UiA. I tillegg tilbys en rekke videreutdanninger som er relevante for kandidater fra bachelorgradsstudiet i vernepleie. Studentene må derfor være godt forberedt slik at bachelornivået oppnås etter endt utdanning, og UiA må kvalitetssikre at bachelornivået oppnås i utdanningen, noe som er en forutsetning for videre studier, se punkt 2.2 og 2.3.

Komiteens vurdering er at studiene har flere ulike møteplasser innen praksisfeltet, noe som sikrer studienes relevans for arbeidslivet. Det er blant annet tett dialog med praksisfeltet i utviklingen av studiet.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningenes innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet komplisert ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner en rekke ulike virksomheter som levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og kompliserte behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelorgradsnivå. Det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er en allmenn utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene, er innholdet i vernepleierutdanningen ved UiA godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdige utlært etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- kvalitetssikre bachelorgradsnivået i utdanningen som en forutsetning for at studenten har tilegnet seg tilstrekkelige kunnskaper til å begynne på en mastergrad og en eventuell påfølgende ph.d.-utdanning

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

I egenrapporten fremkommer det blant annet at resultater fra de ansattes pågående forskning blir presentert for studenter innenfor rammen av ulike kurs. Studentene inviteres også til å bli delaktige i forskning som angår deres utdanning, og eksempler på dette nevnes i rapporten. Et eksempel som nevnes er et forskningsarbeid der seks studenter ble intervjuet over en periode på fire år i den hensikt å utvikle kunnskap om utdanningsløpet og om utdanningen de er en del av. Det fremgår videre at studentene kommer i kontakt med forskning i utdanningen ved at de leser internasjonale, vitenskapelige artikler, men dette forekommer i svært begrenset omfang i studiet som helhet. Studentene øves opp i å lese vitenskapelige artikler på noen kurs, men pensumlistene i de ulike emnene inneholder få vitenskapelige, internasjonale artikler. Dette betyr at studentene har begrensede muligheter til å øve tilstrekkelig på å lese og kritisk granske internasjonale, vitenskapelige artikler og dermed nyttiggjøre seg det internasjonale forskningsfeltet.

De sakkyndiges samlede vurdering er at UiA bør foreta en gjennomgang av pensumlister og se over hvilke vitenskapelige, internasjonale artikler som brukes i utdanningen. Videre bør det reflekteres over innholdet i vitenskapelig metode, slik at både kvalitative og kvantitative perspektiver ved metodikk blir tydelig inkludert i utdanningen og i læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- foreta en gjennomgang av innhold og opplegg i vitenskapelige metoder for å sikre at det er tydelig at både kvalitative og kvantitative metoder er del av utdanningen
- foreta en gjennomgang av pensumlister og sikre at flere internasjonale, vitenskapelige artikler blir innlemmet i utdanningens ulike emner

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Studentene får undervisning i håndtering av legemidler via forelesninger og gjennom praktisk egen trening. Ferdighetstreningen er obligatorisk for studentene ved UiA.

Farmakologi og legemiddelhåndtering inngår i en fem timers skoleeksamen med sykdomslære, farmakologi og legemiddelhåndtering. Medikamentregning vurderes ved en to timers passeringstest. På første forsøk er det mange studenter som stryker. Dette endrer seg ved det andre forsøket der betydelig flere studenter greier testen. Det fremkom under institusjonsbesøket at det var 20 % stryk på første forsøk på medikamentregning. De siste årene har imidlertid alle kommet gjennom på tre forsøk.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men de sakkyndige ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuell med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Vi ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

Er antallet undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig, og er undervisningen tilpasset vernepleierutdanningen?

Studentene har tolv undervisningstimer i farmakologi og femten undervisningstimer i medikamentregning. En samlet vurdering tilsier at arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer, samt antall undervisningstimer er egnet til å sikre at studentene har tilstrekkelig kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse til å utføre forsvarlig medikamenthåndtering.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

Det er tre til fire eksamensforsøk på prøve i medikamentregning, og det er krav om 100 % riktig besvarelse for å bestå.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner

13.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Det fremgår av egenrapporten at vernepleierutdanningen tilhører under Institutt for psykososial helse, og at det arbeides på tvers mellom de utdanningene som hører til dette instituttet. Det vises til at «Fagmiljøets samlede kompetanse ved Institutt for psykososial helse» er tilpasset vernepleierstudiets fagprofil. Det er på denne bakgrunn ikke helt enkelt å skille ut de faglige årsverkene som bidrar i vernepleierutdanningen, og vanskelig å si hvor mange fagansatte det er i studiet innenfor hver stillingskategori. Fagmiljøets samlede kompetanse er imidlertid tverrfaglig. Det fremgår av egenrapporten at lærerne som underviser på studiet, arbeider innenfor fire hovedemner: samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid, rehabiliterings- og habiliteringsarbeid. UiA understreker at det er viktig at halvparten av de som underviser, selv har en bachelorgrad i vernepleie. UiA viser til at dette er viktig for å sikre studiets legitimitet, for studentenes behov for rollemodeller og for å forberede studentene til den arbeidshverdagen de utdannes til. Forskningen er organisert i forskningsgrupper som går på tvers av utdanningene.

Institusjonen har 124 studenter på et heltidsstudium, og oppgir å ha om lag 6,4 årsverk knyttet til utdanningen. Det betyr at det er om lag 20 studenter pr. faglige årsverk. UiA er blant de institusjonene som har flest studenter pr. faglige årsverk. De fleste institusjonene som tilbyr vernepleierutdanning har om lag 15 studenter per årsverk. Det er tre professorer og en dosent, tre førsteamanuenser og tre førstelektorer blant de ansatte.

De sakkyndiges samlede vurdering er at UiA oppfyller de kvantitative kravene til fagkompetanse og har en samlet kompetanse som er tilpasset undervisnings- og veiledningsbehovet ved studiet. Det kan imidlertid være grunn til å vurdere om lærertettheten er stor nok.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskningen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Det følger av egenrapporten at bachelorgradsstudium i vernepleie inngår som en integrert del av Institutt for psykososial helse, og instituttet som helhet representerer et samlet fagmiljø når det gjelder forsknings- og utviklingsarbeid. Forskningen ved UiA er organisert i forskningsgrupper som fokuserer på utdanningsoverskridende forskningsfelt, og det er derfor ikke helt enkelt å skille ut fagmiljøets særskilte forskningsfelt. Publikasjonsoversikten gir derfor ikke et godet bilde av den forskningen som skjer i tilknytning til dette studiet.

En utfordring for UiA er å høyne den vitenskapelige kompetansen med flere lærere som har ph.d.-grad innen vernepleie. Det kom frem ved institusjonsbesøket at det er vanskelig å rekruttere ph.d.-kandidater. Forskningsvirksomheten tilknyttet studiet må også utvikles. Strategiske satsinger gjøres for

å høyne kompetansen til lærerne blant annet ved å rekruttere flere med ph.d.-grad. Vi vurderer fagmiljøets sammensetning og samlede kompetanse som tilstrekkelig, men anbefaler at UiA vurderer å tilføre utdanningen flere ressurser for å oppnå økt lærertetthet og sikre bedre forutsetninger for FoU arbeidet

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere å tilføre utdanningen flere ressurser for å oppnå økt lærertetthet og sikre bedre forutsetninger for FoU arbeidet
- utarbeide en strategi for hvordan den vitenskapelige kompetansen hos lærerne kan heves, og som sikrer rekrutteringen av nye lærere med tilstrekkelig høy akademisk kompetanse
- foreta en gjennomgang av hvordan forskning skal utvikles og organiseres slik at forskningsaktivitet utvikles

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Det går frem av egenrapporten at UiA har ulike nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere som er relevante for studiet. Som eksempler på nettverk relatert til aktuelle fag- og forskningsområder kan nevnes Veiledernetverket i Agder, Forskernetverket Barns Beste og samarbeid med universitetet i Pisa. Videre deltar UiA blant annet i 3D-programmet («Democracy, Diversity, Dignity. Building better communities in Europe Research Programme»), og Nasjonalt profesjonsråd for utdanning og forskning i vernepleie og i PROFUND. I tillegg har UiA en rekke avtaler med utenlandske institusjoner om studentutveksling.

Dette medfører at studentene får mulighet til å gjennomføre studier utenlands i løpet av studietiden, noe som utnyttes av ca. ti prosent av studentene. De nasjonale samarbeidspartnerne som UiA har, bidrar til samarbeid mellom praksisfeltet og institusjonen. Det er de sakkyndiges vurdering at dette kommer studentene til gode gjennom undervisning med lærere fra praksisfeltet og gjennom samarbeid om prosjekter som studentene kan benytte i forbindelse med bacheloroppgaven.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

UiA viser til at formålet med vernepleierutdanningene er å kvalifisere studentene til å utføre miljøarbeid, habiliterings- og rehabiliteringsarbeid sammen med mennesker med fysiske, psykiske og/eller sosiale funksjonsvansker. UiA skriver videre i egenrapporten at i vernepleierutdanningen er kombinasjonen mellom helse- og sosialfaglige emner viktig, og spesifikk kunnskap om funksjonsvansker og praktisk habilitering, rehabilitering og miljøarbeid anses som sentralt. Videre viser institusjonen til at konkrete emner som er knyttet til samfunn og ideologi, pedagogikk og psykologi, kommunikasjon og etikk, behandling og adferdslæring, funksjonshemming og miljøarbeid, helsefaglige emner og individrettet miljøpraksis er sentrale i utdanningen. Komiteen er enig i at de delene som er vurdert som sentrale deler, er viktige og vesentlige deler av vernepleierstudiet, men UiA bør vurdere om disse delene er sentrale i den forstand at det stilles krav til førstestillings-/forskerkompetanse i disse delene.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Som tidligere påpekt er utdanningsmiljøets samlede kompetanse tverrfaglig. 54,7 % av de som underviser på studiet, har førstestillingskompetanse, noe som bidrar til at studiet har god vitenskapelig kompetanse. Et flertall av de faglige årsverkene knyttet til vernepleierutdanningen utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen, og kravet om at 50 % av årsverkene knyttet til studiet skal ha hovedstilling ved institusjonen er således oppfylt.

Det ser også ut til at det er ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet slik institusjonen definerer sentrale deler. Det er imidlertid vanskelig for de sakkyndige å ta stilling til dette siden egenrapporten viser til det samlede fagmiljøet for det aktuelle instituttet. UiA uttaler imidlertid også under punkt 2.3 at juss er sentralt i utdanningen. Det er ikke personer med førstestillingskompetanse innen dette emnet. Det fremkommer et behov for å rekruttere flere lærere med høy vitenskapelig kompetanse, og særlig gjelder dette innen vernepleie.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse innen alle sentrale deler av studiet
- vurdere å rekruttere flere lærere med førstestillingskompetanse, særlig innen vernepleie

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige konstaterer at UiA viser til redegjørelsen i første del av tilsynet i 2016, og poengterer at kombinasjonen mellom helse- og sosialfaglige emner er viktig. Spesifikk kunnskap om funksjonsvansker og praktisk habilitering, rehabilitering og miljøarbeid anses som sentralt. Videre viste UiA til at konkrete emner som er knyttet til samfunn og ideologi, pedagogikk og psykologi, kommunikasjon og etikk, behandling og adferdslæring, funksjonshemming og miljøarbeid, helsefaglige emner og individrettet miljøpraksis er sentrale i utdanningen. UiA viser til at institusjonen mener at juridiske fag er en viktig, men ikke sentral del av vernepleierutdanningen.

De sakkyndige noterer seg at UiA mener at det er ønskelig med ansatte med førstestillingskompetanse innen vernepleierfag, men at det er en utfordring å rekruttere ansatte med slik kompetanse.

De sakkyndige konstaterer på bakgrunn av den oversendte dokumentasjonen at det er førstestillingskompetanse i de delene av studiet institusjonen selv definerer som sentrale.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Det vises til en rekke ulike forsknings- og utviklingsprosjekter i egenrapporten som UiA har levert. Som eksempler kan nevnes prosjekter knyttet til utviklingshemming og psykiske lidelser, forskningsprosjektene «Helse, levekår og levevaner blant unge utenfor arbeid og skole» og «Foreldres alkoholbruk, vanskelige livserfaringer og helse» og ph.d.-prosjektet «Sosial ulikhet og helseplager hos unge jenter i Agder».

Den vitenskapelige produksjonen til lærerne har økt, jf. tabell 3. I år 2010 ble det publisert tre vitenskapelige publikasjoner, og i 2014 ble det publisert 20 vitenskapelige publikasjoner. Ved institusjonsbesøket kom frem at samtlige i studiets fagmiljø har publisert de siste fem årene. De sakkyndige vurderer at fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid er på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Institusjonen peker imidlertid selv på at det er et forbedringspotensial både når det gjelder å heve kvaliteten på forskningen (flere publikasjoner på nivå 2) og på det faglige utviklingsarbeidet. Institusjonen peker også på at samarbeidet med eksterne og eksternt finansierte forskningsprosjekter med fordel kunne styrkes. Det er behov for å ansette flere med ph.d.-grad, og det er en utfordring for UiA å ansette yngre, lærere med doktorgrad som har riktig vitenskapelig kompetanse for denne

utdanningen. De sakkyndige anbefaler at UiA foretar en gjennomgang av hvordan forskningen skal utvikles og organiseres slik at forskningsaktiviteten fortsatt kan øke.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- foreta en gjennomgang av hvordan forskningen skal utvikles og organiseres slik at forskningsaktiviteten fortsatt kan øke

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

UiA viser i egenrapporten til at mange av de tilsatte har relevant erfaring fra praksisfeltet. For å sikre erfaring fra praksis er det imidlertid viktig å fortsette å rekruttere lærere som er vernepleiere, og som har klinisk erfaring. Studiet har et nært samarbeid med praksis, og dette kommer studentene til gode.

UiA viser til at universitetet stiller krav til at eksterne praksisveiledere har en faglig og praktisk tilknytning til praksisplassen, og at praksisveilederne således bør kunne vurdere studentenes praktiske utøvelse. I tillegg kreves det at praksisveiledere har relevant utdanning på høyskole- eller universitetsnivå. De sakkyndige anbefaler at UiA i størst mulig grad benytter vernepleiere som eksterne praksisveiledere.

Ettersom utdanningen er tverrfaglig, og det tverrprofesjonelle samarbeidet gjennomsyrrer studiet, er det mulig å rekruttere personer med akademiske meritter fra flere ulike profesjoner. Vi kan nevne sykepleiere, sosionomer, samfunnsvitere, pedagoger, psykologer etc.

Komiteens gransking taler for at fagmiljøet og eksterne praksisveiledere har den erfaring som er nødvendig for å oppfylle kravene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

13.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. De sakkyndige konstaterer at UiA under henvisning til NOKUTs formuleringer i brev av 1. februar 2017 avventer implementeringen av forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for

vernepleierutdanningene, og tar sikte på å gjøre nødvendige og anbefalte revideringer i fagplanen i denne sammenheng.

13.4 Samlet konklusjon

NOKUT har ikke krevd endringer i læringsutbyttebeskrivelsene grunnet innføring av nye retningslinjer. Dette kravet og krav om endringer i læringsutbyttebeskrivelser for emner er ikke blitt vurdert på nytt i andre del av tilsynet.

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved UiA oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

14 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved UiT Norges arktiske universitet

Campus Harstad var Høgskolen i Harstad frem til 1. januar 2016 og egenrapporten ble levert fra Høgskolen i Harstad. Vernepleierutdanningen ved tidligere Høgskolen i Harstad, nå UiT, tilbyr bachelorprogram i vernepleie i alle de tre nordligste fylkene. Per dags dato tilbys studiet som et treårig fulltidsstudium med årlige opptak lokalisert i Harstad. I tillegg tilbys desentraliserte deltidsstudier med varighet på fire år.

14.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsen for bachelor i vernepleie ved UiT Norges arktiske universitet, Campus Harstad er formulert slik:

Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (2009) definerer læringsutbytte som de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse en kandidat forventes å inneha ved fullført utdanning. Etter fullført utdanning skal kandidaten:

Kunnskaper

- ha kunnskap om funksjonsnedsettelse i alle livsfaser, med særlig vekt på kognitive funksjonsnedsettelse
- ha kunnskap om helse, folkehelse, habilitering og rehabilitering
- ha kunnskap om velferdsstaten og om juridiske og organisatoriske rammer som er sentrale i det vernepleiefaglige yrkesfeltet
- ha kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid som er relevant for vernepleiere
- inneha kulturforståelse i møte med tjenestemottakere

Ferdigheter

- kunne planlegge, gjennomføre og evaluere metodisk miljøarbeid med sikte på trivsel, mestring, deltagelse og inkludering
- kunne utøve forsvarlig pleie og omsorg, medikamenthåndtering, og bidra i habilitering- og rehabiliteringsprosesser
- kunne kommunisere faglig, etisk og juridisk forsvarlig med tjenestemottakere og pårørende, og i tverrprofesjonelt og flerkulturelt samarbeid
- kunne utføre saksbehandling som bygger på forvaltningsmessige prinsipper og aktuelt lovverk som ivaretar tjenestemottakers behov og rettigheter

Generell kompetanse

- kunne kombinere kompetanse innen helse- og sosialfagene og på denne måte bidra til å bedre livsvilkårene for mennesker med funksjonsnedsettelse
- kunne bidra til deltagelse på individ, gruppe- og samfunnsnivå ved å identifisere funksjonshemmende barrierer og motvirke disse
- ha gjennomgått en dannelsesprosess hvor de har utviklet en forsvarlig faglig og etisk profesjonskompetanse

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser. Det enkelte studium skal ha en læringsutbyttebeskrivelse i samsvar med NKR, men som i tillegg er fagspesifikk. Dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium ved å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse etter endt studium skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR (1. syklus for høyere utdanning).

I egenrapporten beskrives overordnet læringsutbyttet for studiet og emnene fordelt gjennom studiet. Det er videre vedlagt tabell der det fremgår hvilke emner som korresponderer med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for studiet. Det er en sammenheng mellom de overordnede læringsutbyttene og de læringsutbyttene som er beskrevet under hvert emne.

Institusjonen bruker imidlertid i liten grad de nivåbestemmende eller nivåbeskrivende begreper som, på en god nok måte, og på rett nivå kan relateres til NKR. Det er dermed vanskelig å vurdere ut fra læringsutbyttebeskrivelsene om studiet er på bachelorgradsnivå. Det er videre ikke alle deskriptorer fra NKR som er dekket av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for studiet, og noen deskriptorer er plassert under feil kategori.

Kunnskap

Deskriptoren «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet» anses langt på vei dekket gjennom første, andre og femte kulepunkt i læringsutbyttebeskrivelsen, selv om det nivåbestemmende begrepet «bred» ikke benyttes.

Deskriptoren «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet» er dekket under kategorien kunnskap. Imidlertid mangler deskriptoren «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet». Deskriptoren «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet» synes dekket inn, men dette er noe utydelig beskrevet.

Ferdigheter

Deskriptoren «kan beherske relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger» anses dekket av fjerde kulepunkt i læringsutbyttebeskrivelsen under kategorien ferdigheter. De øvrige deskriptorene som hører under kategorien ferdigheter i NKR mangler, og to av deskriptorene som er oppført her hører under kategorien generell kompetanse i NKR. Dette gjelder «kunne planlegge, gjennomføre og evaluere metodisk miljøarbeid med sikte på trivsel, mestring, deltagelse og inkludering» og «kunne kommunisere faglig, etisk og juridisk forsvarlig med tjenestemottakere og pårørende, og i tverrprofesjonelt og flerkulturelt arbeid». Denne måten å beskrive læringsutbyttet på gjør at det blir vanskeligere å vurdere de enkelte deskriptorer med tanke på nivå, og i noen grad vanskeligere å vurdere om de er dekkende for kravene i NKR.

Generell kompetanse

I fagplanen er ingen av NKR sine deskriptorer tydelig dekket under kategorien generell kompetanse. Noen av disse finnes igjen under de andre kategoriene, jf. over under kategorien ferdigheter. Dette gjelder «kunne planlegge, gjennomføre og evaluere metodisk miljøarbeid med sikte på trivsel, mestring, deltagelse og inkludering» og «kunne kommunisere faglig, etisk og juridisk forsvarlig med tjenestemottakere og pårørende, og i tverrprofesjonelt og flerkulturelt arbeid». Andre deskriptorer er fraværende. Dette gjelder for eksempel deskriptoren «kjenne til nytenkning og innovasjonsprosesser.»

En samlet vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsene i fagplanen, på tross av faglig relevans for vernepleierstudiet, ikke samsvarer med NKR. Det er vanskelig å bedømme bachelorgradsnivået slik læringsutbyttebeskrivelsene her er formulert fordi de nivåbestemmende eller nivåbeskrivende begrepene i liten grad benyttes. Institusjonen må derfor gjennomgå den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen slik at denne blir i samsvar med NKR for nivå 6.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- utarbeide læringsutbyttebeskrivelser som sikrer samsvar med strukturen og akademisk nivå i NKR

Om krav til ny dokumentasjon

I dette tilsynet har NOKUT vurdert at noen må-punkter ikke må imøtekommes av institusjonene fordi Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med en felles innholdsdel for alle utdanningene og nye retningslinjer for de enkelte utdanningene. KD ønsker blant annet en nasjonal samordning av læringsutbyttebeskrivelsene for BSV utdanningene. Det er derfor lite hensiktsmessig at hver institusjon skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Det innebærer at UiT ikke må imøtekomme må-punkter om endring av overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

I egenrapporten beskriver institusjonen hvordan de enkelte emnene i fagplanen dekker følgende emner i rammeplanen: samfunnsfaglige- og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljø, habiliterings- og rehabiliteringsemner. I egenrapporten vises det videre til hvordan det enkelte emnet bidrar til det samlede læringsutbyttet. Det er komiteens vurdering at studiets innhold og oppbygging er i samsvar med og tilpasset de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Institusjonen har valgt å ikke følge strukturen i NKR i emnebeskrivelsene. Deskriptorene er ikke inndelt i én, eller flere eventuelt alle kategoriene i NKR, dvs. kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det er heller ikke et krav at alle emner skal ha med alle kategoriene i NKR. I denne fagplanen blir imidlertid sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og på overordnet nivå (studieprogramnivå) mer utilgjengelig enn de behøver å være, også for studenter. Tabellen som viser hvilke emner som bidrar inn i hvilke overordnede læringsutbyttebeskrivelser angir likevel hvilke emner som dekker de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, men progresjonen er vanskelig å se.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- utarbeide læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå som er i samsvar med nivå 6 i NKR og som står i sammenheng med det totale læringsutbyttet for studiet

Om krav til ny dokumentasjon

UiT må sikre et større innslag av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen og synliggjøre dette i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

De sakkyndige konstaterer at UiT under henvisning til NOKUTs brev av 1. februar 2017 uttaler at det ikke er formålstjenlig å revidere fagplaner og overordnede læringsutbyttebeskrivelser nå, men heller avvente den nye forskriften om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene og nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningen. UiT har imidlertid innarbeidet læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå (i 10 emner) for å synliggjøre vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen. Det er også gjort endringer i pensum for å forsterke disse elementene i utdanningen. De sakkyndige vurderer kravet som oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Institusjonen benytter ulike arbeids- og undervisningsformer. Det fremheves at undervisningen er lærerstyrt og forskningsbasert, med differensiering i undervisningsmetoder. Det vises til forelesninger og studentaktive læringsformer som gruppearbeid, seminarer og klinikkundervisning, i tillegg til praksis. Videre understreker institusjonen viktigheten av basisgrupper som er gjennomgående for første og andre studieår. Studentene i disse gruppene møtes ukentlig og arbeider med individuelle oppgaver som legges frem i gruppen i tillegg til at de løser oppgaver i gruppen. Gruppene arbeider sammen også med ferdighetstrening, observasjon og klinikkundervisning.

Valg av arbeids- og undervisningsformer vurderes å gi grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet. I og med at det er påpekt mangler i læringsutbyttebeskrivelsene, er det imidlertid vanskelig fullt ut å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Institusjonen bør derfor gjennomgå disse med utgangspunkt i eventuelle reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Institusjonen benytter ulike eksamensordninger og vurderingsformer. En del undervisning er registreringspliktig, for eksempel basisgruppearbeid og læring av praktiske ferdigheter. Det anvendes skiftelige og muntlige eksamensformer, med begrunnelse i hva studentene har behov for å lære av ulike former for formidling i yrkeslivet de skal delta i etter studiet. Det beskrives videre en vridning av fokus fra tradisjonelle individuelle eksamener til case-jobbing i basisgrupper. Denne (arbeids-) og vurderingsformen begrunnes med at den øker studentenes innflytelse på og ansvar for egen læring. Videre argumenteres det for at integrasjon på tvers av fagområder gir bedre oppnåelse av

læringsutbytter. Institusjonen krever at bacheloroppgaven skrives i gruppe, ut fra et argument om at det tjener den enkelte student. Det fremgår av emnebeskrivelsen at den skriftlige oppgaven etterfølges av en muntlig individuell høring.

Argumentene for de valgte eksamensordningene og vurderingsformene peker først og fremst på studentenes læringsprosess og krav til kompetanse etter endt utdanning. Den fremlagte argumentasjon fremstår noe vag sett opp imot læringsutbyttebeskrivelsene. Krav om besvarelse av bacheloroppgaven i gruppe synes å ivareta andre hensyn enn den enkelte students læringsutbytte. Det kan også være vanskelig å se hvordan gruppebesvarelse på bacheloroppgave fullt ut kan bidra til vurderingen av den enkelte students faglige fordypning og akademisk nivå. Særlig er kravet om gruppebesvarelse problematisk med tanke på studenter som ser for seg en selvstendig oppgavebesvarelse, for eksempel av mer teoretiske eller empiriske art for videre master- og eventuelle påfølgende ph.d.-studier.

Den sakkyndige komiteen viser til at det er påpekt mangler i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Det er derfor vanskelig fullt ut å vurdere hvorvidt vurderingsformene er egnet til å oppnå læringsutbyttet. Institusjonen bør derfor gjennomgå disse med utgangspunkt i eventuelle reviderte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- reflektere over hvordan det individuelle læringsutbyttet for den enkelte student kan vurderes når bacheloroppgaven skrives i gruppe
- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser
- vurdere å legge til rette for at studentene kan velge å skrive bacheloroppgaven individuelt

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Institusjonen viser til et omfattende samarbeid med praksisfeltet. Dette samarbeidet skjer både ved at studentene følges i praksis under studiet, og ved at institusjonen henter inn yrkesutøvere, tjenestemottagere og brukerorganisasjoner i undervisningen i tredje år. Det er også et praksisråd som består av representanter fra studiet og samarbeidende institusjoner. Dette møtes flere ganger i året og institusjonen får i denne sammenhengen informasjon om behov i arbeidslivet. Det følger av egenrapporten at det er tett kontakt mellom skolens kontaktlærere og praksisveiledere. Disse møtes minimum én gang per praksisperiode, oftere ved behov. Praksisrådet gir innspill til utdanningen, og fagmiljøet sørger for å holde seg oppdatert i faglige fora. Det er imidlertid vanskelig å se om det skjer en systematisk innhenting av tilbakemelding fra praksisfeltet.

I egenrapporten vises det til videreutdanninger som er relevante, samt at institusjonen tilbyr erfaringsbasert mastergrad i funksjonshemming og deltagelse. Det er krav om to års yrkespraksis for opptak til erfaringsbaserte masterutdanninger, jf. mastergradsforskriften § 6. Når det gjelder videre studier viser institusjonen til fagplanen, og peker på at bacheloroppgaven er teoretisk i sin form. Fra dialogmøtet vises det til at studenter fra utdanningen vurderes som gode på akademisk skriving/formidling av eksterne samarbeidspartnere. Det pekes imidlertid også på at vernepleierstudiet trekker til seg mange søkere som betrakter seg selv som praktikere, og disse er mindre motivert for en akademisk karriere.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet komplisert. Vernepleierens praksisfelt er bredt og favner er rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er generelt en allmenn utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved UiT Norges arktiske universitet godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdige utlærte vernepleiere etter et treårig bachelorgradsstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

Institusjonen synes å arbeide tilfredsstillende med å sikre studiets relevans for arbeidsliv og videre studier. Samtidig erkjenner institusjonen vansker med å rekruttere vernepleiere med høyere grad/førstestillingskompetanse til eget fagmiljø. Det kan på denne bakgrunn synes som om det er behov for å vurdere tiltak for å sikre at studentene blir bedre i stand til å følge en akademisk karriere.

Konklusjon

Ja, studiet fyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- sikre en systematisk innhenting av tilbakemelding fra praksisfeltet
- kvalitetssikre bachelornivået i utdanningen som forutsetning for at studentene skal ha tilstrekkelige kunnskaper til å påbegynne en mastergrad og en eventuell påfølgende ph.d.-utdanning

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopleing til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Institusjonen rapporterer at all undervisning er forskningsbasert. Videre følger det av rapporten at studenter møter forskning på en indirekte måte, via fagansatte sin egen forskning og via deltagelse i prosjekter. Det rapporteres ikke konkrete eksempler som kan belyse omfang, egenart eller nivå på dette kravet. Det er vanskelig å se om studentene gis mulighet til å bli kjent med både kvalitative og kvantitative forskningsmetoder eller med internasjonal, vitenskapelig litteratur.

Den fremlagte dokumentasjonen er svært generell og det er vanskelig å vurdere om UiT Norges arktiske universitet oppfyller kravet i studietilsynsforskriften.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- dokumentere på en tydeligere og mer konkret måte at studiet har tilfredsstillende kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart
- sikre innslag av både kvalitativ og kvantitativ metode på pensumlistene

Universitetet bør:

- sikre innslag av internasjonal vitenskapelig litteratur på pensumlistene

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

UiT har utformet læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå (i 10 emner) som synliggjør vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen. Det er gjort endringer i pensum som viser at studiets kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid blir ivaretatt på en bedre måte enn tidligere. Vi merker oss også at det oversendte materialet dokumenterer endringer i læringsutbyttebeskrivelene som synliggjør både de kvalitative og kvantitative metodeperspektiver i utdanningen. Dette er også innarbeidet i pensum.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i hhv. farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Undervisning i farmakologi og medikamentregning inngår i emnet Helse og rehabilitering (emne 4). Undervisningen knyttes til korresponderende emner, f.eks. sykdomslære, anatomi, etc. og er således relevant integrert i studieplanen. Studentene deltar på forelesninger og praktiske øvelser. Det angis ikke om praktiske øvinger er obligatoriske, eller om det benyttes e-læring/video i dette arbeidet. Det

beskrives heller ikke inngående hvordan institusjonen legger opp undervisningen utover dette. Ved institusjonsbesøket kom det frem at UiT Norges arktiske universitet, Campus Harstad ikke har ansatte i eget fagmiljø som kan undervise i dette faget. Institusjonen leier inn aktuell fagkompetanse fra blant annet sykepleierutdanningen. Den sakkyndige komiteen er av den oppfatningen at denne kompetansen må finnes i fagmiljøet for vernepleierutdanning. Vi viser til vår vurdering i punkt 3.1.

Sammenlignet med andre institusjoner kan UiT Norges arktiske universitet, Campus Harstad med fordel utvikle sin modell for arbeids- og undervisningsformer i disse fagene.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men de sakkyndige ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuelt med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Vi ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

Er antallet undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig, og er undervisningen tilpasset vernepleierutdanningen?

Antall undervisningstimer i de to emnene er 22 timer, og dette er sammenlignbart med andre utdanningsinstitusjoner. Studentene må ha bestått VPFAR og VPMED for å kunne gå ut i praksis. Basert på den fremlagte dokumentasjonen, og sammenholdt med en høy strykprosent ved første forsøk (50 %), mener den sakkyndige komiteen at institusjonen bør arbeide mer med undervisningsopplegg for farmakologi og medikamentregning, slik at dette emnet i større grad tilpasses vernepleierutdanningen og studentene som går der.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

Arbeidskravet som utgjør vurderingsformen for både medikamentregning (VPMED) og farmakologi (VPFAR) er en to timers skriftlig skoleprøve for hvert av emnene. Det gis tre eksamensforsøk, med mulighet for å søke om et fjerde forsøk. Begge prøvene må bestås før studenter kan gå videre til emne 5 (praksis). For medikamentregning må besvarelsen være 100 % riktig, noe som er i tråd med kravene i andre utdanningsinstitusjoner. For farmakologi har institusjonen valgt selvstendig prøve med vurdering godkjent/ikke godkjent. Dette vurderes som tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner
- utvikle sin undervisning i farmakologi og medikamentregning slik at den i langt større grad møter behovet studentene har for å kunne tilegne seg nødvendig kompetanse i medikamentregning og farmakologi

14.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Det følger av egenrapporten at vernepleie er en flerfaglig utdanning, og at det er høy faglig kompetanse innen de fire hovedtemaene i rammeplanen. Egenrapporten sier videre at utdanningens flerfaglighet gjør at fagmiljøet har variert akademisk bakgrunn. Videre fremgår det av egenrapporten at institusjonen ikke har fast ansatte uten mastergrad. Det synes også å være et relativt høyt antall ansatte i fagmiljøet med vernepleie som grunnutdanning. Egenrapporten viser at institusjonen har kompetanse i samfunnsvitenskap, juss, psykologi, pedagogikk og rehabilitering/helsefag. I rapporten angis det likevel ikke nærmere hvordan fagmiljøets kompetanse knyttes til deler av studiet slik det beskrives i institusjonens fagplan for bachelor i vernepleie, eller de fire hovedemnene i rammeplanen.

Egenrapportens tabell over fagmiljøets bidrag i studiet viser at institusjonen har flere høgskolelærere i masterløp/1. lektorløp/ph.d.-løp samtidig som disse i all hovedsak oppgis å dekke ett årsverk av fagmiljøet. De sakkyndige anser på denne bakgrunn rapporteringen som noe uklar, men konkluderer likevel med at den samlede kompetansen er tilpasset studiet.

Institusjonen har 314 studenter fordelt på hel- og deltidsstudiet, og oppgir å ha om lag 25 årsverk knyttet til studiet. Det betyr at det er ca. tolv studenter pr. faglige årsverk, dersom den oppgitte informasjonen om årsverk er korrekt. UiT Norges arktiske universitet, Campus Harstad er i så fall blant de institusjonene som har færrest studenter pr. faglige årsverk.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskningen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Institusjonen oppgir at omkring syv av om lag 25 stillinger benyttes til FoU. De har også 12 ansatte med førstestillingskompetanse som utgjør totalt 9,4 stillinger. Institusjonen planlegger et forskningssenter knyttet til vernepleie med en strategi om å rekruttere seniorforskere og ph.d.-kandidater til fagmiljøet. Institusjonen tilbyr et masterstudium, og dette er med å rette fokus mot FoU. De sakkyndige anser at fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilstrekkelig for å ivareta undervisning, forskning og faglig utviklingsarbeid.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

UiT Norges arktiske universitet, Campus Harstad deltar i nasjonale og internasjonale nettverk. Som eksempel på nasjonale nettverk nevnes her forskningssamarbeid mellom enkeltaktører ved UiT Norges arktiske universitet, NTNU og Nordlandsforskning. Det er videre et samarbeid mellom forskergruppen Mangfold og toleranse og BUF-DIR og NC (Nordens velferdssenter) om situasjonen for samer med funksjonsnedsettelse. Prosjektet Aktiv ung gjennomføres i samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Som eksempel på internasjonalt samarbeid nevnes Nordplus-nettverket, utvekslings- og samarbeidsavtaler med institusjoner i Norden (Pædagoguddannelsen i København/Gentofte), Storbritannia (Huddersfield Yorkshire Children's centre), USA (Augsburg College og Minot State University) og Ghana (New Horizon Special School). Disse nettverkene bidrar ifølge egenrapporten til både student- og lærerutveksling, og de gir impulser og innblikk i andre undervisningsmetoder. Nettverkene tilfører i første rekke oppdatert kunnskap til de ansatte. Indirekte kommer dette studentene til gode ved blant annet bedre og mer relevant undervisning.

Studentene tilbys utveksling til internasjonale studiesteder gjennom institusjonens nettverk (Nord Dakota) og det kommer studenter fra denne samarbeidende institusjonen hvert år. Samtidig er det få fra UiT Norges arktiske universitet, Campus Harstad som reiser ut.

UiT Norges arktiske universitet, Campus Harstad deltar i relevante nettverk, nasjonalt og internasjonalt. I den fremlagte dokumentasjonen er det lite beskrevet konkret hva det satses på av fagutveksling, hvordan dette gjøres og på hvilken måte studentene kan knyttes til dette arbeidet, utover den indirekte nytten gjennom impulser til undervisning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- tydeliggjøre et sterkere fokus på hva nettverkene bidrar med av fagutveksling
- arbeide med hvordan nettverkene på en mer direkte måte kan komme studentene til gode, ved for eksempel å trekke studenter inn i prosjekter som initieres via nettverk

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

UiT Norges arktiske universitet. Campus Harstad legger slik de sakkyndige oppfatter det, rammeplanens fire hovedemner til grunn for sin vurdering av hvilke deler av studiet som anses som sentrale. Det vil si samfunnsvitenskapelige- og juridiske emner, psykologiske- og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliterings emner. Videre fremheves det at det siste emnet, miljøarbeid, habilitering og rehabilitering, er det største emnet og utgjør omkring 40 % av det totale studiet. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at alle rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av et vernepleierstudium. Det kan imidlertid diskuteres om alle hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet, og med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse i de aktuelle emnene. UiT Norges arktiske universitet må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke emner som er sentrale i vernepleierstudiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Institusjonen dekker minstekrav til at 50 % av årsverkene tilknyttet studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved studiet. Videre synes kravet om at minst 20 % av det samlede fagmiljøet har førstestillingskompetanse å være oppfylt. Institusjonen har 12 førstestillingskompetente, hvorav seks førsteamanuenser, fire førstelektorer og to professorer. Her må det imidlertid legges til at rapporteringen er uklar, idet fagansatte i master- og ph.d.-/førstelektorløp rapporteres med full stilling.

Slik fagmiljøet er beskrevet, synes institusjonen å ha førstestillingskompetanse i de fleste av de sentrale delene av studiet. Imidlertid er det en overvekt av førstestillingskompetanse i samfunnsvitenskapelige og pedagogiske emner. Det er svakere dekning på helsefag og miljøarbeid, habilitering og rehabilitering, som alle er emner som institusjonen selv fremhever betydningen av. Institusjonen er blant de fire største utdanningene (etter antall studenter, heltid og deltid) og har utstrakt reisevirksomhet til de fem lokasjonene for deltidsutdanning. Institusjonen bør dermed styrke førstestillingskompetansen på helsefag og miljøarbeid, habilitering og rehabilitering. Institusjonen har i egenrapporten oppgitt at alle deler av rammeplanen er sentrale deler av vernepleierstudiet. Som vurdert over, må UiT også ta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av studiet som er sentrale

- sikre at det er ansatte med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

I første del av tilsynet i 2016 viste UiT til at alle hovedemner i rammeplanen for vernepleierutdanningen var sentrale deler i vernepleierstudiet ved UiT. UiT viser i det oversendte materialet spesielt til de to største emnene, miljøarbeid og habiliterings- og rehabiliterings arbeid samt helsefaglige emner som sentrale. Det vises til kombinasjonen av helsefaglige emner og miljøarbeid som unik for vernepleierutdanningen. Derfor er disse delene av studiet sentrale.

UiT viser i en tabellarisk oversikt hvordan førstestillingskompetansen fordeler seg på de fire hovedemnene i rammeplanen og forutsetningsvis også på de delene av studiet UiT fremhever som sentrale. Etter de sakkyndiges oppfatning synes det som om det er førstestillingskompetanse innen alle de delene av studiet som UiT selv definerer som sentrale deler.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

I egenrapporten vises det til tabell med publikasjonsoversikt for de siste fem årene, der det er innrapportert totalt 58 publikasjoner og 30,8 publiseringspoeng totalt for de fem siste årene. Dette plasserer institusjonen i øvre del når det gjelder gjennomført forskning og faglig utviklingsarbeid sammenlignet med de andre institusjonene. Det er imidlertid et lavt antall publikasjoner knyttet til nivå 1 og særlig til nivå 2 i det poenggivende systemet. Utover det er det lite beskrevet og dokumentert hva som gjøres av faglig utviklingsarbeid. Den fremlagte dokumentasjonen viser at det drives forskning, men det er vanskelig å vurdere om dette er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- foreta en gjennomgang av hvordan forskningen skal utvikles og organiseres slik at forskningsaktiviteten kan øke

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

I tabellen over fagmiljøet fremkommer det at flere ansatte har relevant faglig bakgrunn og erfaring fra praksisfeltet. Institusjonen setter som krav at eksterne veiledere i praksis skal ha bachelorutdanning eller tilsvarende kompetanse i relevante fag. Relevante fag er helse- og sosial fag, eller pedagog/lærerutdanning. Andre utdanninger kan vurderes. Videre vises det til at alle studenter har minimum en praksisperiode der de blir veiledet av en intern fagansatt vernepleier. Det legges til grunn fra sakkyndige at krav om hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet er styrende for vurdering av «andre utdanninger» slik det beskrives i dokumentasjonen.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

14.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. UiT uttaler at institusjonen har gått gjennom og vurdert og drøftet samtlige anbefalinger fra de sakkyndige, og vil ta disse med seg i utviklingen av ny studieplan i tilknytning til implementeringen av forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

UiT viser også til at den nylig gjennomførte fusjonen gir gode muligheter for å videreutvikle vernepleierutdanningen.

14.4 Samlet konklusjon

NOKUT har ikke krevd endringer i læringsutbyttebeskrivelsene grunnet innføring av nye retningslinjer, og dette kravet er ikke blitt vurdert på nytt i andre del av tilsynet.

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved UiT oppfyller alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

15 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudium i vernepleie ved VID

15.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Sakkyndig vurdering

Vernepleierutdanningen ved VID har følgende overordnede læringsutbyttebeskrivelse:

Kunnskap

- Kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor vernepleierens fagområde.
- Har kunnskap om helse- og sosialfaglige grunnlagsproblemer og ivaretagelse av livsverdier for brukere
- Har bred kunnskap om utvikling i menneskets livsløp, ulike funksjonshemninger, psykisk lidelse og somatiske sykdommer og konsekvenser av dette i miljø- og velferdsarbeid
- Har kunnskap om kultur, religion og livssyn og praktiske fremgangsmåter i et flerkulturelt, fler-religiøst og livssynsmessig mangfoldig samfunn

Ferdigheter

- Kan identifisere ressurser og begrensninger i kommunikasjon med brukere/pårørende og kan planlegge, gjennomføre, dokumentere, og kvalitetssikre metodisk miljøarbeid med fokus på egenmestring, livskvalitet og selvbestemmelse
- Kan gi grunnleggende pleie og omsorg og utføre forsvarlig medikamenthåndtering
- Kan kartlegge livssituasjonen til brukere i en individuell og samfunnsmessig kontekst, og fungere som aktør i samarbeid med hjelpeapparat og sivilsamfunn
- Kan utføre saksbehandling ut fra forvaltningsmessige prinsipper og aktuelt lovverk
- Kan forebygge og håndtere konflikter av ulik art
- Kan vurdere ideologi og virkemidler i helse- og sosialpolitikken og se sammenhenger mellom samfunnsmessige forhold og livs-situasjonen til den enkelte bruker

Generell kompetanse

- Kan møte brukere med empati, respekt og ut fra prinsipper om likeverd og medvirkning
- Har innsikt i helse- og sosialt arbeid, og velferdssamfunnets ideologi og politiske virkemidler
- Kan identifisere etiske dilemma og begrunne profesjonelle valg ut fra faglig og etisk innsikt
- Kan utforske faglige problemstillinger på en kritisk reflekterende måte og samarbeide med ulike yrkesgrupper med utgangspunkt i den enkelte brukers interesser.

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal i tillegg ha

fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Dvs. at det skal være mulig å gjenkjenne et studium gjennom å lese en læringsutbyttebeskrivelse på studieprogramnivå. Beskrivelsen av oppnådd læringsutbytte skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

VID har ikke revidert den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen siden tilpasningen til NKR i 2012. Emnebeskrivelsene har imidlertid i større grad vært gjenstand for revisjon. Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen er inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, men flere av deskriptorene mangler. VID bruker ikke fullt ut de nivåbestemmende begrepene fra NKR. Dette innebærer at det kan være vanskelig å gjenkjenne det akademiske nivået i utdanningen på NKRs nivå 6. VID må gå gjennom læringsutbyttebeskrivelsen og sikre at deskriptorene i NKR er med, slik at det er mulig å gjenkjenne nivå 6.

En gjennomgang av de tre kategoriene viser:

Kunnskap

Her bruker VID i noen grad de nivåbestemmende begrepene i NKR. Deskriptoren i NKR som dekker «kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet» er med. Deskriptorene «har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet» anses dekket gjennom de øvrige kulepunktene under kategorien kunnskap. Deskriptorene «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet» samt «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet» mangler.

Ferdigheter

VID bruker i liten grad de nivåbestemmende begrepene i NKR, og enkelte deskriptorer er plassert under feil kategori. Følgende deskriptorer mangler: «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg», «kan reflektere over egen faglige utøvelse og justere denne under veiledning» og «kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling». Deskriptorer som anses dekket er for eksempel: «kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer» (fjerde kulepunkt).

Generell kompetanse

Her brukes til en viss grad de nivåbestemmende begrepene. Deskriptoren «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger» anses dekket. For øvrig mangler de fleste deskriptorene under kategorien generell kompetanse. Dette gjelder for eksempel, «kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer» og «kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser.»

En samlet vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsen i fagplanen, på tross av faglig relevans for vernepleierstudiet, ikke er i samsvar med NKR. Det er vanskelig å bedømme bachelornivået slik læringsutbyttebeskrivelsen er formulert fordi NKRs nivåbestemmende begreper ikke fullt ut benyttes. Læringsutbyttebeskrivelsen må synliggjøre at studiet har et innhold som bidrar til at kandidaten utvikler sin evne til å tenke kritisk, og kan vurdere og anvende forskning og kunnskapsbaserte arbeidsmetoder for å bli i stand til å fungere som profesjonsutøver innenfor yrkesområdet for en vernepleier.

Institusjonen må derfor gjennomgå den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen slik at denne blir i samsvar med NKR på nivå 6.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høyskolen må:

- foreta en gjennomgang og revisjon av læringsutbyttebeskrivelsene i fagplanen ut ifra NKRs overordnede deskriptorer og nivåbestemmende begreper

Om krav til ny dokumentasjon

I dette tilsynet har NOKUT vurdert at noen må-punkter ikke må imøtekommes av institusjonene fordi Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningene gjennom ny rammeplan med en felles innholdsdel for alle utdanningene og nye retningslinjer for de enkelte utdanningene. KD ønsker blant annet en nasjonal samordning av læringsutbyttebeskrivelsene for BSV utdanningene. Det er derfor lite hensiktsmessig at hver institusjon skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser som en del av dette tilsynet. Det innebærer at VID ikke må imøtekomme må-punkter om endring av overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Rammeplanen for vernepleierutdanningen angir fire fagområder som danner innholdet i vernepleierutdanningen ved VID. I henhold til egenrapporten består utdanningen av 13 ulike emner som bygger på hverandre. VID er en liten institusjon med nærhet mellom studenter og lærere. De ulike emnene er sammensatt av samfunnsvitenskapelige og juridiske emner (42 studiepoeng), psykologiske og pedagogiske emner (24 studiepoeng), helsefaglige emner (45 studiepoeng) og miljøarbeid, rehabiliterings- og habiliteringsarbeid (69 studiepoeng). De nevnte emnene betegnes av institusjonen som hovedemner. Første året gir innføring i vernepleie, kunnskap om velferdsstaten, kunnskap om funksjonshemming og utvikling i et livsløpsperspektiv. Andre året har et mer spesifikt helsefaglig fokus. Fokus er både psykisk og somatisk helse. Tredje året starter med fokus på rammebetingelser som påvirker metodisk miljøarbeid. Praksis tredje studieår kan være et utenlandsopphold. Studentene skal i praksisstudium 3 ha fokus på alle faser i et målrettet miljøarbeid. Utdanningen har en kristen verdibasis og VID er en diakonal utdanningsinstitusjon. Utdanningen er tverrprofesjonell og inneholder integrering av emner. I løpet av utdanningen øves studentene i å benytte seg av problembasert læring. Basisgrupper er sentrale for å drøfte problemstillinger som er koblet til de ulike emnene. Det finnes også et mindre innslag av e-læring i utdanningen. Studentene kan også velge seg emner under utdanningen.

I henhold til egenrapporten skal progresjonen i utdanningen sikres ved at emnene på studiet integrerer ulike perspektiver slik at overordnede læringsutbytter kan oppnås. Det er positivt med valgfrie emner. Det er likevel ikke tydelig hvordan emnene bygger på hverandre slik at studiets overordnede

læringsutbytter kan oppnås, og dessuten mangler noen deskriptorer, se punkt 2.2. For eksempel under emne 1, der man i tabellen har oppgitt at studenten skal kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet. På bakgrunn av at kritisk tenkning og forskningsbasert arbeidsmetodikk skal være sentrale deler av utdanningen, burde dette også gjøres synlig i læringsutbyttebeskrivelsen for emne 1. Det er fremgår av beskrivelsen i egenrapporten under punkt 2.4 at studentene skal oppøves i vitenskapelig tenkemåte, metodikk og fagetikk samt i kritisk tenkning. Ved institusjonsbesøket påpekes det at kritisk tenkning skal være en rød tråd gjennom hele utdanningen. Dette er imidlertid ikke synlig i læringsutbyttebeskrivelsene. Det må foretas en gjennomgang av emnebeskrivelsene slik at læringsutbyttet kan sikres med utgangspunkt i de ulike nivåene i NKRs overordnede læringsutbytte.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

VID har levert en matrise som viser i hvilke emner de ulike læringsutbyttene inngår. Vi har foretatt stikkprøver for å se nærmere på sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet. Det bør for eksempel i større grad fremgå av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå at kritisk tenkning og forskningsbasert arbeidsmetodikk skal være sentralt, noe det ikke lar seg gjøre å se nå. Som påpekt under punkt 2.2, mangler det noen deskriptorer, og det er derfor behov for å se over læringsutbyttene i de ulike emnene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- foreta en gjennomgang av emnebeskrivelsene for å sikre sammenheng og progresjon mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet

Om krav til ny dokumentasjon

VID må endre læringsutbyttebeskrivelsene for emnene slik at innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode forsterkes og synliggjøres i utdanningen.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

VID redegjør for at det er nedsatt en arbeidsgruppe, som skal foreta en revisjon av fagplanen for vernepleierutdanningen i samsvar med den nye forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

Videre viser VID til at den samme arbeidsgruppen har foretatt en gjennomgang av innhold og opplegg i vitenskapelige metoder i utdanningen, og har sikret at både kvalitative og kvantitative metodeperspektiver er ivaretatt og synliggjort i studieplanen. Det er foretatt revideringer i læringsutbyttebeskrivelser både på overordnet nivå i fagplanen og i emnebeskrivelsene. Endringene er dokumentert gjennom vedlagt fagplan og pensumlister. De sakkyndige er av den oppfatning at det er sikret sammenheng og progresjon mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Egenrapporten viser at det legges vekt på å benytte en rekke ulike arbeids- og undervisningsformer i vernepleierstudiet ved VID. Som eksempel nevnes forelesninger, prosjektarbeid, ferdighetstrening, oppgaveskriving, læring i basisgrupper og praksisstudier. Det er gunstig for studentenes læring at VID har stor variasjon i arbeids- og undervisningsformer gjennom hele studiet, noe som også bidrar til å styrke og utvikle studentenes evne til kritisk tenking og refleksjon. Det går imidlertid frem at det er behov for mer og fordypet opplæring i e-læring blant lærerne for å kunne utvikle digitale arbeidsformer som kan brukes i undervisningen.

De beskrevne arbeids- og undervisningsformer virker hensiktsmessige med tanke på at studentene skal få mulighet til å oppnå læringsutbyttet i løpet av studiet. Vår vurdering viser at arbeids- og undervisningsmetoder er godt tilpasset utdanningene, men i og med at det er påpekt flere mangler i læringsutbyttebeskrivelsen, er det vanskelig å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsmetoder fullt ut er egnet for å oppnå læringsutbyttet. VID må vurdere om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt
- reflektere over mulighetene for å utvikle arbeids- og undervisningsformer som har støtte av digitale hjelpemidler

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Sakkyndig vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

I egenrapporten opplyses det at det benyttes en rekke ulike vurderingsformer. Eksemplene som trekkes frem, er blant annet mappeeksamen, skoleeksamen, hjemmeeksamen, muntlig gruppeeksamen, bacheloroppgave og ulike vurderingsformer i praksis. Det er etter de sakkyndiges vurdering en styrke for studentenes læring at ulike eksamens- og vurderingsformer brukes gjennom studiet. Dette er positivt fordi studentene øves opp i å bruke og utvikle ulike ferdigheter med utgangspunkt i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Bacheloroppgaven skrives i grupper på tre til fire studenter, men det gis også adgang for studenter til å skrive alene. I bacheloroppgaven inngår det også en individuell muntlig del for å sikre at den enkelte student oppnår læringsutbyttet. Den sakkyndige komiteen vil likevel sette spørsmålsteget ved hvordan VID kan sikre seg at alle studentene oppnår NKRs mål for bachelornivået når arbeidet utføres i grupper på flere studenter. Det finnes ingen kriterier for dette i kursbeskrivelsen for emne 13, bacheloroppgaven.

Den sakkyndige komiteens vurdering er at de valgte eksamensordningene og vurderingsformene er godt tilpasset utdanningen som helhet. I og med at det må gjøres revideringer av overordnede læringsutbyttebeskrivelser og læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå, er det behov for å vurdere om eksamensordninger og vurderingsformer må tilpasses de nye læringsutbyttebeskrivelsene. Spesielt kan det være verdifullt å se ulike former for hjemmeeksamen opp mot skoleeksamen i ulike emner, slik at det blir en bra balanse. Det er også behov for å reflektere rundt hvordan utdanningen kan kvalitetssikre at NKRs læringsutbytter på bachelornivå blir oppnådd når flere enn to studenter skriver oppgaven sin sammen. Ferdigheter i å arbeide i gruppe kan med fordel øves opp innenfor rammen av andre emner.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om eksamensordninger og vurderingsformer må revideres etter at høyskolen har revidert de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene
- reflektere over hvordan utdanningen kan sikre at NKRs mål for nivå 6 blir oppnådd for den enkelte student når studenter skriver bacheloroppgaven i gruppe

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Sakkyndig vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

I egenrapporten presenteres ulike måter å sikre relevansen for arbeidsliv og for videre studier etter endt utdanning. Blant annet fremholder VID at det skjer samarbeid med arbeidslivet gjennom Råd for arbeidslivet¹, gjennom prosjektsamarbeid med praksisfeltet og gjennom praksisveilederseminar. Videre bidrar VID med intern undervisning i kommunen og gjennom samarbeid i såkalte forskningssirkler. VIDs deltakelse i prosjektet tverrprofesjonell praksis ved Sagenehjemmet i Oslo styrker kunnskapen om team-samarbeid, og bidrar til utvikling av tverrprofesjonell samarbeidslæring ved VID.

Det kommer også frem at muligheter for videre studier kan skje gjennom master- og påfølgende ph.d.-studier. En ny masterutdanning i medborgerskap og samhandling er planlagt høsten 2016. Tidligere har studentene ved VID hatt mulighet for å søke seg til tverrprofesjonelle masterutdanninger ved Institutt for sosialt arbeid og familierapi. Etter gjennomført masterstudium kan studentene også søke seg til ph.d.-programmet Diakoni, verdier og profesjonell praksis.

Den sakkyndige komiteens vurdering er at studiet har flere møteplasser med praksisfeltet der samarbeid mellom praksis og lærere/studenter skjer. Dette sikrer studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier. Komiteen er imidlertid noe usikre på om innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er tilstrekkelig systematisk. Den sakkyndige komiteen anbefaler at høyskolens innhenting av informasjon fra avtakere settes i system, slik at det sikres at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

VID bør reflektere over hvordan høyskolen kan kvalitetssikre at bachelornivået blir oppnådd i utdanningen, noe som er en forutsetning for videre studier, se punkt 2.2 og 2.3.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet komplisert, ettersom vernepleierens praksisfelt er bredt og favner en rekke ulike virksomheter som skal levere tjenester til mange ulike gruppers spesifikke og komplekse behov. Å forberede alle studenter for alle typer av yrkespraksis er derfor ikke mulig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Det er derfor ønskelig at studentene har tilstrekkelige basiskunnskaper som gjør det mulig å tilegne seg ulike arbeidsmetoder og utvikle sin profesjonelle kompetanse i arbeidslivet. Dette er generelt en allmenn utfordring. Når dette er sagt, er det vår vurdering at ut fra disse forutsetningene og rammebetingelsene er innholdet i vernepleierutdanningen ved VID godt tilpasset behovene i praksisfeltet. Det er imidlertid også slik at nyutdannede ikke er ferdig utlærte/utdannede etter et treårig bachelorgradstudium. Det er klart at yrkeskvalifiseringen fortsetter i yrkeslivet etter endt utdanning.

¹ RSA er et samarbeidsorgan som Kunnskapsdepartementet har pålagt alle høyere utdanningsinstitusjoner å ha

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høyskolen bør:

- vurdere om innhenting av relevansvurderinger fra avtakerfeltet er tilstrekkelig systematisk
- kvalitetssikre bachelornivået som en forutsetning for at studenten har tilstrekkelige kunnskaper til å begynne på en mastergrad og deretter en eventuell ph.d.-grad

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Sakkyndig vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Det fremgår blant annet av egenrapporten at undervisere skal være oppdaterte på den nyeste forskningen/forskningsmetodene i fag de underviser i, og at deres egen og andres forskning presenteres i seminarer med studentene. Videre fremkommer det at studentene også kommer i kontakt med forskning i utdanningen blant annet gjennom å lese internasjonale, vitenskapelige artikler. Litteraturlistene på de ulike emnene inneholder imidlertid få slike internasjonale, vitenskapelige artikler. Studentene har dermed begrensede muligheter til å øve tilstrekkelig på å lese og granske kritisk internasjonale vitenskapelige artikler og gjøre seg nytte av det internasjonale forskningsfeltet. Ved institusjonsbesøket kom det frem at studentene ikke er glade i engelsk litteratur, og at vernepleierutdanningen er en særnorsk utdanning. Slik vi har oppfattet det, øver studenter som skriver bacheloroppgaven som en ren litteraturstudie spesielt på litteratursøk.

Det finnes blant annet også et forskningssamarbeid med praksis, og gjennom dette rekrutterer man veiledere til studentenes praksisstudier. Forskningen ved institusjonen er fragmentert og liten av omfang.

Komiteens samlede vurdering er at VID bør foreta en gjennomgang av pensumlister og legge til flere vitenskapelige artikler innenfor de ulike emnene på studiet. Dette vil skape forutsetninger for at studentene kan lære å lese forskningslitteratur og ta til seg forskningsresultater og således være forberedt til studier på master- og eventuelt påfølgende ph.d.-nivå. Videre bør VID se over innholdet i vitenskapelig metode, og sørge for at både kvalitative og kvantitative perspektiver blir inkludert i utdanningen. VID bør også se på hvordan undervisningen i metode er spredt på studiet. Læringsutbyttet for emne 1 viser at studentene skal kunne utføre søk i fagdatabaser og utøve kildekritikk, men det savnes en beskrivelse av hvordan studentene skal kunne oppnå dette. VID har oppgitt at studentene får opplæring i søk i databaser, og at dette inngår som arbeidskrav i emne 1. Dette kommer imidlertid ikke frem av studieplanen. De sakkyndige vurderer det slik at VID må foreta en gjennomgang av innhold og opplegg i vitenskapelige metoder i utdanningen for å sikre at både kvalitative og kvantitative perspektiver er med. VID må videre sikre at dette kommer tydelig frem i studieplanen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- foreta en gjennomgang av innhold og opplegg i vitenskapelige metoder i utdanningen og sikre at både kvalitative og kvantitative perspektiver er med, samt sikre at dette kommer tydelig frem i studieplanen

Høyskolen bør:

- foreta en gjennomgang av pensumlister og legge til flere internasjonale vitenskapelige artikler på utdanningens ulike emner

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

VIDs dokumentasjon viser at institusjonen har sikret at både kvalitative og kvantitative metodeperspektiver er ivaretatt, og dette er også synliggjort i studieplanen. Pensumlister er endret slik at det nå inngår flere internasjonale vitenskapelige artikler og de sakkyndige vurderer kravet som oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.8 Tillegg for vernepleierutdanningene: Farmakologi og medikamentregning

Sakkyndig vurdering

Er arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilpasset vernepleierutdanningen?

Utgangspunktet for valg av innholdet i arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer er blant annet aktuelt lovverk. I denne del av utdanningen inngår farmakodynamikk, terapeutisk bredde, farmakokinetikk, halveringstid, bivirkninger, interaksjoner, legemiddelhåndtering og bruk av felleskatalog etc. Eksamen i farmakologi inngår i emnet somatisk helse og miljøarbeid. Studentene får tre forsøk på eksamen i farmakologi. Studentene får undervisning i farmakologi og medikamentregning via forelesninger og praktisk trening under utdanningen, i teori og praksis. Studentene setter pris på praktisk trening via e-læring.

Ved noen institusjonsbesøk kom det frem at det ikke gis undervisning i håndtering av legemidler til akutt kritisk syke pasienter som trenger avansert medikamentell behandling (beskrevet som alle former for legemiddeladministrasjon i blod). Dette er det heller ikke spurt om i egenrapporten, men den sakkyndige komiteen ønsker å fremheve at dette er en oppgave som kan bli mer aktuell med samhandlingsreformen, hvor det legges opp til økt pleie av kritisk syke i kommunehelsetjenesten. Vi

ønsker også å påpeke at det ifølge krav i forskrift ikke skilles mellom legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner og legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke. Med samhandlingsreformen blir dette et mer aktuelt felt også for vernepleiere.

Komiteens vurdering er at arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer ellers er tilpasset utdanningen.

Er antallet undervisningstimer i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilstrekkelig, og er undervisningen tilpasset vernepleierutdanningen?

Undervisningen er fordelt på ti timer farmakologi og seks timer medikamentregning. I tillegg kommer tid til løsning av oppgaver individuelt og i grupper. Komiteens vurdering er at antall undervisningstimer er tilpasset utdanningen.

Er institusjonens ordning med antall eksamensforsøk og krav til andel korrekte svar i henholdsvis farmakologi og medikamentregning tilfredsstillende?

Det kreves 100 % rett på eksamen i medikamentregning, som har form av en to timer lang eksamen. På første forsøk er det mange studenter som stryker, men dette endres på andre og tredje forsøk der mange flere studenter består. Det kom også frem på institusjonsbesøket at strykprosenten varierer mellom grupper av studenter. Eksamensordningen er tilfredsstillende. VID har fra og med høsten 2016 innført nye rutiner som innebærer at man får tre forsøk på eksamen i medikamentregning. Tidligere har studentene kunnet gå opp flere ganger, så lenge de har vært studenter ved høyskolen.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- vurdere om opplæringen i studiet bør sikre kunnskap og ferdigheter i legemiddelhåndtering til akutt kritisk syke og legemiddeladministrasjon via injeksjoner/infusjoner

15.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Sakkyndig vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Vernepleierutdanningen er en del av Fakultet for helsefag og er lokalisert i Sandnes.

Det følger av egenrapporten at vernepleierutdanningen består av fire hovedemner/fagområder: samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid og rehabiliterings- og habiliteringsarbeid. Dette tilsvarer, slik vi forstår det, rammeplanens hovedemner. Det vises i egenrapporten til at utdanningsmiljøets samlede kompetanse er tverrfaglig og tilpasset denne fagprofilen.

I egenrapporten fremgår det videre at det er viktig å ha rollemodeller for studentene, og dette sikres gjennom at flere lærere har bakgrunn som vernepleier. Totalt utgjør den samlede kompetansen ved vernepleierutdanningen ved VID 16,2 årsverk. VID har totalt 354 studenter ved denne utdanningen fordelt på hel- og deltidsstudenter. Det innebærer at det er om lag 22 studenter pr. faglige årsverk. Det betyr at VID har relativt mange studenter per årsverk, og ligger på linje med Høgskolen i Lillehammer (27 studenter pr. faglige årsverk) og Universitetet i Agder (20 studenter pr. faglige årsverk). Majoriteten av institusjonene har om lag 15 studenter pr. årsverk. VID bør vurdere om det kan være aktuelt å øke lærertettheten for å sikre tettere oppfølging av studentene. VID synes imidlertid å ha levert en mangelfullt utfylt tabell for fagmiljøets bidrag i studiet, gjennom at stipendiater og ansatte i utdanningsløp er ført opp med ett helt årsverk (100 %) og som fulle bidragsytere i både undervisning og/eller forskning. Det er bare tidsbruk til undervisning og veiledning som skal regnes med her.

Det følger av egenrapporten at andelen årsverk med førstestillingskompetanse er 32 %. Videre viser egenrapporten at åtte av de vitenskapelig ansatte har grunnutdanning som vernepleier. Av disse er én dosent innen sosial kompetanse, én har førstelektorkompetanse innenfor pedagogisk utviklingsarbeid, to har doktorgrad innenfor vernepleieres arbeidsområde, og fire er høyskolelektorer med ansvar for praksisstudier. Andre eksempler på stillinger er én professor (20 %) i psykologi, én professor i evalueringsforskning (10 %), to lærere med førstekompetanse innenfor helsefag og fire lektorer innenfor sosiologi og samfunnsvitenskap.

Forskningsaktiviteten på institusjonen skjer gjennom ulike samarbeid internt og eksternt med andre høyskoler. Institusjonen har bred kompetanse. Det fremgikk likevel ved institusjonsbesøket at forskningen er småskalapreget og fragmentert. Det går også frem at VID har fått forskningsmidler fra kompetanseløftet for å starte opp forskningssirkler (samarbeid mellom praksisfeltet og fagmiljøet). VID foretar strategiske satsinger for å øke kompetansen hos lærerne. Blant annet har høyskolen planer om å starte en masterutdanning med tilknyttet forskningsgruppe høsten 2016. Utlysningen av et professorat er et annet viktig strategisk skritt som løftes frem.

Den sakkyndige komiteens samlede vurdering er at VID har en samlet kompetanse som er tilpasset studiene. Komiteen tar forbehold om at rapporteringen synes å være noe mangelfull på dette området. VID bør likevel gjennomføre strategiske satsinger for å rekruttere flere lærere med doktorgrad til utdanningen og for å arbeide med kompetanseutvikling på institusjonen. En ønskelig satsing er utvikling gjennom et professorat innenfor folkehelse og rehabilitering. En god del av de ansatte har mange års erfaring, og VID bør også rekrutteres flere yngre forskere.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskningen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Antall publikasjoner er lavt. Fagmiljøet produserte én publikasjon i 2010 og tre publikasjoner i 2014. Forskningstid tildeles etter søknad og på bakgrunn av deltakelse i forskningsprosjekter. En lektor har i snitt 25 % av stillingen som forskningstid, en førstelektor/amanuensis har 30 % og en dosent/professor

har 40 % krav om å arbeide i forskningsprosjekt. Sett ut fra ressursene som er satt av til FoU, er det uklart hvorfor man har produsert så få publikasjoner ved institusjonen de siste årene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- høyne den vitenskapelige kompetansen blant lærerne og sikre rekrutteringen av nye lærere med tilstrekkelig høy vitenskapelig kompetanse
- sikre at de kvantitative kravene til fagmiljø ved studiet er oppfylt (lærertetthet, undervisning og FoU)

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Sakkyndig vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Det fremgår av egenrapporten at VID samarbeider med flere ulike nasjonale og internasjonale partnere som er relevante for studiets innhold. Noen eksempler på nasjonale partnere er: Nasjonalt profesjonsråd for utdanning og forskning, Nasjonal fagstrategisk enhet for helse- og sosialfag (NFE-HS) og forskningsnettverket Norsk nettverk for forskning om funksjonshemming (NNFF).

VID har siden 1992 hatt et samarbeid med Social Work Advisory Board of University of Constantin The Philosopher i Slovakia. Det arbeides imidlertid nå også med å få til en Erasmusavtale med dette universitetet for om mulig å utvikle internasjonale forskningsprosjekter innen funksjonshemming. Andre formaliserte avtaler finnes med India, Madagaskar, Malta og Palestina. Disse gjelder imidlertid studentutveksling.

Etter komiteens vurdering kommer samarbeidet og de forskjellige nettverkene som angår studiet, studentene og utdanningen til gode. Med tanke på at ganske få studenter får mulighet til å gjennomføre studier utenlands, kan internasjonaliseringen i utdanningen økes på andre måter. En måte er å innlemme vitenskapelige artikler med tanke på ulike kulturelle kontekster innenfor rammen av de ulike emnene. Da får studentene øvelse i å reflektere over ulike spørsmål som blir aktualisert. Se tidligere synspunkt om betydningen av å legge til flere vitenskapelige artikler på pensumlistene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- legge til vitenskapelige artikler som tilfører internasjonale perspektiver i utdanningen

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Sakkyndig vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

VID viser i egenrapporten til at fagplanen for vernepleierutdanningen bygger på fire hovedemner/fagområder, som er angitt i rammeplanen for utdanningen: samfunnsvitenskapelige og juridiske emner, psykologiske og pedagogiske emner, helsefaglige emner og miljøarbeid og rehabiliterings- og habiliteringsarbeid.

VID sier i egenrapporten at de anser miljøarbeid, felles innholdsdel og praksisstudier som sentrale deler på et overordnet nivå. Vi viser til at det er krav til fast ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale deler av studiet. Vi legger til grunn at for eksempel juss, som del av felles innholdsdel, defineres som sentralt her. I så fall er det krav om førstestillingskompetanse i emnet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Flere av lærerne har bakgrunn som vernepleier. VID oppfyller kravene som stilles om hovedstilling og førstestillingskompetanse. Andel årsverk med hovedstilling er 100 %, og andel årsverk med førstestilling knyttet til utdanningen synes å være 32 %. VIDs rapportering om fagmiljøets bidrag i studiet er imidlertid noe uklart, så det er vanskelig å trekke en entydig konklusjon. En utfordring for VID er å øke den vitenskapelige kompetansen med flere lærere som har ph.d.-grad innen vernepleie. Generelt bør den vitenskapelige kompetansen høynes. Juss synes å være angitt som en sentral del i og med at emnet inngår i fellesdelen. Dette innebærer at det er krav til førstestillingskompetanse i juss.

Som tidligere nevnt er kompetansen tverrfaglig, noe som går frem av den blanding av forskjellige kompetanser som lærerne har. Det er likevel behov for å ansette flere lærere med høy vitenskapelig kompetanse, og som er vernepleiere. Flere av lærerne har lang erfaring, og VID har behov for å øke rekrutteringen i forkant av kommende pensjonsavganger for å sikre at høyskolen fremover fortsatt har høy vitenskapelig kompetanse.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- sikre førstestillingskompetanse i alle sentrale deler

Høyskolen bør:

- tydeliggjøre og begrunne hvilke deler av studiet som er sentrale
- utforme en strategi for å høyne den vitenskapelige kompetansen blant lærerne og sikre rekrutteringen av nye lærere med tilstrekkelig høy vitenskapelig kompetanse i sentrale deler av studiet
- utforme en strategi for å høyne den vitenskapelige kompetansen blant lærerne og sikre rekrutteringen av nye lærere med tilstrekkelig høy vitenskapelig kompetanse

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

I første del av tilsynet i 2016 viste VID til at vernepleierutdanningen bygger på de fire hovedemnene i rammeplanen, men at VID anså miljøarbeid, felles innholdsdel og praksisstudier som sentrale deler på et overordnet nivå. De sakkyndige konstaterer at VID fortsatt viser til at vernepleierutdanningen ved institusjonen bygger på de fire hovedemnene i rammeplanen.

VID gir en omfattende beskrivelse av fagmiljøet og av planer for økning i førstestillingskompetansen. Så langt de sakkyndige kan vurdere VIDs fremstilling ser det ut til at institusjonen mangler førstestillingskompetanse innen samfunnsvitenskapelige og juridiske emner. Etter de sakkyndiges vurdering ser det ut til at denne mangelen omfatter både den samfunnsvitenskapelige delen og den juridiske delen av dette hovedemnet i rammeplanen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

VID redegjør i egenrapporten for ulike samarbeidsprosjekter og forskningsprosjekter som pågår i samarbeid med praksisfeltet og kommunen samt med andre høyskoler. VID nevner følgende eksempler på forsknings- og utviklingsarbeid: institusjonsovergrepene prosjekter, forskningssirkler, tverrprofesjonelt samarbeid med andre høyskoler og e-læringskurs for personer som arbeider med utviklingshemming. Som tidligere nevnt under punkt 3.1 er den vitenskapelige produksjonen blant lærerne lav og forskningen er fragmentert. Fagmiljøet produserte én publikasjon i 2010 og tre publikasjoner i 2014.

VID må samordne og organisere sin forskning samt øke forskningsproduksjonen, se tidligere synpunkter under 3.1. For å utvikle det akademiske miljøet ved høyskolen er det viktig at forskningen

blir synlig i utdanningen og at man sikrer kompetanse gjennom å rekruttere personer med høy vitenskapelig kompetanse.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- foreta en gjennomgang av hvordan forskningen skal utvikles og organiseres slik at forskningsaktiviteten kan øke

Om krav til ny dokumentasjon

VID må legge frem dokumentasjon på igangsatte tiltak og en fremdriftsplan for økt forskning og vitenskapelig publisering.

Sakkyndig vurdering etter levering av ny dokumentasjon

VID viser til at det foregår en strategisk satsing for å utvikle forskningen ved institusjonen, og i det oversendte materiale dokumenteres det at det er foretatt omfattende endringer i organiseringen av forskningsaktiviteten siden tilsynet i 2016. Den nylig gjennomførte fusjonen har bidratt til at vernepleierutdanningen nå er en del av et større fagmiljø under et samlet Fakultet for helsefag.

Det er i dag 13 tematiske forskningsgrupper. Det forventes en sterk økning i publiseringen med utgangspunkt i disse gruppene. De sakkyndige legger til grunn at den beskrevne strategiske satsingen vil påvirke publiseringsgraden i positiv retning, og forutsetter dermed også at arbeidet fortsatt følges opp av institusjonen

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Sakkyndig vurdering

Vernepleierutdanningen er tverrfaglig, og de ansatte lærerne hører til på ulike emner. VID benytter seg av kontaktlærere i samarbeidet mellom høyskolen og praksisfeltet. Praksisveilederen er den personen som følger studenten gjennom praksis. Kontaktlæreren fra høyskolen følger opp studenten og er forbindelsesledd mellom skolen og praksisfeltet. Krav til praksisveiledere er at de minst skal ha bachelorgrad, og på minst en praksisplass under studiet skal veilederen være vernepleier. Institusjonen understreker at de har godt fungerende praksisplasser og godt samarbeid med praksisfeltet.

For å sikre erfaring fra praksisfeltet, er det viktig å rekruttere lærere som er vernepleiere og har klinisk erfaring. Siden utdanningen er tverrfaglig, og det tverrprofesjonelle samarbeidet preger utdanningen, er det flere forskjellige profesjoner og akademiske meritter som kan være aktuelle ved nyansettelser. Ulike profesjoner som kan nevnes er sykepleiere, sosionomer, samfunnsvitere, pedagoger, psykologer etc.

Komiteens vurdering er at fagmiljøet og eksterne praksisveiledere har den erfaring som er nødvendig for å oppfylle kravene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

15.3 Institusjonens redegjørelse for arbeid med utvikling av utdanningen

Institusjonene har blitt bedt om å gi en kortfattet redegjørelse for hvordan de har valgt å følge opp de sakkyndiges anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. VID gjør i det oversendte materialet grundig rede for hvordan de sakkyndiges anbefalinger på alle punkter er vurdert og vil bli fulgt opp gjennom utvikling av vernepleierutdanningen på bakgrunn av ny forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og felles nasjonale retningslinjer for vernepleierutdanningene.

15.4 Samlet konklusjon

NOKUT har ikke krevd endringer i læringsutbyttebeskrivelsene grunnet innføring av nye retningslinjer, og dette kravet er ikke blitt vurdert på nytt i andre del av tilsynet.

Bachelorgradsutdanningen i vernepleie ved VID oppfyller ikke følgende krav i studietilsynsforskriften:

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. **Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.**

NOKUT avslutter tilsynet, men forutsetter at institusjonen sikrer at nødvendige endringer som er påpekt i dette tilsynet, følges opp i det videre arbeidet med implementering av ny rammeplan og nye retningslinjer.

Vedlegg

Oppnevnte sakkyndige for vurdering av bachelorutdanninger i vernepleie

Sakkyndige til vurdering av bachelor i vernepleie

Dosent Per Ekstrand, Röda Korsets Högskola i Stockholm

Per Ekstrand har grunnutdanning som sykepleier og har videre tatt bachelor- og mastergrad innen sosialvitenskap. I 2005 disputerte han for doktorgrad i pedagogikk ved Uppsala Universitet. Han har grundig og lang (20 år) undervisnings- og forskningserfaring innen omsorgsutdanninger på høyskolenivå – framfor alt i emner som omsorgspedagogikk, sykepleie, medisinsk vitenskap og folkehelsevitenskap. I tidsrommet 2008-2012 var han leder for Akademin för hälsa, vård och välfärd og ansvarlig for sykepleierprogrammet ved Mälardalens Högskola, Västerås. Ekstrand har god erfaring med kvalitativ forskning og teorigrunnlag i pedagogikk, mangfolds- og genusperspektiv. Ekstrand arbeider nå hovedsakelig med administrasjon og ledelse og har oppdrag som utdanningssjef. Fra 1. januar 2016 er han ansatt som prorektor ved Röda Korsets Högskola i Stockholm.

Professor og prodekan forskning Ingeborg Hartz, Avdeling for folkehelsefag, Høgskolen i Hedmark

Ingeborg Hartz har doktorgrad i samfunnsfarmasi (legemiddelepideologi) fra Universitetet i Tromsø. Hun har bred undervisningserfaring fra profesjonsstudiene i farmasi og sykepleie spesielt, og har de siste 10 årene vært ansatt ved Avdeling for folkehelsefag ved Høgskolen i Hedmark (HiHm). Hun er nå inne i sin andre periode og sitt femte år i rollen som prodekan for forskning ved HiHm. Prodekanrollen har bl.a. gitt erfaring med kvalitetsarbeid i høyere utdanning og forskning. Hartz har lang forskererfaring innen legemiddelbruk i ulike befolkningsgrupper, barn og unge spesielt, og har de siste 10 årene hatt bistilling som forsker ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt.

Psykologspesialist Øystein Enger, privat praksis og Helsedirektoratet, Meldeordningen.

Øystein Enger er utdannet som vernepleier fra Høgskolen i Bergen (1994) og som psykolog fra Universitet i Bergen (2002). Ved siden av allmenpsykologisk privat praksis arbeider Enger deltid i Helsedirektoratet, Meldeordningen med pasientsikkerhet og er blant annet medforfatter for læringsnotatet Meldinger om vold og aggresjon i spesialisthelsetjenesten – et pasientsikkerhetsperspektiv. Enger har bred erfaring fra fagfeltet både som miljøterapeut (barnevernsinstitusjoner og sikkerhetspsykiatri), gruppeleder (bolig for mennesker med psykisk utviklingshemming), psykoterapeut/behandlingsansvarlig (tverrfaglig spesialisert rusbehandling, privat praksis) og som veileder (barnevernsinstitusjon, psykologer i Bufetat).

Student Camilla Jenshus Hansen, Universitetet i Agder

Camilla Hansen studerer bachelor i sykepleie ved Universitet i Agder og er ferdig utdannet sykepleier våren 2016. Hun har bred erfaring fra studentpolitikken både lokalt og nasjonalt. Lokalt har hun blant annet sittet i fakultetsstyret for helse og idrett, i studentparlamentet og i studentsamskipnadens styre. Hansen har også vært tillitsvalgt. Nasjonalt har hun erfaring som medlem av Norsk studentorganisasjons faglige komité for helse og sosialutdanninger, og styremedlem i styret for Norsk sykepleieforbund i to perioder. Camilla Hansen er valgt inn som studentrepresentant for Norsk Studentorganisasjon.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved institusjoner som inngår i tilsynet eller ha andre tilknytninger til institusjoner som kan medføre inhabilitet. De som er oppnevnt som sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile. Institusjonene har fått anledning til å uttale seg om, NOKUTs forslag til sakkyndige.